

Mikkelin kaupungin toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.7.2023

MIKKELI

Sisällys

1.	Johdon analyysi.....	1
1.1.	Talouden yleiskuva	1
1.2.	Henkilöstömäärän kehitys.....	3
1.3.	Väkiluku ja työllisyys.....	3
2.	Toimintatuotot ja -kulut.....	5
3.	Verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -kulut	7
4.	Koko kaupungin toteutuma 7/2023 ja toteutumisennuste	9
5.	Investoinnit ja rahoitus	11
6.	Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen.....	20
6.1	Etelä-Savon Energia -konserni.....	20
6.2	Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)	21
6.3	Kiinteistökehitys Naistinki Oy	21
6.4	Metsäsairila Oy	22
6.5	Mikalo Oy.....	23
6.6	Mikkelin Asumisoikeus Oy	24
6.7	Mikkelin Jäähalli Oy	24
6.8	Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy.....	25
6.9	Mikkelin opiskelija-asunnot Oy	26
6.10.	Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy.....	27
6.11.	Mikkelin Ravirata Oy	27
7.	Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen	29
7.1	Hallinto- ja elinvoimapalvelut.....	29
7.2.	Mikkelin seudun ympäristölautakunta.....	32
7.3.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	39
7.4.	Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta.....	48
7.5.	Kaupunkikehityslautakunta	60
7.6.	Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia.....	68
7.2	Vesiliikelaitos	73
8.	Säästöohjelmaseuranta	74

1. Johdon analyysi

1.1. Talouden yleiskuva

Ensimmäinen talousarviovuosi sote-uudistuksen voimaantulon jälkeen on edennyt yli puolenvälin. Mikkelin kaupungin käyttötalous on supistunut alle puoleen aiemmasta. Tulokseen kuitenkin vaikuttaa ns. verohäntä, joka aiheutuu vielä tämän vuoden ajan aiemmillä korkeammilla veroprosenteilla ja -osuuksilla tilittyviä verotuloja. Tämä parantaa kertaluontoisesti kuluvan vuoden tulosta noin 10 miljoonalla eurolla.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on jatkunut yli puolitoista vuotta, ja sen vaikutukset näkyvät niin kaupungin toimialojen palvelutuotannossa ja kustannusrakenteessa kuin aluetaloudessakin. Kaupungin maksama energian hinta on korkealla tasolla kuluvan vuoden ajan, korot ovat nousseet huomattavasti ja inflaatio on ollut voimakasta. Nämä ilmiöt seurannaisvaikutuksineen ovat muuttaneet toimintaympäristöä, ja osa niistä voi jäädä pitkäkestoisiksi. Kustannuskehitys vaikuttaa kuluttajien ostovoimaan ja heikentää siten yleistä taloustilannetta. Julkisessa taloudessa inflaatio näkyy selvästi myös hankintojen hintojen voimakkaana nousuna.

Mikkelin kaupungin taloudessa akuuteimpana asiana vuonna 2023 on taseessa olevien kumulatiivisten alijäämien kattaminen vuoden loppuun mennessä, jotta Mikkelin välttyy kriisikunta-arviointimenettelyn käynnistymiseltä. Katettavia alijäämiä on kertynyt vuoden 2022 tilinpäätökseen 40,8 miljoonaa euroa. Kaupunginvaltuuston päätöksen 20.3.2023 § 41 mukaan alijäämät on määrä kattaa Mikkelin kaupungin sataprosenttisesti omistaman tytäryhtiön Etelä-Savon Energia Oy:n vähemmistöosuuden (49 %) myynnillä. Myynnistä tavoiteltavan kertatuloutuksen tuoman taloudellisen puskurin myötä vältetään kriisikuntamenettelyn lisäksi siltä, että uutta alijäämää ei ala kertyä hyvin haasteellisina näyttäytyvien lähivuosien 2024–2026 aikana.

Kertaluonteinen tulo ei kuitenkaan ratkaise talouden perusongelmaa, joka on tulo- ja palvelutalouden riittämättömyys suhteessa kaupungin kuluihin. Käyttötalouden tasapainottamista jatketaan edelleen siten, että vuoden 2023 loppuun mennessä valmistellaan talouden kokonaisvakauttamisohjelma. Vakauttamisohjelman tavoitteena on saada käyttötalous tasapainoon viimeistään vuonna 2026.

Kaupunginvaltuuston 20.3.2023 § 41 linjaamalla Etelä-Savon Energia Oy:n vähemmistöosuuden myynnillä tavoitellaan huomattavaa myyntivoittoa, jolla katetaan kaupungin taseeseen kertyneet kumulatiiviset alijäämät. Myyntihinta ja siten muodostuva myyntivoitto muodostuu käynnissä olevan tarjousprosessin kautta markkinahintana. Näin ollen tuloslaskelmaennusteessa muutetun talousarvion (KV 20.3.2023 § 42) mukainen 172,9 miljoonan euron satunnainen tuotto on vasta ns. alustava työluku. Järjestelyn lopullinen taloudellinen vaikutus tarkentuu, kun myyntiprosessi saadaan päätökseen.

Kaupungin talouden vakauttamisen kokonaiskuvassa merkittävä tekijä on myös sote-uudistuksen jälkeiseen tilanteeseen vakiintuva valtionosuusien taso. Syyskuun alussa julkaistun laskelmapäivityksen perusteella Mikkelin valtionosuudet vuonna 2024 olisivat noin 6,6 miljoonaa euroa, kun raamivalmistelussa käytetty arvio oli 7 miljoonaa. Lopulliset tiedot sote-uudistuksen vaikutuksesta valtionosuusien määrään tulevana vuosina saadaan loppuvuoden 2023 aikana. Kuluvana vuonna valtionosuusien taso on sote-uudistuksen rahoitussiirtolaskennan keskeneräisyyden takia Mikkelin kohdalla oikeaa, lopullista tasoa korkeampi. Vuoden 2023 valtionosuuspäätökset tehtiin keskeneräisten ”välivaiheen” laskelmien mukaisina, ja vuonna 2023 liikaa maksettu valtionosuus peritään takaisin kahdessa osassa vuosien 2024 ja 2025 valtionosuuksia vähentämällä.

Vuoden 2023 vuosikate-ennuste on 29,7 miljoonaa euroa, joka on noin 2,6 miljoonaa euroa muutettua talousarviota vahvempi. Toimintakate-ennuste on kuitenkin noin 4,1 miljoonaa euroa heikompi kuin talousarviossa. Vuoden 2023 ylijäämäksi ennustetaan 184,6 miljoonaa euroa, johon sisältyy huomattava määrä poikkeuksellisia, kertaluontoisia eriä. Edempänä mainitun energiaomaisuusjärjestelyn työlukuna käytettävän tulosvaikutusarvion (172,9 miljoonaa euroa) lisäksi poikkeuksellisia erinä tuloslaskelmaennusteeseen vaikuttavat myös MPY Osuuskunnan liiketoimintayhtiöiden myyntien johdosta toteutettava tuloutus (n. 2 miljoonaa euroa) ja jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimusten purkuun liittyvän sovintosopimuksen oikaisukirjaukset (n. 5,6 miljoonaa euroa).

Kaupunginhallitus on päätöksellään 17.4.2023 § 150 hyväksynyt jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimuksen purkuun liittyvän sovintosopimuksen. Asiaan liittyvä käräjäoikeuden joulukuussa 2022 antama tuomio käsiteltiin vuoden 2022 tilinpäätöksessä siten, että sen tulosvaikutus oli noin - 10 miljoonaa euroa, jonka lisäksi aktivoitiin riidattomia lisä- ja muutostyökustannuksia noin 0,5 miljoonalla eurolla. Yhteisvaikutus oli näin ollen noin 10,5 miljoonaa euroa. Huhtikuussa hyväksytyyn sovintosopimuksen loppusumma on 9,2 miljoonaa euroa, josta 4,82 miljoonaa euroa muodostuu maksamattomista urakoiden maksuposteista sekä lisä- ja muutostöistä, loput 4,38 miljoonaa euroa ovat vahingonkorvausluontoisia suorituksia ja viivästyskorkoa. Vuodelle 2023 tehtävät oikaisukirjaukset vaikuttavat positiivisesti kuluvan vuoden tulokseen yhteensä 5,6 miljoonalla eurolla. Näistä oikaisuksista 4,3 miljoonaa euroa näkyy toteumassa ja ennusteessa tuloslaskelman rivillä satunnaiset tuotot ja noin 1,3 miljoonaa rivillä muut rahoitustuotot.

Tuloslaskelmaennuste ilman energiaomaisuusjärjestelyn vaikutusta on 11,66 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Ilman kaikkia edellä kuvattuja poikkeuksellisia eriä eli energiaomaisuusjärjestelyä, jätevedenpuhdistamon sovintosopimuksen oikaisukirjauksia ja MPY Osuuskunnan tuloutusta ennuste on 4,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tulevien vuosien talouden tasapainoa ajatellen tuloslaskelmaennusteen ilman poikkeuksellisia eriä tulisi olla vähintään ns. verotulohäntien (n. 10 miljoonaa euroa) ja jälkikäteistarkistettavan, tänä vuonna liian korkeana maksetun valtionosuuden (n. 2,1 miljoonaa euroa) ja valtionosuuksissa jatkossa 2 miljoonaa euroa suurempana vähennyksenä huomioitavan muutosrajoittimen yhteissumman verran, eli 14,1 miljoonaa euroa.

Merkittävimmät yksittäiset talousennusteessa huomioidut käyttötalouden poikkeamat suhteessa talousarvioon ovat seuraavat:

- toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan n. 1,8 miljoonaa euroa talousarviota pienempinä
- työmarkkinaratkaisusta aiheutuu henkilöstökustannuksiin koko oranisaation tasolla 1,5 miljoonan euron ylityspaine suhteessa talousarvioon
- TMT-maksun arvioidaan ylittävän talousarvion 0,6 miljoonalla eurolla
- verotulojen arvioidaan ylittävän muutetun talousarvion noin 3 miljoonalla eurolla.

Talousarviopoikkeamia on selostettu tarkemmin jäljempänä raportin kappaleissa 2–3, talouden toteuma ja tuloslaskelmaennuste löytyvät raportin kappaleesta 4. Talouden tasapainotustoimenpiteistä raportoidaan erikseen raportin kappaleessa 8.

1.2. Henkilöstömäärän kehitys

	Vakinaiset			Määräaikaiset			Yhteensä		
	31.12.2022	31.3.2023	31.7.2023	31.12.2022	31.3.2023	31.7.2023	31.12.2022	31.3.2023	31.7.2023
Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	196	188	179	19	19	17	215	207	196
Ympäristöpalvelut	22	23	24	11	7	10	33	30	34
Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	1055	1042	1044	252	329	138	1307	1371	1182
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue	231	230	224	47	39	21	278	269	245
Pelastuslaitos (pois 31.12.2022)	161	0	0	33	0	0	194	0	0
Vesilaitos	22	23	22	1	1	0	23	24	22
Otavia	59	61	60	16	15	10	75	76	70
YHTEENSÄ	1746	1567	1553	379	410	196	2125	1977	1749

Luvuissa ei ole mukana työllistettyjä ja oppisopimussuhteisia

1.3. Väkiluku ja työllisyys

MIKKELI	31.7.2023	31.12.2022	31.7.2022	31.12.2021
Väkiluku	51 965	51 980	52 083	52 122
Muutos (hlöä) vrt. 31.7.2023	-	-15	-118	-157

Tilastokeskuksen väestönmuutosten kuukausittaisten ennakkotietojen mukaan Mikkelin väkiluvun lasku on vuoden 2023 aikana ollut 15 henkilöä. Väkiluvun laskuvauhti näyttää edelleen hidastuneen.

Mikkeli 1.1.-31.7.2023	
Syntyneet	184
Kuolleet	-391
Syntyneiden ja kuolleiden erotus	-207
Kuntaan muutto	986
Kunnasta muutto	-1 039
Kuntien välinen nettomuutto	- 53
Maahanmuutto	283
Maastamuutto	-31
Nettosiirtolaisuus	252
Väkiluvun tilastokorjaukset	-7
Kokonaismuutos	-15

Etelä-Savon maakuntaliiton ennakkotietojen mukaan Mikkelin luonnollinen väestömuutos on edelleen voimakkaassa laskussa. Kuntien välinen nettomuutto on Mikkelissä ollut 53 henkilöä negatiivinen vuoden 2023 aikana. Nettosiirtolaisuudella on kuitenkin voimakas korottava vaikutus Mikkelin asukaslukuun, ja siksi väkiluku on kokonaisuutena laskenut ainoastaan 15 henkilöä.

Työttömyysaste	31.7.2022	31.7.2022	31.7.2021
Mikkeli	10,8 %	10,6 %	10,8 %
Etelä-Savo	10,3 %	10,2 %	11 %
Koko maa	10,5 %	10,3 %	12,3 %
Lomautetut (hlöä)			
Mikkeli	276	95	124
Etelä-Savo	513	290	385

Työttömyysaste ei ole merkittävästi muuttunut edellisen vuoden aikana. Lomautettujen määrä on sen sijaan huomattavasti korkeampi kuin edeltävinä kahtena vuonna samana tarkasteluajankohtana.

2. Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuotot

Koko kaupungin toimintatuottojen arvioidaan vuonna 2023 kertyvän noin 1,8 miljoonaa euroa talousarviota heikompana. Merkittävimmät tuottojen poikkeamat suhteessa talousarvioon aiheutuvat seuraavasti:

- Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaisessa toiminnassa varhaiskasvatustulojen kertymä, joiden arvioidaan jäävän talousarviotavoitteesta n. 580 000 euroa. Muutos johtuu 1.3.2023 voimaan tulleesta lakimuutoksesta, jossa maksuttomaan varhaiskasvatukseen oikeuttavan tulojen alarajaa nostettiin 33 prosentilla aikaisemmasta, ja näin ollen varhaiskasvatus on maksutonta aiempaa useammalle asiakkaalle.
- Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan osalta myyntituotot ovat alittamassa tavoitteen noin 380 000 eurolla. Eri palveluiden käyttäjämäärät sekä tilojen vuokraaminen eivät ole vielä elpyneet odotetulla tavalla.
- Kaupunkikehityslautakunnan maaseututoimi-tulosalueen tuottojen ennakoitaan jäävän talousarviosta 519 000 euroa (laskutus muilta kunnilta), mutta tulosalueen toimintakate pysyy ennallaan kun myös kulut alittuvat samassa suhteessa.
- Vesilaitoksen osalta myyntituottojen arvioidaan jäävän talousarviosta noin 3%, joka tarkoittaa noin 420 000 euroa.
- Omaisuuden myynnistä kertyviä luovutusvoittoja on budjetoitu 1,0 miljoona. Heinäkuun lopussa luovutusvoittojen ja -tappioiden nettokertymä on 604 000 euroa. Koko vuoden lopputuloksen uskotaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Toimintakulut

Koko kaupungin tasolla toimintakulut ovat toteutumassa 2,0 miljoonaa euroa suurempana talousarvioon verrattuna.

- Käyttötalouden suurimpana yksittäisenä poikkeamana talousarvioon nähden näyttäytyy työmarkkinaratkaisun vaikutus henkilöstökuluihin, josta aiheutuu 1,5 miljoonan ylityspaine kyseisiin kustannuksiin.
- Liikelaitos Otavian palkkakustannusten ennakoitaan toteutuvan noin 175 000 euroa talousarviota pienempänä.
- Hallinto- ja elinvoimapalveluiden osalta palveluostojen arvioidaan ylittyvän 330 000 eurolla, johtuen suurimmaksi osaksi energiakaupan valmisteluun hankittavasta konsulttipalvelusta. Lisäksi avustuskuluihin kirjattavasta TMT-maksusta (työmarkkinatuen ”sakkomaksu”) ennakoitaan aiheutuvan huomattava ylitys, noin 600 000 euroa.
- Kaupunkikehityslautakunnalle kuuluvassa maatalouslomituksessa kulut jäävät arviolta 519 000 euroa talousarviota matalammaksi, mutta tämä tarkoittaa vastaavassa suhteessa myös pienempää jäsenkunnille kohdistuvaa laskutusta, jolloin toimintakate pysyy talousarvion mukaisena.

- Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnassa liikuntapalveluiden tulosalueella aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän ennustetaan ylittävän talousarvion 55 000 eurolla. Ennuste on parantunut huomattavasti maaliskuun ennusteesta, jossa ylitysarvio oli yli 300 000 euroa. Sähkötulot eivät ole toteutuneet niin suurina kuin ennakoitiin, ja lämmityskustannuksissa on onnistuttu saamaan tuntuvia säästöjä.

Koko kaupungin toimintakate on jäämässä 4,1 miljoonaa euroa talousarviota heikommaksi. Negatiivinen suuntaus osoittaa, kuinka vaikeaa palvelutuotannon on pysyä talousarviossa astetuissa tavoitteissa tuottokertymän saavuttamisen vaikeutuessa ja toisaalta kustannustason noustessa.

3. Verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -kulut

Verotulot

Verotuloja on budjetoitu vuodelle 2023 yhteensä 137,3 miljoonaa euroa. Esitetty veroennuste perustuu Kuntaliiton elokuussa julkaisemaan veroennustekehikkoon, jota on oikaistu elokuun toteutuneilla tilitysmäärillä. Tammi-heinäkuun verotilitykset ovat olleet hyvällä, selvästi talousarvion taustalla olutta ennustetta korkeammalla tasolla mm. ennustettua vahvempana toteutuneen palkkasumman sekä sote-uudistukseen liittyvien ns. verotilityshäntien johdosta. Elo- ja syyskuussa veronpalautukset laskevat verotulojen kokonaiskuvassa merkityksellisimpiä kunnallisveron tilitysmääriä selvästi alhaisemmiksi, loka-joulukuussa ne palautuvat korkeammalle tasolle.

	TP 2022	TA 2023	Muutettu TA2023	Ennuste 8/2023	Ennuste vs alkup. TA, ero €	Ennuste vs muutettu TA, ero €
<i>Kunnallisvero</i>	199 948 000	100 954 000	107 860 000	108 936 000	7 982 000	1 076 000
<i>Yhteisövero</i>	23 269 000	15 063 000	15 087 000	14 454 000	-609 000	-633 000
<i>Kiinteistövero</i>	22 720 000	21 239 000	21 251 000	23 835 000	2 596 000	2 584 000
<i>Yhteensä</i>	245 937 000	137 256 000	147 114 000	147 225 000	9 969 000	3 027 000

Mikkelin osalta kunnallisveron ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion noin 1,1 miljoonalla ja alkuperäisen talousarvion 8 miljoonalla eurolla. Yhteisöveron osalta ennuste on noin 0,6 miljoonaa euroa talousarviota pienempi. Kiinteistöveron osalta ennusteessa on tapahtunut merkittävä muutos suhteessa sekä alkuperäiseen että muutettuun talousarvioon. Ennustettu kasvu johtuu Kuntaliiton mukaan erityisesti siitä, että rakennusten verotusarvot ovat kasvaneet, koska niiden jälleenhankinta-arvoja on korotettu. Syy korotukseen löytyy rakennuskustannusten kallistumisesta. Muutos parantaa valtakunnallisesti kiinteistöveron verovuosikohtaista tuottoa noin 170 miljoonalla eurolla.

Hyvinvointialueuudistuksesta ja valtion rahoituksen muutetuista jakoperusteista johtuen tilinpäätössummat 2022 eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2023 lukujen kanssa.

Kokonaisuutena Mikkelin kaupungin vuoden 2023 verotuloennuste seurantaraportin laatimishetkellä noin 10 miljoonaa euroa alkuperäistä ja 3 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi.

Verotuottojen osalta on syytä huomata, että sote-uudistuksen myötä muiden kuin kiinteistöveron tuotto tulee vuodesta 2024 eteenpäin laskemaan merkittävästi kuluvan vuoden tasosta, kun aiempien vuosien korkeampien veroprosenttien ns. verotilityshäntien vaikutus poistuu.

Valtionosuudet

Valtionosuudet on esitetty tuloslaskelmaennusteessa Kuntaliiton tuoreimman laskelmapäivityksen mukaisena. Päivityksessä on huomioitu viimeisimmät VM:n ja OKM:n valtionosuuspäätökset. Sote-uudistuksesta aiheutuu huomattava muutos valtionosuuksien tasoon aiempiin vuosiin verrattuna.

1 000 euroa	TP2022	Alkuper. TA2023	Muutettu TA2023	Ennuste 2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus*	104 034	1 179	976	976
<i>josta verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus</i>	<i>20 391</i>	<i>9 884</i>	<i>9 887</i>	<i>9 887</i>
<i>josta sote-uudistuksen muutosrajoitin</i>	<i>-</i>	<i>-9 656</i>	<i>-9 834</i>	<i>-9 834</i>
<i>josta sote-uudistuksen siirtymätasaus</i>	<i>-</i>	<i>-3 949</i>	<i>-4 068</i>	<i>-4 068</i>
Verotulomenetyksen korvaus	29 208	9 069	8 907	8 907
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	1 058	913	1 273	1 273
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	1 600	0	0	0
Yhteensä	135 900	11 162	11 155	11 155

* 2023 luvut sisältävät sote-uudistukseen liittyvän muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen, jotka ovat negatiivisia. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus kääntää peruspalvelujen valtionosuuksien yhteismäärän positiiviseksi.

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä

Rahoitustuotot ja kulut yhteensä -nettoerään sisältyy ennusteessa kaksi merkittävämpää poikkeuksellista erää. Jätevedenpuhdistuslaitoksen urakkasopimuksen purkamiseen liittyvien, vuoden 2022 tilinpäätökseen sisältyneiden kirjausten oikaiseminen keväällä syntyneen sovintosopimuksen myötä aiheuttaa muihin rahoitustuottoihin noin 1,3 miljoonan euron positiivisen vaikutuksen, kun sovintosopimuksen sisältämät viivästyskorot toteutuivat selvästi tilinpäätöskäsittelyä pienempinä. Lisäksi muissa rahoitustuotoissa on huomioitu MPY Osuuskunnan toteutuvista liiketoimintayhtiöiden myynneistä omistajille vuoden 2023 lopulla toteutuvat tuloutukset, Mikkelin osalta noin 2 miljoonaa euroa.

Korkotuottojen arvioidaan toteutuvan noin 0,2 miljoonaa euroa talousarviota suurempina, mutta vastaavasti myös korkokuluissa on noin 0,25 miljoonan euron ylityspaine.

Edellä mainittujen poikkeuksellisten erien johdosta rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärän arvioidaan toteutuvan noin + 4,5 miljoonan euron suuruisena, mikä tarkoittaa noin 3,7 miljoonan euron positiivista talousarvioylitystä.

4. Koko kaupungin toteutuma 7/2023 ja toteutumisennuste

	TP2022	TA2023	TA-muutokset	Muutettu TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / muut. TA, %
Myyntituotot	58 404 488	40 170 000		40 170 000	32 363 364	20 984 610	37 869 840	39 249 000	97,7 %
Maksutuotot	5 269 480	5 148 000		5 148 000	3 028 161	2 878 472	5 008 998	4 638 000	90,1 %
Tuet ja avustukset	26 950 252	11 311 200		11 311 200	7 277 083	5 574 167	20 643 600	11 311 200	100,0 %
Vuokratuotot	34 236 123	33 703 600		33 703 600	19 524 790	19 941 220	34 966 319	33 550 600	99,5 %
Muut toimintatuotot	3 275 893	2 420 300		2 420 300	1 674 469	1 381 325	2 702 392	2 205 800	91,1 %
TOIMINTATUOTOT	128 136 236	92 753 100		92 753 100	63 867 867	50 759 794	101 252 607	90 954 600	98,1 %
Valmistus omaan käyttöön	669 665	914 100		914 100	243 323	184 398	507 494	614 100	67,2 %
Henkilöstökulut	-104 721 342	-93 716 600		-93 728 600	-61 718 533	-56 180 661	-95 284 669	-95 273 900	101,7 %
Palkat ja palkkiot	-81 307 537	-74 738 400		-74 750 400	-48 033 299	-44 834 050	-75 892 062	-75 982 200	101,7 %
Henkilösivukulut	-23 413 806	-18 978 200		-18 978 200	-13 685 234	-11 346 612	-19 392 608	-19 291 700	101,7 %
Eläkekulut	-20 355 934	-16 083 000		-16 083 000	-11 849 375	-9 439 949	-16 216 803	-16 350 960	101,7 %
Muut henkilösivukulut	-3 057 872	-2 895 200		-2 895 200	-1 835 860	-1 906 663	-3 175 804	-2 940 740	101,6 %
Palvelujen ostot	-317 889 678	-62 585 700		-62 573 500	-189 076 155	-33 851 666	-56 914 079	-62 351 500	99,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 357 237	-21 215 200		-21 215 600	-9 194 218	-10 133 149	-18 027 669	-21 296 600	100,4 %
Avustukset	-15 347 727	-14 138 000		-14 138 000	-8 017 648	-7 914 823	-15 150 896	-14 720 900	104,1 %
Vuokratulut	-31 587 195	-29 494 900		-29 495 300	-18 750 752	-17 327 689	-29 189 927	-29 491 700	100,0 %
Muut toimintakulut	-2 909 336	-1 579 800		-1 579 200	-1 179 355	-1 065 077	-2 627 426	-1 622 900	102,7 %
TOIMINTAKULUT	-488 812 516	-222 730 200		-222 730 200	-287 936 662	-126 473 066	-217 212 899	-224 757 500	100,9 %

	TP2022	TA2023	TA-muutokset	Muutettu TA2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Laskennallinen ennuste	Johdon ennuste	Johdon ennuste / muut. TA, %
TOIMINTAKATE	-360 006 616	-129 063 000		-129 063 000	-223 825 471	-75 528 874	-115 452 798	-133 188 800	103,2 %
Verotulot	245 936 784	137 256 000	6 942 000	144 198 000	147 001 976	92 757 253	155 184 448	147 225 000	107,3 %
Valtionosuudet	135 899 500	11 162 100	-7 100	11 155 000	77 729 736	6 507 137	11 376 813	11 155 000	99,9 %
Rahoitustuotot- ja -kulut	3 285 496	800 000		800 000	-319 373	322 335	38 486 830	4 504 650	563,1 %
Korkotuotot	1 312 275	1 600 000		1 600 000	617 938	1 346 114	2 858 658	1 800 000	112,5 %
Muut rahoitustuotot	7 364 219	6 250 000		6 250 000	285 786	1 740 199	44 841 967	10 004 650	160,1 %
Korkokulut	-3 094 089	-6 250 000		-6 250 000	-1 183 559	-2 728 143	-7 131 979	-6 500 000	104,0 %
Muut rahoituskulut	-2 296 909	-800 000		-800 000	-39 538	-35 835	-2 081 816	-800 000	100,0 %
VUOSIKATE	25 115 164	20 155 100		27 090 000	586 868	24 057 851	89 595 292	29 695 850	147,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-24 591 813	-22 500 000		-22 500 000	-13 259 004	-12 156 227	-20 792 857	-22 500 000	100,0 %
Satunnaiset tuotot ja kulut	-8 330 660	37 400 000	135 500 000	172 900 000		4 302 927		177 202 927	
TILIKAUDEN TULOS	-7 807 309	35 055 100		177 490 000	-12 672 136	16 204 552	68 802 435	184 398 777	
Poistoeron lisäys tai vähennys	576 326	160 000		160 000	356 356	862 900	1 395 546	160 000	
Varausten lisäys tai vähennys									
TILIKAUDEN YLI- / ALI-JÄÄMÄ	-7 230 983	35 215 100		177 650 000	-12 315 780	17 067 452	70 197 981	184 558 777	

5. Investoinnit ja rahoitus

Kaupunkikehityslautakunnan vastuulle kuuluvien investointien (kunnallistekniikka, maa- ja vesialueet, talonrakennus) määrärahojen muutos- ja lisäystarpeet:

Menomäärärahamuutokset

- Ristiinan koulukeskuksen kehittäminen MENOT (TA 0 euroa), menoylitys +33.000 euroa
Siirretään projektilta Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneeraus (TA 400.00 euroa)
- Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, korjausvelka, saneeraus, MENOT (TA 50.000 euroa), menoylitys +20.000 euroa.
Siirretään projektilta Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneeraus (TA 400.000 euroa)
- Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto, MENOT (TA 25.000 euroa), menoylitys +59.000 euroa.
Siirretään projektilta Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneeraus (TA 400.000 euroa)
- Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjaus, MENOT (TA 50.000 euroa), menoylitys +25.000 euroa.
Siirretään projektilta Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneeraus (TA 400.000 euroa)
- Naisvuoren tornin kunnostus, MENOT (TA 0 euroa), menoylitys +55.000 euroa.
Siirretään projektilta Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneeraus (TA 400.000 euroa)
- Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt /Julkiset rakennukset, MENOT (TA 0 euroa talousarviomuutoksen jälkeen), menoylitys +50.000 euroa. Virastotalon asiointipisteen muutos Miksein käyttöön.
Siirretään projektilta Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, salien jäähdytys (TA 250.000 euroa)

Eteläinen aluekoulu eli ns. Saimaanportin yhtenäiskoulu

Saimaanportin yhtenäiskoulun investointihanke on edennyt siten, että rakennuksen runko ja vesikate on valmistunut ja piha-alueen pintarakenteiden, kalusteiden, leikkivälineiden ja aitojen asennustyöt ovat käynnissä.

Sisäpuolella kevyet väliseinät on pääosin tehty, tasoitettu ja maalattu. Alakattojen rungoista ja tekniikkalevyistä on 80 % asennettu. Lattioiden pinnoitustyöt ja kalusteasennukset ovat valmiit lohkoissa A1 ja A2 jatkuen B-lohkon 2. kerroksessa. TATE-asennukset ovat käynnissä rakennuksen kaikilla lohkoilla. IV-runkokanavointi on valmis ja IV-koneet on asennettu, samoin kuin lämpöjohtorungot. Vesikalustus on valmis A2-lohkoilla ja käynnissä A1-lohkoilla. Sähkökalusteiden ja valaisimien asennus on käynnissä A2-lohkoilla.

Työmaa on edennyt suunnitellussa rakennustyöaikataulussa ja kustannuksiltaan urakkasopimuksen maksuerätaulukon mukaisesti. Suunnittelu on valmistunut. KVR-urakoitsijan kanssa on saatu neuvottelutulos ratkaisuihin edellisessä seurannassa auki olleista lisä- ja muutostyötarjouksista.

Kaupunginvaltuusto päätti 23.1.2023 § 13, että Saimaanportin yhtenäiskoulun ensikertaisen kalustuksen kokonaismäärärahaksi 1,0 miljoonan euron sijasta 1,7 miljoonaa euroa. Summasta 0,55 miljoonaa euroa kohdistuu vuodelle 2023 ja 1,15 miljoonaa euroa vuodelle 2024. Käyttäjien hankintoihin kuuluva AV-laitehankinta on urakkavaiheessa ja irtokalustehankinnat asennuksineen ovat kilpailutusvaiheessa.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

MikMap-hankinta etenee suunnitellusti ja työ on lähtenyt hyvin käyntiin. Investoinnin kokonaissumma on noin 900 000 € ja maksuohjelmasta sovitaan Trimble Solutionsin kanssa. Tavoiteaikataulu uuden paikkatietoalustan käyttöönnotolle on maaliskuu 2024.

Karilan alueen kehittämistä on tarkasteltu asumisen ja kaupallisten toimintojen osalta. Tavoitteena on käynnistää yksityiskohtaisempi, asemakaavan laatimiseen ja asemakaavan muutokseen tähtäävä suunnittelu ja mahdollinen tontinluovutusprosessi. Asia etenee ensin Väyläviraston liikennetarkastelun myötä, ts. Väyläviraston kanta ratkaisee sen, eteneekö koko hanke. Alueen kehittämisessä on edessä merkittäviä liikennesuunnittelun, kaavoituksen ja maanhankinnan prosesseja. Niihin voidaan varautua siten, että palvelualue hakee mahdollisesti lisämäärärahaa maanhankinnan ja mittavien selvitystöiden toteuttamiseen. Tässä vaiheessa haarukka lisämäärärahan tarpeelle on vielä arviotasolla, hankepartneri teettää alueesta karkean laskelman, jonka pohjalta neuvotellaan kustannusjaosta. Vielä on liian varhaista ennakoida tulevia kuluja seuraaville talousarviovuosille. Tilanne täsmentyy suunnittelun ja neuvottelujen edetessä. Asiaa valmistellaan yhdessä kaupungin, alueen maanomistajan (Metsähallituksen) sekä Väyläviraston ja POSELY:n kanssa. Karilan kehittäminen on ylivuotinen hanke. Alueella on jo toteutettu luontoselvitys ja hulevesiselvitys ja -suunnitelma on käynnistynyt.

Veturitalialueen kehittäminen jatkuu aktiivisesti neuvotellen vielä nimeämättömäksi jäävän toimijan kanssa. Neuvottelemme asiasta kansallisesti merkittävän hankekehittäjän kanssa. Neuvotteluissa pyritään siihen, että alue luovutettaisiin kehittäjätaholle kokonaisuudessaan jo tehtyjen kiinteistöarvioiden perusteella. Kehittämistyö on edennyt siten, että aiemmin Savon radan alitus olisi jäänyt pois suunnitelmista, nyt se on uudelleen suunnittelupöydällä. Neuvotteluissa kaupunki on lähtenyt siitä, että alituksen toteutus jää hankekehittäjän vastuulle. Veturitalialueen tavoiteltu kehitys täydentää sekä vahvistaa Mikkelin sekä Etelä-Savon maakunnan kaupallista asemaa ja tarjontaa. Kehittämisshanke pyritään saamaan asemakaavoituksen ja tontinluovutuksen osalta päätökseen vuoden 2023 aikana.

Annilanrannan asuinalueen markkinointi on alkanut hyvässä yhteistyössä Viestintä-tiimin kanssa asemakaavan lainvoimaistumisen varmistuttua. Alueen omarantaiset OKT-tontit pannaan huutokauppaan syksyn aikana, tavoitteena syyskuu. Tilanteeseen vaikuttaa se, miten ripeästi saadaan tontit muodostettua (lohkominen). Asemakaavasta ei valitettu. Alueen puuston poisto ja infran kilpailutus on käynnistetty kesän lopussa. Tavoitteena on tonttien luovutusvalmiuden aikaansaaminen heinäkuuksi 2024.

Kokonaisuudessaan maankäyttö ja kaupunkirakenne -tulosityksikön tavoitteena on kaupunkisuunnittelun keinoin jalostaa kaupungin maaomaisuuden arvoa siten, että yksikkömme toimintaan sijoitetut menot tuottavat kaupungille tuottoja maanarvon nousun myötä.

Talonrakennuspalvelut

Talonrakennuspalveluiden investointeihin kohdistuu edelleen haastetta puuttuvien henkilöstöresursien vuoksi. Resurssivajetta oli seurantajaksolla rakennuttajien, työmaavalvonnan, suunnittelun sekä toimistopalvelujen osalla.

Edellisessä seurantajaksossa esiin nostettu ongelma kaupungin sisäilmatyöryhmän ja työterveyden välisen tiedonkulun katkeamisesta on parantunut. Sisäilmatyöryhmään on tullut jälleen työterveyden edustaja. Yhteistyön toimivuudella on merkittävä rooli sisäilmaongelmien ennaltaehkäisemisessä sekä taustatiedon saamisessa puolin ja toisin.

Rakennusmateriaalien saatavuuteen liittyvät ongelmat ovat osittain ratkenneen uusien toimitusketjujen sekä vähentyneen kysynnän seurauksena. Osalla komponenteista on edelleen pitkittyneet toi-

mitusajat, mutta nämä tekijät osataan jo huomioida paremmin rakennushankkeiden alkaessa. Rakennusmateriaalien kustannustaso on korjannut alaspäin. Esimerkiksi sahatavaran hinta on palannut lähes pandemiaa edeltävälle tasolle. Tällä hetkellä korkeat korot, inflaatio ja yleinen taloustilanne hillitsevät rakentamista ja siten vähentävät sahatavaran kysyntää normaalin suhdannekierron kautta.

Rakennusalan ennustetaan hiljenevän entisestään loppuvuotta kohti. Julkisella sektorilla on tärkeä rooli tasaisen tilauskannan mahdollistamisessa rakennusalan yrittäjille. Vuoden aikana toteutettavia hankkeita tulee mahdollisuuksien mukaan pyrkiä kohdistamaan myös talvikuukausille. Talvi on hyvää aikaa esimerkiksi sisäpuolen remonteille tai purkuhankkeille.

Ristiinan päiväkodin KVR-urakka etenee määrätietoisesti. Seurantajakson lopussa päiväkodin runko oli pystyssä, vesikatko päällä ja ulkovaipan ummistaminen aloitettu. Uuden päiväkodin on tarkoitus valmistua vuodenvaihteessa 2023-2024.

Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneerauksen valmistui seurantajakson lopussa. Uusitun koneen vaikutusalue on kolmannelta viidennelle kerrokseen Vuorikadun puoleisessa päädyssä. Savilahdenkadun puoleisen päädyn jäähdytyksen saneeraus (veden jäähdyttimen uusinta) toteutettiin kesän aikana.

Konsertti- ja kongressitalo Mikaelin salien jäähdytys valmistui kesäkuussa ja se kytkettiin toimintaan loppukesän ajaksi. Jäähdytyksen säätötöitä jatketaan syksyllä, kun jäähdytystarve vähenee ja mahdolliset käyttökatkot eivät vaikuta tilojen käyttämiseen. Myös katon kunnostus valmistui alkukesästä.

Jalkaväkimuseon jätekatoksen rakentaminen ei ole päässyt etenemään museoviraston lausunnon jälkeen. Vuoropuhelua jatketaan, jotta rakennukselle saataisiin jätekatko sopivaan paikkaan. Julkisivumaalaukseen ja kattoremonttiin on haettu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä lisävavustusta. Tulevien vuosienkorjaukset ratkaistaan mahdollisen vuosittaisten avustuksien saamisen jälkeen. Hankkeesta vuodelle 2023 muodostuneet kustannukset ovat edellisen vuoden maksamattomia maksueriä, jotka kirjaantuivat tälle vuodelle.

Ristiinan Kallioniemen huvilan peruskorjaukseen liittyviä kunnostustoimenpiteitä tehtiin vain välttämättömiltä osin eli keskittyen rakennusten turmeltumisen ehkäisemiseen. Tehtäviä toimenpiteitä tarkennetaan, kun rakennukseen löytyy vuokralainen.

Kaupungin virastotalon LVIS-peruskorjauksen, Vilhonkadun siiven 3. kerroksen urakkalaskenta on käynnissä. LVIS-peruskorjauksen urakka-aika alkaa syksyllä käyttäjien muuton jälkeen ja valmistuu vuoden 2024 puolella. Hanke tulee jatkumaan tulevina vuosina vaiheittain. Korjauksessa uusitaan ilmanvaihto, sähköt ja ikkunat sekä tilakunnostusten yhteydessä tehdään rakennetiivistyksiä. Neljäs kerroksen julkisivun korjaustyö sekä koko rakennuksen lukituksen uusinta tulee toteuttaa lähivuosina. Virastotalon asiointipisteen tilat muutetaan soveltuvaksi Miksein käyttöön. Kustannusta (arvio 50 000 euroa) ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviovalmistelussa.

Keskuskeittiö Isopadassa suoritettiin kesällä lattioiden uusimista, kylmiöiden korjaus sekä rakennettiin viileä salaatinvalmistustila. Rakennus on kovalla käytöllä ja siinä on tarvetta laajemmalle peruskorjaukselle. Toiminnallisuuden ja rakenteiden parantamisen lisäksi tavoitteena on kehittää kiinteistön energiatehokkuutta. Korjauksen suunnittelutyö on tarkoitus aloittaa loppuvuoden aikana.

Lähemäkitalon peruskorjauksen saneeraustarvekartoitus on työn alla ja tarvittava suunnittelu tehdään syksyllä. Rakennuksen vesikatkoa korjattiin alkukesästä.

Ristiinan Sotakoulun kunnostaminen on paikallisten järjestöjen ja seurojen monivuotinen talkootyöllä toteutettava yhteishanke. Hanke aloitettiin vuonna 2015 ja se etenee omalla painollaan. Kaupunki on tähän mennessä osallistunut hankkeeseen noin 700 000 eurolla.

Urpolan tekojään huoltorakennuksen kilpailutus suoritettiin kesällä, mutta siitä ei saatu yhtään tarjousta. Hanketta jatketaan todennäköisesti neuvottelumenettelyn kautta ja työt pyritään edelleen saattamaan valmiiksi vuoden 2023 aikana.

Energiataloudellisena investointina toteutetaan Anttolan palvelurivitalon lämmitysjärjestelmän muutos maalämmöksi öljylämmityksen tilalle. Suur-Savon museon sähkölämmitys muutetaan ilmasta veteen lämpöpumppujärjestelmäksi.

Merkittävimmät talonrakennusinvestointikohteet vuonna 2023 ovat:

- Ristiinan päiväkot
- Saimaanportin yhtenäiskoulu
- Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneeraus
- Konsertti- ja kongressitalo Mikaelin salien jäähdytykset ja katon kunnostus
- Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto
- Ristiinan Kallioniemen huvilan peruskorjaus
- Kaupungin virastotalon sisäpuolinen peruskorjaus
- Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjaus
- Lähemäkitalon peruskorjaus

Infra- ja viheraluepalvelut

Vuoden 2023 urakat ovat pääosin työn alla. Infrarakentamisen osalta puitesopimukset on kilpailutettu ja allekirjoitettu. Infran rakentamisurakat toteutetaan pääosin puitesopimusten kautta. Uusi puitesopimuskausi on kaksi vuotta sisältäen kahden vuoden optiot.

Annilanrannan asemakaava on valmistunut ja lainvoimainen. Annilanrannan katu- ja vesihuoltourakka on laskennassa. Katujen rakentaminen alkaa lokakuussa ja tonteille pääsee heinäkuussa 2024.

Vuoden 2023 osalta asfaltin hinnannousu on noin 30 prosentin luokkaa verrattuna vuoteen 2022. Tämä aiheuttaa vastaavasti sen, että katukohteita on pystytty päälylystämään aikaisempia vuosia vähemmän. Lisäksi päälylysteissä on palattu entistä enemmän urapaikkauksiin sen sijaan, että koko katu päälylystettäisiin laidasta laitaan. Tämä tulee näkymään kaupunkikuvassa ja päälylysteiden kunnossa.

Kesän 2023 aikana ESE ja MPY ja muut toimijat maakaapeloivat ennätyskellisen laajasti kaupungin alueella tietoliikenne- ja sähköverkostoja. Tässä yhteydessä kaupungin on asennettava omat katuvakalokaapelinsa maahan, kun muut kumppanit poistuvat vanhoista huonokuntoisista yhteiskäyttöpölyväistä. Kaapelinkaivutöiden valvonta ja opastaminen on vienyt paljon kaupungin valvojien työaika.

Puunmyynnin tavoitteet täyttyvät, mutta markkinatilanteesta johtuen tuloutukset jakautuvat vuosille 2023 ja 2024. Energiapuun kysynnän kasvun myötä hoitohakkuut ovat osoittautuneet kannattaviksi ja sama teema jatkunee vuonna 2024.

Merkittävimmät infrainvestointikohteet vuonna 2023 ovat:

- Kevyen liikenteen väylien parantaminen välillä Nuijamiehenkatu-Kasarminkatu -Jääkärinkatu (jatkuu vuonna 2024 Kasarminkadun osalta)
- Lehmuskylän katujen saneeraus (Nilatie, Visatie ja Kelotie), valmistuu syksyllä 2023
- Koneistajankatu, urakka kilpailutettu
- Pistokadun liikennejärjestelyt, ei ole viety aktiivisesti eteenpäin, kun tonteille ei ole tullut rakentajia

- Urpolan alueen kevyen liikenteen väylät, työn alla
- Annilanrannan asemakaava-alueen katujen rakentaminen (aloitetaan syyskuu 2023)
- Kiertotaloudenkadun kiertoliittymän alueen päällystys- ja vihertyöt, työn alla
- Porrassalmenkadun/Maunukselankadun liittymä suojaitejärjestelyt (sairaalan pääliittymä, lykätty määrärahan riittämättömyyden vuoksi ja toteutetaan vuonna 2024)
- Otto Mannisenkadun liikenneturvallisuuskohteet (suojateiden ylityskohtien kavennukset)
- Lähemäen koulupuiston leikkipaikka, valmis
- Naisvuoren ylätasanteen peruskunnostuksen suunnittelu käynnissä
- Kaihun uimalaiturin osittainen uusiminen (hyppylaiturin osuus), valmis
- katuvalojen maakaapeloinnit, työn alla

Pyöräilyn ja kävelyn edistämishjelman (Nuijamiestenkatu, Kasarminkatu ja Jääkärinkatu) kohteessa käytetään ensimmäistä kertaa punaista asfalttia osoittamaan pyöräväylän paikkaa ajorajalla. Tänä vuonna saadaan valmiiksi Hänninhaudan ja urheilupuiston välinen Nuijamiestenkadun osuus. Kasarminkadun osalta ESE peruskunnostaa tänä vuonna kaukolämmön ja ensi keväänä päästään kadun osalta etenemään Kasarminkadulle.

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatiivinen tot.	TA2023 menot tulot	LMR 2023 menot tulot	TA + LMR 2023 menot tulot	TOT 7/2023 menot tulot	TOT/TA EROTUS	TOT. ENNUSTE
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT			-1459		-1459	-106	-1353	-1489
Maaseudun nopeat tietoliikenneyhteydet, MENOT			-200		-200		-200	-200
Rakennusvalvonnan arkiston digiprojekti	-705	-202	-259		-259	-32	-227	-259
Osallistava budjetointi, ASTO		-25	-100		-100	-25	-75	-130
Paikkatietoalustan uusiminen	-900		-900		-900	-49	-851	-900
KIINTEÄ OMAISUUS			-250 2000		-250 2000	-15 776	989	1750
Maa- ja vesialueet								
Maa- ja vesialueiden myynti, TULOT		776	2000		2000	776	1224	2000
Maa- ja vesialueiden hankinta, MENOT		-15	-250		-250	-15	-235	-250
RAKENNUKSET			50		50	301	-251	301
Rakennukset (kiinteistöt), TULOT		301	50		50	301	-251	301
TALONRAKENNUSINVESTOINNIT			-13920 125	-2930	-17120 125	-9078 180	-8097	-15918
Päiväkodit								
Ristiinan päiväkotikiinnitys (130 lasta)								
Uudisrakennus	-4650	-1059	-1500	-2650	-4150	-947	-3203	-4000
Kalustus (varhaiskasvatus)	-150		-150		-150		-150	-150
Koulut								
Eteläinen aluekoulu - kampus (yhtenäiskoulu, 850 opp., Urpola, käyt. 1/2024) *	-29500							
Korvaava uudisrakennus, oma tase	-28500	-23023	-9000		-9000	-7200	-1800	-9000
Kalustus (perusopetus)	-1000	-100	-700	-550	-1250	-4	-1246	-550
Itäinen aluekoulu - kampus *	-17000							
Korvaava koulun uudisrakennus (n. 500 opp.), oma tase	-16500	-84	-50		-50		-50	-50
Ristiinan yhtenäiskoulun ilmanvaihdon tasapainotus	-50		-50		-50	-6	-44	-10
Lukiorakennuksen ilmanvaihdon saneeraus (750 opisk.)	-400	-135	-400		-400	-135	-265	-200
Ristiinan koulukeskuksen kehittäminen		-879			0	-31	31	-33
Kulttuuri								
Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, korjausvelka, saneeraus	-5000	-529	-50		-50	-70	20	-70
Konsertti- ja kongressitalo Mikaeli, salien jäähdytys		-182	-250		-250	-182	-68	-200
Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto TULOT	250	60		25		25	25	25
Jalkaväkimuseon esteettömyys ja vesikatto MENOT	-500	-341	-25		-25	-84	59	-84
Ristiinan Kallioniemen huvilan peruskorjaus		-22	-200		-200	-22	-178	-200
Liikunta								
Urpolan varastorakennus jäänhoitokoneelle	-120	-18	-120		-120	-18	-102	-120
Rantakylän kentän huoltorakennus, TULOT		458				180	-180	180
Julkiset rakennukset								
Kaupungin virastotalo, peruskorjaus jatkuu								
Sisätyöt (LVIS, Vilhonkadun siipi)		-15	-400		-400	-15	-385	-400
Asiointipisteiden siirtäminen	-135	-15		135	-135	-69	-66	-135
Sotakoulu, Ristiina (sis. hankkeen kaupungin osuus)	-1100	-672	-100		-100	-14	-86	-100
Isopadan lattioiden ja kylmiöiden korjaus	-1050	-63	-50		-50	-63	13	-75
Lähemäkitalon peruskorjaus	-1000	-51	-50		-50	-51	1	-51
Naisvuoren tornin kunnostus		-1004				-53	53	-55

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatii- vinen tot.	TA2023		LMR 2023		TA + LMR 2023		TOT 7/2023		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
Kiinteistöjen muut muutos- ja peruskorjaustyöt												
Koulu- ja esiopetus		-79	-200				-200		-79		-121	-200
Liikunta- ja nuorisopalvelut			-100				-100				-100	-100
Julkiset rakennukset		-5	-100		100				-5		5	-50
Sote kiinteistöt			-50		35		-15				-15	-15
Rakennusten suunnittelumääräraha			-75				-75				-75	-75
Energialoudelliset investoinnit, TULOT				100				100			100	100
Energialoudelliset investoinnit, MENOT		-32	-300				-300		-32		-268	-300
KIINTEÄT RAKENTEET			-6035	230	-40	31	-6075	230	-943	317	-5220	-5232
Strateginen kehittämisalustat												
Satamalahden kehittäminen (sis. Veturitallinlahti)		-6	-1000				-1000		-6		-994	-1000
Ecosairila		-3	-250				-250		-3		-247	-250
Kalevankankaan alue			-100				-100				-100	-100
Matkailu		-30	-200				-200		-30		-170	-200
Ruutukaavakeskustan kehittäminen		-7	-100				-100		-7		-93	-100
Kadut												
Sairaalakampuksen ympäristön liikennetilan viimeistely		-6	-70				-70		-6		-64	-70
Kadut (yritys- ja uudet asuinalueet)		-147	-800		200		-600		-147		-453	-600
Kadut ***		-275	-1000				-1000		-275		-725	-1000
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen												
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (Kasarminkatu jkpp) TULOT ***				200				200			200	
Pyöräilyn ja kävelyn edistäminen (Kasarminkatu jkpp) MENOT ***		-54	-400				-400		-54		-346	-400
Meijeripuiston rannan yhtenäinen puistoväylä (asemakaavan to- teuttaminen)	-170	-1	-150				-150				-150	-50
Lentoasema (sis. Valtion investointituen) TULOT		331		30				30		317	-287	317
Lentoasema (sis. Valtion investointituen) MENOT	-350	-421	-50				-50				-50	-50
Katuvalojen saneeraus (sis. ohjausyksiköt)		-135	-200		-200		-400		-135		-265	-400
Puistot ja leikkipaikat ***		-107	-250				-250		-107		-143	-250
Geopark hanke (Saimaan Geopark lokalisaatio, Unesco)		-3	-50				-50		-3		-47	-50
Vesistö												
Hulevesiohjelma ***		-47	-50		-400		-450		-47		-403	-450
Veturitallinlahti hulevesi			-800		400		-400				-400	
Tikkalan hulevesijärjestelyt		-32	-150				-150		-32		-118	-150
Hulevesialueen rakentaminen (Urpolan lampi)		-28							-5		5	-5
Satamien kunnostus *** (sis. retkisatamat)			-25				-25				-25	-25
Retkisatamien (4 kpl Saimaa) peruskunnostus, hanke PSS ry	-240		-10				-10				-10	-10
Mikkelin joet, patojen poistaminen MENOT	-200	-111	-30				-30		-8		-22	-30
Liikkuminen												
Uimarantojen kunnostukset		-50	-75				-75		-50		-25	-75
Ristiinan Uikkalan kävelysilta		-4	-120				-120		-4		-116	-120
Liikuntapaikkarakentaminen ja kunnostus **		-23	-125				-125		-23		-102	-125
Tornimäki rinnerakenteet	-185	-155	-30				-30				-30	-30
Otavan pieneliareena, TULOT		-155				31						31
Otavan pieneliareena, MENOT		-155			-40		-40				-40	-40

KAUPUNKI tuhansina euroina	Hankkeen suuruus- luokka	Kumulatii- vinen tot.	TA2023		LMR 2023		TA + LMR 2023		TOT 7/2023		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
IRTAIN OMAISUUS			-652	80	0	0	-652	80	-308	0	-264	-601
Koneet ja kalusto												
Hallinnon palvelualue												
Ruoka- ja puhtauspalvelut		-54	-60				-60		-54		-6	-60
Vaalimainostelineiden uudistaminen	-75	-45	-16				-16		-45		29	-45
Vaalien järjestäminen / tietokoneet	-20		-16				-16				-16	-16
Sivistyksen palvelualue												
Kasvatus- ja opetuslautakunta		-38	-140				-140		-38		-102	-140
Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta		-140	-140				-140		-140			-140
Asumisen ja toimintaympäristön palvelualue												
TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila TULOT				80				80			80	80
TKI tilan varustelu (BEM-osaamiskeskus) Metsä-Sairila MENOT		-32	-200				-200		-32		-168	-200
ARVOPAPERIT JA OSUUDET			-345				-345		-216		-129	-329
Osakkeet ja osuudet												
Osakkeiden hankinta, Saimaa Stadiumi Oy		-1000	-200				-200		-200			-200
Muiden osakkeiden hankinta			-75				-75				-75	-75
Itäradan suunnitteluhankeyhtiö (valtuusto 31.8.20 § 269)		-63	-70				-70				-70	-70
E-S Pääomarahasto		-79							-16		16	16
INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT				2485		31		2485		1574	911	3003
MENOT			-22661		-2970		-25901		-10666		-15235	-24521
NETTOINVESTOINTI			-20176		-2939		-23416		-9092		-14324	-21517

LIKELAITOKSET tuhansina euroina	Hank- keen suu- ruus- luokka	Kumulatiivi- nen tot.	TA2023		LMR 2023		TA + LMR 2023		TOT 7/2023		TOT/TA	TOT.
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE
LIKELAITOS OTAVIA												
TULOT												
MENOT				-15			-15			-15		-15
NETTOINVESTOINTI				-15			-15					-15
VESILIKELAITOS												
Kunnallistekniikka ja laitosinvestoinnit												
TULOT												
MENOT				-1800								
Vesilaitokset				-130			-130			-130		-130
Jätevesipuhdistamot												
Jätevedenpuhdistamot		-5	-550			-550		-5		-545		-550
Anttolan siirtolinja, yleissuunnitelma			-50			-50				-50		-50
Ristiinan jätevesipuhdistamo ja hankessuunnitelma			-20			-20				-20		-20
Metsä-Sairilan puhdistamo		-4412	-250			-250		-4412		4162		-250
Verkostot		-110	-800			-800		-110		-690		-800
NETTOINVESTOINTI			-1800			-1800		-4526				-1800
LIKELAITOKSET / INVESTOINNIT YHTEENSÄ												
TULOT												
MENOT				-1815			-1815		-4526		2711	-1815
NETTOINVESTOINTI				-1815			-1815		-4526		2711	-1815

			TA2023		LMR 2023		TA + LMR 2023		TOT 7/2023		TOT/TA	TOT.	
			menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	EROTUS	ENNUSTE	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ													
TULOT				2485		31		2485		1574		911	3003
MENOT			-24476		-2970		-27716		-15192		-12524		-26336
NETTOINVESTOINTI			-21991		-2939		-25231		-13618		-11613		-23332
Poistotaso		n. 22,5 milj. euroa											

6. Tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

6.1 Etelä-Savon Energia -konserni

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Päätökset voimalaitoksen sisäisen ja ulkoisen hukkalämmön hyödyntämisestä tulevaisuudessa.	Nordic Ren-Gas projektin selvitystyötä on tuettu ja projekti on jatkunut (ulkoinen hukkalämmön hyödyntäminen). Sähkökattilan rakentamistyö on aloitettu ja se valmistuu keväällä 2024 (sisäinen hukkalämmön hyödyntäminen).
Pyritään optimoimaan sähköntuotanto siten, että tuotannosta saadaan sähköpörssistä paras mahdollinen hinta.	Heinäkuun loppuun mennessä Pursialan voimalaitos on tuottanut sähköä 9,1 €/ MWh korkeammalla hinnalla kuin mitä sähkön pörssihinnat ovat keskimäärin olleet.
Kaukolämpöverkon optimointi, jotta lämpö saadaan siirrettyä mahdollisimman kustannustehokkaasti.	Kaukolämpöverkon optimoimiseksi on tehty selvitykset mm. Tuukkala-Laajalampi yhdyslinjasta. Nuijamiestenkadun alkupään linjaa on avarrettu, kuten myös Annikinkadun ja Vilhonkadun. Lisäksi selvitetään Otavan kaukolämmityksen hoitamista omana verkkonaan.
Sähkön siirrossa pyritään pitämään huolta sähköverkon nykikäyttöarvosta ja näin turvaamaan tuottotaso.	Investoinnit toteutuvat suunnitellusti. Nykikäyttöarvo nyt 57 % (tavoite yli 50 %).

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	67 924	60 000	63 000
Tilikauden voitto/tappio (verojen jälkeen)	11 437	4 500	5 000
Osinko	3 600	*	*
Investoinnit	6 600	10 000	10 500
Ulkoinen velka	65 208	58 000	57 000
Sisäinen velka	28 225	27 796	27 796
Konsernitiilin limiitti	4 200	4 200	4 200
Omavaraisuusaste	22,9 %	22 %	24 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	94	88	85
vakituinen, kpl	92	87	85
määräaikainen, kpl	2	1	0

*energiaomistusjärjestelyjen keskeneräisyydestä johtuen osinkotavoitetta ei ole määritetty.

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Sähkönmyynti osakkuusyhtiö Koskienergialta hankittuun sähköön on ollut budjetissa vain Q1/2023 osalta, joten se parantaa liikevaihtoa ja tulosta budjetoidusta. Tämä johtui siitä, että vuonna 2022 suunniteltiin Koskienergia -omistuksen myymistä vuoden 2023 alkupuolella. Myös Pursialan voimalaitos on pystynyt optimoimaan sähköntuotantoaan siten, että sähköä on tuotettu pörssisähköä keskimääräisesti paremmalla hinnalla ja tämä parantaa tulosta.

Päästöoikeuksia on tarvittu ja hankittu budjetoitua vähemmän, mikä parantaa myös tulosta. Tämä on onnistunut, koska puuta on poltettu turpeen sijasta ja näin on saatu vältettyä turpeen polttamista, mikä tarvitsee päästöoikeuksia. Myös lämpimän alkuvuoden johdosta polttoaineita on käytetty budjetoitua vähemmän.

6.2 Etelä-Savon Koulutus Oy (Esedu)

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Tuotetaan vähintään 2530 opiskelijavuotta ja säilytään suhteellisesti samankokoisena valtionosuusrahoitteisen ammatillisen toisen asteen koulutuskentässä	Opiskelijavuosia toteutuu yli 2700 vuoden 2023 aikana
Koulutusmyynnin määrä 450.000 €	Koulutusmyynti toteutuu suunnitelman mukaisesti
Hankesalkun koko 1,5 M€.	Hankesalkun koko on noin 2,9 miljoonaa euroa
Jatkuvaa oppimista vahvistetaan ja opiskelijamäärää haetaan myös maakunnan ulkopuolelta verkkokoulutusten muodossa	Verkko-opintoja toteutumassa 395 opiskelijavuotta
Tutkintokeskeisyydestä jatkuvassa oppimisessa siirrytään notkeaan ja työelämän osaamistarpeisiin ketterästi vastaviin koulutusmalleihin	Jo noin 25 % opinnoista koostuu ei-perustutkintotavoitteisesta koulutuksesta

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	30 255	31 796	31 927
Tilikauden voitto/tappio	314	320	458
Osinko	0	0	0
Investoinnit	1 111	846	846
Ulkoinen velka	5 703	5 800	5 800
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitiilin limiitti	3 000	3 000	3 000
Omavaraisuusaste	61,6 %	64 %	64%
Henkilöstö yhteensä, kpl	307	320	328
vakituinen, kpl	287	286	296
määräaikainen, kpl	20	34	32

6.3 Kiinteistökehitys Naistinki Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Talouden vahvistaminen edelleen ja käynnissä olevien saneerauksien ja uudisrakennushankkeiden läpivieminen taloudellisesti kannattavasti Mikkelin elinkeinoelämää virkistäen	Toteutettuna sähköisen liikkumisen klusteri ja sen kiinteistöinvestointi. Kehittämishanke siirretty Miksein vastuulle. Mölnlycken vaahtolinjainvestoinnin valmistuminen 03/2023 vahvistaa asiakkaan toimintaedellytyksiä. Useiden kohteiden teknisiä parannusinvestointeja, joilla saavutetaan energiatehokkuutta ja käyttövarmuutta. Näitä tehty mm. Insinöörinkatu 7, Saimaankatu 8 ja Tullikatu 2. Investoinnit ovat vahvistaneet yhtiön taloudellista asemaa.
Yhtiön nykyisen kiinteistöomaisuuden korjausvelkaa tulee edelleen pienentää sekä ennakoida kiinteistöjen teknistä uudistamistarvetta	Korjausvelkaa on pienennetty, mutta inflaation johdosta varovaisemmin kuin alkuperäinen suunnitelma on ollut. Kaikki kriittiset hankkeet on kuitenkin toteutettu.
Suuren kokoluokan elinkeinoinvestointeja ei ole näköpiirissä, mutta tarve painottuu 500-1500m ² hallitiloihin, joiden tuotanto "korvamerkitsemättömänä" käynnistettiin vuonna 2022 ja tila varattiin tuotannollisen yrityksen käyttöön heti. Tätä toimintamallia tulee jatkaa, että uusien yritysten sijoitautumisedellytykset olisivat kunnossa.	Uutta pienteollisuushallin investointia ei ole vielä päätetty, johtuen yleisestä taloustilanteesta. Valmiudet aloitukseen on hyvät tilanteen niin vaatiessa. Vuonna 2022 aloitetut asiakasprojektit ovat jääneet suunnitteluvaiheeseen asiakkaiden tahdosta, koska pääoma- ja rakennuttamiskulut nousivat äkinäisesti.

<p>Vuoden 2023 investoinnit tulevat olemaan keskimääräistä suuremmat, koska asiakkaiden tilatarpeet tuotannollisessa toiminnassa ovat kasvaneet ja asiakaspalvelu- sekä neuvottelut ovat onnistuneet hyvin. Arvioitu kokonaisinvestointitarve on 5-10M€. Arvion vaihteluväli johtuu vuosijaksotuksista. Mikäli ennakoitua suurempana toteutuneet vuoden 2022 investoinnit jaksottuvat vuoden 2023 puolelle, niin luku on n 10M€</p>	<p>Kesällä 2023 saatiin Mölnlycken 11M€ investointihanke allekirjoitettua. Hanke jakautuu vuosille 2023 ja 2024. Muita suuria investointeja ei ole toteutumassa vuoden 2023 aikana.</p>
---	---

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	6 188	6 500	7 500
Tilikauden voitto/tappio	305	500	500
Osinko	400	400	400
Investoinnit	6 500	8 000	4 000
Ulkoinen velka	20 000	19 500	18 500
Sisäinen velka	9 400	15 000	12 000
Konsernitilin limiitti	2 000	2 000	2 000
Omavaraisuusaste	20,7 %	21 %	21 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	7	7	7
vakituinen, kpl	7	7	7
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Talouteen poikkeavasti vaikuttavat investointien jaksotukset ja niistä etenkin Mölnlycken investoinnin toteutumisaikataulu. Sen vaikutukset ovat suurimmat ja etenkin vuoden 2023 aikana vieraan pääoman kehittymisen näkökulmasta. Tuloksen osalta poikkeamaa aiheuttaa korko- ja energiakulujen (käyttömäärien) kehitys. Tässä vaiheessa niiden vaikutus näyttäisi saattavan katetuksi kasvavilla asiakastuloilla.

6.4 Metsäsairila Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Lajittelun ja kierrätyksen lisääminen eri jättemateriaaleille. Jätteiden hyödyntäminen energiana, materiaalina ja ravinteiden kierrätys. Jätteiden erilliskeräyksen kehittäminen erityisesti biojätteen osalta	Tavoite toteutuu.
Päästöjen vähentäminen kuljetuksissa, käyttäen jätteistä tuotettua liikennebiokaasua. Tavoitteena on lisätä biokaasun käyttöä jätteiden kuljettamisessa ja jätehuoltopalveluiden järjestämiseen liittyvissä kuljetuksissa	Tavoite toteutuu.
Tekstiilijätteen erilliskeräyksen aloittaminen uuden jätelain mukaisesti vuoden 2023 alussa	Tavoite toteutuu.
Pakkausjätteiden erilliskeräyksen järjestäminen kiinteistöille heinäkuun 2023 alusta alkaen	Tavoite toteutuu.
Markkinaehtoisen liiketoiminnan eriyttäminen pääosin toiseen yhtiöön vuoden 2023 aikana	Tavoite toteutuu.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	7 744	6 000	7 500
Tilikauden voitto/tappio	304	300	1 650
Osinko	500	150	150
Investoinnit	1 198	250	350
Ulkoinen velka	5 494	7 000	5 480
Sisäinen velka	1 500	0	1 500
Konsernitilin limiitti	500	1 000	1 000
Omavaraisuusaste	54,1 %	52 %	52 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	26	22	22
vakituinen, kpl	26	21	20
määräaikainen, kpl	0	1	2

6.5 Mikalo Oy**Tulostavoitteet**

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Yhtiöllä on uusittu strategia, jonka perusteella laaditaan vuoden 2022 aikana toimintaa kuvaava ja sitä ohjaava mittaristo.	Toteutunut. Yhtiön hallituksessa käsitellään kvartaaleittain yhtiön talouden ja toiminnan mittarit.
Kilpailukykyinen vuokrataso	Keskivuokratasolla toteutuu
Paremmiin kysyntää vastaava asuntokanta	Ei toteudu. Paremmiin kysyntää vastaavan asuntokannan muodostaminen vaatii merkittäviä purku/myynti, uudisrakentamis- ja perusparannustoimia. Asuntojen koko ja sijainti eivät tällä hetkellä vastaa kysyntää. Etenkin kaukana kaupunkikeskustasta sijaitsevat asunnot ovat vajaakäytöllä, mutta niiden ylläpitokustannukset rasittavat kuitenkin yhtiön taloutta.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	21 931	22 671	22 895
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	3 424	2 200	2370
Ulkoinen velka	46 785	43 305	43039
Sisäinen velka	3 483	3 090	3090
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	40 %	34 %	38 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	77	75	81
vakituinen, kpl	67	70	77
määräaikainen, kpl	10	5	4

6.6 Mikkelin Asumisoikeus Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Yhtiön tärkeimpiä tavoitteita pidemmällä aikavälillä ovat kilpailukykyinen vastiketaso sekä paremmin kysyntää vastaava asuntokanta.	Yhtiön haasteena on sen pienuus, minkä vuoksi vastiketaso on haasteellista pitää kilpailukykyisellä tasolla. Kysyntää olisi selkeästi keskustassa oleville asunnoille. Yhtiön rakennuskanta vaatisi uudistamista sekä asuntojen sijainnin että kokojen suhteen.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteumaennuste 2023
Liikevaihto	1 943	1 986	2027
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	7 561	6 783	6807
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	37 %	33 %	37 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

6.7 Mikkelin Jäähalli Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Jäähalli säilyttää asemansa Mikkelin jääliikunnan aktiivisena ja tuloksellisena toimijana	Jäähalli on toiminut aktiivisena jääliikunnan keskuksena osana Kalevankankaan aluetta. Tuloksellisesti halli on nostanut tunnettuuttaan Suomessa jääurheilun menestymisen myötä. Halli on kyetty pitämään kustannuksiltaan valtakunnallisesti verraten erittäin kilpailukykyisenä.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteumaennuste 2023
Liikevaihto	688	680	980
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	200	200
Ulkoinen velka	6 300	6 400	6 300
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	31 %	32 %	32 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl			
määräaikainen, kpl			

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Pääomakulujen ja energiakulutus vaikuttavat oleellisesti talouteen. Tilannetta ennakoitiin syksyllä 2022 nostamalla vastikeita budjetoinnin myötä. Korkovaikutukset toteutuvat viivästettynä, koska koromääräytymishetki on toukokuu. Siten vuoden 2023 rahoituskulut ovat pienemmät kuin budjetoitu ja vastaavasti 2024 niiden osuus nousee täysimääräisenä. Energiankäytön osalta on pyritty säästötoimenpiteisiin sekä energiainvestointien, että käytön osalta. Vuoden 2023 ennustaminen on

syksyn osalta hankalaa, koska kuluihin vaikuttaa myös sääolosuhteet hyvin paljon. Hallin tuloksen ohjaamisessa poistotasoa pyritään käyttämään säätelyvarana.

6.8 Mikkelin kehitysyritys Miksei Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Toimintaympäristön kehittäminen, yritystoiminnan uudistaminen sekä alueen ulkopuolisen rahoituksen hyödyntäminen	Yritysten kehittämisrahoitukset on saatu tauon jälkeen hakuun ja päätöksiäkin tehdään, tosin edelleen viiveellä. Investointeja viivytetään toimintaympäristön epävarmuus ja kustannustason nousu. Green Economy Mikkeli (GEM) -koordinoitiohjelmaa on valmisteltu osana yhtiön Kestävän kehityksen tiimin toimintaa ja sen hankkeistaminen tehdään vuoden 2023 aikana. Blue Economy Mikkeli (BEM) kehittämistyötä ja markkinointia toteutetaan useassa MikseiMikkelin hankkeessa sekä kaupungin koordinaatiohankkeessa, jota toteutetaan kaupungin ja valtion välisen Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen puitteissa. Toimintaympäristön kehittämiseksi, alueen houkuttelevuuden edistämiseksi sekä alueelle sijoittumisen edistämiseksi invest-in -työtä tehdään hankkeen kautta, sekä yhtiön omana aktiivisena myyntityönä. Kestävä kehitys ja vastuullisuus painottuvat hankinnoissa aiempaa vahvemmin, mikä lisää entisestään painetta hankintatoiminnan lisäresursoinnille.
Verkostojen rakentaminen sekä asiakaslähtöisten, tunnettujen ja tuloksellisten yrityspalvelujen tuottaminen	Tapahtumiin osallistutaan mielellään livenä ja hyvä niin, koska tämä mahdollistaa verkostojen huomattavasti etätoteutuksia tehokkaamman rakentumisen. Yritysten aamukahveja aloitettiin järjestämään myös seuraajajärjestämissä 2 krt/vuosi. Yrityspalvelujen arjessa korostuvat toisaalta halu investoida ja kehittää, toisaalta talousvaikeudet kustannustason kohtamisen myötä.
Mikkelin vetovoiman kasvattaminen yritysten, työvoiman ja matkailijoiden näkökulmasta	Matkailussa kesä on ollut kaksijakoinen – osalla ollut erittäin hyvä kesä ja toisilla kohtalainen. Syksy ja talvi ovat haasteellisia venäläisten matkailijoiden puuttuessa täysin ja kotimaan kysynnän ei oleteta kasvavan tässä taloustilanteessa. Konkurssien määrä tulee nousemaan ja investointeja siirtyy. Toimintaympäristön haasteellisuuden vuoksi matkailuyritysten tilanne on vakavin vuosikymmeniin.
Osaavan työvoiman saatavuuden edesauttaminen	RekryON -tapahtuma järjestettiin MikseiMikkelin toimesta yhteistyökumppaneiden kanssa 3/2023. Aihepiiriin resursseja hakevat Yhdessä-hanke sai kielteisen rahoituspäätöksen 3/2023 ja Kunnallisten elinkeino- ja työvoimapalvelujen palvelupolut 2.0-hanke sai kielteisen rahoituspäätöksen 8/2023. Saadun palautteen perusteella teemaa kirkastetaan ja tehdään seuraava hankehakemus.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	4 912	5000	4000
Tilikauden voitto/tappio	27	0	-30
Osinko	0	0	0
Investoinnit	0	0	0
Ulkoinen velka	1 176	1000	1000
Sisäinen velka	755	1000	1000
Konsernitilin limiitti	1 500	1500	1500
Omavaraisuusaste	13 %	13 %	13 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	37	40	38
vakituinen, kpl	19	24	22
määräaikainen, kpl	18	16	16

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Edellisessä seurantaraportissa ennustettu, hankekauden vaihtumisen ongelmista eli rahoituspäätösten viivästyisestä johdettu yhtiön toiminnan volyymin merkittävä pieneneminen todennäköisesti toteutuu kuluvalle seurantakaudella. Kutustumisen kokoluokka jää nähtäväksi, mutta voi olla jopa -20 %.

Hankerahoituspäätösten edelleen viipyessä projektihenkilöstön työsuhteiden jatkuminen on epävarmaa. Joitakin kokeneita osajia on jo menetetty muille työnantajille ja on mahdollista, että osajavuoto yhtiöstä jatkuu. Varmaa kuitenkin on, että mahdolliset kielteiset hankepäätökset tulevat aiheuttamaan henkilöstön työsuhteiden päättymisiä. Uutta henkilöstöä joudutaan rekrytoimaan, näiltä osin toimenpiteitä on jo aloitettu. Rekrytoitavan uuden henkilöstön määrää on tässä vaiheessa vielä mahdoton ennustaa.

TUMAn henkilöstön siirtyminen virastotalolle tapahtuu todennäköisesti ennen vuoden vaihdetta, tilojen remontin valmistuttua. Muuton edellytyksenä on myös tilojen ilmanlaatuselvityksen valmistuminen. Merkittävänä haasteena on henkilöstön pysäköintijärjestelyt, jotka TUMAn järjestelyistä poiketen tulevat aiheuttamaan sekä henkilöstölle että yhtiölle uusia, ylimääräisiä kuluja.

6.9 Mikkelin opiskelija-asunnot Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Yhtiöllä on uusittu strategia, jonka perusteella laaditaan vuoden 2022 aikana toimintaa kuvaava ja sitä ohjaava mittaristo	Toteutunut. Yhtiön hallituksessa käsitellään kvartaaleittain yhtiön talouden ja toiminnan mittarit.
Kilpailukykyinen vuokrataso	Toteutuu keskivuokratasolla
Paremmiin kysyntää vastaava asuntokanta	Ei toteudu. Tarvitaan merkittäviä muutoksia rakennuskannassa. Asunnot sijaitsevat kaukana oppilaitoksista eikä joukkoliikenneyhteydetkään toimi kaikkiin kohteisiin. Lisäksi asuntotyyppit eivät vastaa kysyntää.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	3 729	3750	3 835
Tilikauden voitto/tappio	0	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	42	0	70
Ulkoinen velka	15 611	14 494	14514
Sisäinen velka	684	635	635
Konsernitilin limiitti	0	0	0
Omavaraisuusaste	16 %	13 %	16 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	7	8	4
vakituinen, kpl	7	8	4
määräaikainen, kpl	0	0	0

6.10. Mikkelin Oppilaitoskiinteistöt Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
ESEDUn muutoksessa mukana eläminen ja ratkaisuiden löytäminen muuttuvan tarpeen mukaan. Tavoitteena on nollatuloksen pitäminen kassan näkökulmasta. Tämä tarkoittaa tulevina vuosina kirjanpidollisen tuloksen positiivisuutta	Yhtiöllä on jatkunut hyvä yhteistyö ESEDUn kanssa. Opetuksen muutostarpeisiin on vastattu ja yhdessä sopimalla on pystytty pitämään sekä tilat kunnossa, että myös kummankin talous toimitilojen suhteen kestäväällä pohjalla. Haasteena on korjausvelan hallitseminen kannattavuus huomioiden. Vuonna 2023 tehdään n. 400.000€ korjausinvestoinnit yleisestä taloustilanteesta huolimatta.
Terveellisten ja kilpailukykyisten toimitilojen ylläpitäminen ESEDUlle	Toimenpiteet on kohdistettu erityisesti sisäilmahaasteiden minimointiin/eliminointiin. Tiloja on pidetty kilpailukykyisinä pyrkimällä optimoimaan saneeraukset ja niistä aiheutuvat kustannukset. Yhteistyössä ESEDUn kanssa tämä on toiminut hyvin. Saneerausohjelma on varsin stabiili ja kuntoarvioiden perusteella hyvin ennustettavissa.
Otavan koulutilan tulevaisuuden ratkaiseminen. OKMn käsittely vihdoin päätöksessä.	Joulukuussa 2022 Otavan lunastus saatiin päätökseen. Tulevaisuuden ratkaisu on nyt täysin kaupunkikonsernin omissa käsissä. Alue ei ole MIKKOn varsinaiseen ydintoimintaan kuuluva.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	4 260	4200	4 300
Tilikauden voitto/tappio	-559	200	200
Osinko	0	0	0
Investoinnit	400	400	400
Ulkoinen velka	15 000	15 500	15 000
Sisäinen velka	1 500	0	2 500
Konsernitilin limiitti	1 000	1000	1 000
Omavaraisuusaste	27,5 %	35 %	32 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	0	0	0
vakituinen, kpl	0	0	0
määräaikainen, kpl	0	0	0

Mahdolliset olennaiset poikkeamat toiminnassa

Talouden poikkeamana on Otavan koulutilan lunastus, jonka seurauksena yhtiö tarvitsi vierasta pääomaa. Tuloksen kannalta joiden asiakkaiden taloushaasteet vaikuttavat jonkin verran.

6.11. Mikkelin Ravirata Oy

Tulostavoitteet

Tavoite	Toteutumaennuste 2023
Mikkelin Ravirata Oy järjestää 17 ravit ja hyvän St Michel -tapahtuman 15.-16.7.2023	Toteutumassa
Olosuhdeinvestoinnin kasvattamista poistoista huolimatta pyritään hyvään taloudelliseen tulokseen (budjetoidaan nollatulos) turvaamalla muu varainhankinnan tuotto.	Onnistunut St Michel -tapahtuma: 25% kehittynyt yleisömäärä, hyvät palautteet yleisöltä: suosittelu-prosentti 88% (69%), osallistuu varmasti uudelleen 86% (79%)-
St Michel -viikonvaihteen palvelutarjontaa pyritään laajentamaan ja parantamaan yleisötoiveiden mukaisesti	Oheistapahtumat onnistuivat yleisötutkimuksen ja kasvaneen yleisömäärän perusteella.
Raviradan muuta käyttöä, mm. ratsastukseen, selvitetään aktiivisesti mm. suunnitteleamalla uutta ratsastuskenttää raviradan keskialueelle.	Selvitystyön alla. Ei vielä esisopimusta kilpailujärjestäjien kanssa, mihin pyrimme vielä syksyn 2023 aikana. Talli-investoinnin hankeselvitys ja investointihakemuksen teko (Leader-rahoitus) alkamassa syksyn 2023 aikana.

Tunnusluvut (1000 euroa)

	TP 2022	TA 2023	Toteutumaennuste 2023
Liikevaihto	508	600	600
Tilikauden voitto/tappio	69	0	0
Osinko	0	0	0
Investoinnit	40	0	150
Ulkoinen velka	553	190	170
Sisäinen velka	0	0	0
Konsernitilin limiitti	500	500	500
Omavaraisuusaste	65 %	67 %	67 %
Henkilöstö yhteensä, kpl	6	6	6
vakituinen, kpl	6	6	
määräaikainen, kpl	0	0	

7. Palvelualueiden, lautakuntien, johtokuntien johdon analyysit ja tavoitteiden toteutuminen

7.1 Hallinto- ja elinvoimapalvelut

Johdon analyysi

Työmarkkinatuen kuntaosuus on jatkanut alkuvuonna laskutrendiään, mutta ei odotetulla kulmakertoimella. Ensimmäisen vuosineljänneksen TMT-maksu on Mikkelin kaupungin osalta ollut 944 382 euroa. Toisella vuosineljänneksellä kustannus oli 930 622 euroa. Kehitys on ollut kuitenkin verrattavissa kaupunkien yleiseen kehitykseen. Vuosineljänneksien ero (vähennys) on Mikkelin kaupungissa ollut 1,46 %, kun C21 kaupunkien keskimääräinen vähennys on ollut 0,83 %. C30 kaupunkien keskimääräinen vähennys vuosineljänneksien välillä on ollut 0,67 %. Mikäli trendi pysyy loppu vuoden samana, tulee TMT-maksun toteuma olemaan vuoden 2023 osalta 3,5 miljoonaa euroa.

Kaupungin energiaratkaisuun liittyen kaupunginhallituksen määrärahoihin on varattu konsulttityötä varten noin 100.000 euroa, mutta tämä määräraha ylittynyt ainakin 300.000 eurolla. Talouspalvelut-yksikön menojen arvioidaan alittavan talousarvion 80 000 eurolla.

Hyvinvointialueen henkilöstölle maaliskuussa maksetun korona-kertakorvauksen johdosta kaupungille on tulossa hyvinvointialueelta takautuvasti noin 110 000 euron lisäkustannus. Kaupunki on hakenut muutosta kertakorvaukseen liittyvästä aluehallituksen päätöksestä (KH 27.3.2023 § 122), eikä hyvinvointialue ole toistaiseksi toimittanut kyseistä laskua. Kokonaisuutena hallinto- ja elinvoimapalveluiden tuotot toteutuvat talousarvion mukaisina, mutta kulujen arvioidaan ylittävän noin 0,9 miljoonalla eurolla.

Strategiakortit

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden tehtävänä on tukea palvelualueiden ja liikelaitoksien ja taseyksikön tuloksellista toimintaa ja seurata asetettujen tavoitteiden toteutumista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa varten ajantasaista tietoa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista. Hallinto- ja elinvoimapalvelut tuottavat palvelualueille keskitetyt tukipalvelut. Hallinto- ja elinvoimapalvelut sisältää hallinto- ja elinvoimapalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Palvelusuunnitelma

Hallintopalvelut tuottaa hallinnon tukipalveluita, toteuttaa ja kehittää työllisyyspalveluita ja vastaa kaupunkimarkkinoinnista, koordinoi kaupunkistrategian toteuttamiseen ja kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä sekä vastaa seutuhallinnon valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. *Talouspalvelut* tuottaa talous- ja tietohallinnon sekä hankinnan tukipalveluita ja tukee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä omistajaohjauksen valmistelua ja toimeenpanoa. *Henkilöstöpalvelut* tukee johdon, esimiesten ja koko henkilöstön työtä sekä tavoitteiden saavuttamista läpi kaupungin organisaation. *Ruoka- ja puhtauspalvelut* toteuttaa palvelusopimuksien mukaista toimintaa.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkel

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Esihenkilötyön ja työkykyjohtamisen kehittäminen koulutusta ja sähköisiä järjestelmiä hyödyntäen. (Tykki-hanke tukee tätä)	Työhyvinvoinnin ja työkykyisyyden lisääntyminen/henkilöstöpalvelut	Työhyvinvointikyselyn tulokset, käytyjen puhekeskustelujen määrä, terveysperusteiset tunnusluvut	Esimiespassin on suorittanut kahdeksan uutta henkilöä. Tykki-hanke on toteutettu. Työterveyshuollon työkyvyn tuen sovellus otettu käyttöön ja esihenkilöt opastettu/perehdytetty. 06/23 sairauspoissaoloihin perustuvia Varhaisen tuen keskusteluja on käyty tai aloitettu 64 % kaikista (346 kpl) sovelluksen kautta esiin nousseista tarpeista. Vain viisi keskustelua on käyty

			muiden havaintojen perusteella. Terveys-perusteisia poissaoloja 06/23 on 16,5 pv /HTV. Työhyvinvointikysely toteutetaan syksyllä 2023.
Osaamisen kehittäminen: Sähköisten oppimisympäristöjen (mm. Hallintoakatemiat ja Eduhouse) käyttö	Henkilöstön omaehtoinen ammattitaidon ylläpitäminen ja laajeneminen/henkilöstöpalvelut oppimisympäristöjen käytön mahdollistajan sekä jokainen työntekijä huolehtii omasta osaamisestaan	Koulutusten toteutumismäärä OSS-järjestelmässä	Koulutustallenteet: 22 hlöä / 111 kurssia Etäkoulutukset: 43 hlöä / 95 kurssia
Perehdytys- ja työnopastusmateriaalin digitalisointi (ruoka-puhtaus)	Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja lisääminen/palvelupäällikkö	Sähköinen materiaali käytössä	Käytössä sähköinen perehdytys Seppo IO -alustalla. Työnopastukseen tehty siivouksen opasvideoita, työnopastuskokonaisuuden tekemistä jatketaan.
Taluspalvelut-yksikön järjestämät ICT-, hankinta- ja talousaiheiset koulutukset ja/tai tietoisuus koko henkilöstölle	Edistää laaja-alaisesti organisaation osaamista em. osa-alueilla, väh. 4 tilaisuutta vuonna 2023 (taluspalvelut)	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä	Järjestetty useita (noin 10) yleisiä sekä erityisesti kouluille ja päiväkodeille suunnattuja talous- ja ICT-aiheisiä koulutuksia/tietoisuuksia.

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Rakennusvalvonnan lupa-arkiston digitalisointi: Kaupungin rakennusvalvonnan analogisen arkiston digitalisointihankkeen toteuttaminen, johon kuuluu vaadittavien digitalisointikriteerien määrittely ja digitoijan kilpailuttaminen, aineiston järjestäminen ja valmistelu digitalisoiduksi, digitalisoidun aineiston lähettäminen digitalisoiduksi, digitalisoidun aineiston palauttamisen valvonta sekä digitalisoidun aineiston laadun tarkastaminen ja siirtäminen sähköiseen arkistoon.	Digitointiprojektin toinen tosiasiallinen projektivuosi. Tavoitteena on, että vuoden 2023 aikana saadaan digitalisoidua 1/3 projektin aikana digitalisoidusta aineistosta vuonna 2021 kilpailutetun palveluntuottajan kanssa. / Hallintopalvelut ja rakennusvalvonta	Tavoiteltu aineistomäärä on saatu digitalisoiduksi.	Alkuvuosi edennyt hitaasti, mutta oletuksena on, että tavoite loppuvuoden aikana saavutetaan.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Elintarvikekilpailutuksissa huomioidaan alueellinen saatavuus ja mahdollistetaan paikallisten yrittäjien tarjousten teko (ruoka-puhtaus)	Lähialueen elintarvikkeiden käytömäärän säilyttäminen vähintään nykyisellä tasolla/palvelujohtaja, ruokalistasuunnittelijat	Lähiruokan ostomäärä eur/v, % elintarvikehankinnoista	Käynnistetty tukkuotteiden kilpailutusprosessi. Osatarjousmahdollisuudella ja puitesopimuksilla mahdollistetaan alueen yrityksille tarjousten teko.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Verkkomaksamisen edistäminen	Verkkokaupan ostotapahtumien lisääminen sekä tuotevalikoiman kasvattaminen (taluspalvelut)	Verkkokaupan myynti (euroa). Verkkokauppaan liisätyjen tuotteiden lukumäärä.	1-7/23 myynti 69 500 eur (kasvu edell. vuoteen 81 %). Tuotevalikoimassa maltillista kasvua.
Valtuustoaloiteprosessin uudistaminen	Sähköisen valtuustoaloitteen käyttöönotto ja käyttöopastus vuoden 2023 aikana (tietohallinto)	Toteutunut/ei toteutunut	Projektin on vielä kesken johon tuen asiakirjahallinnon henkilömuutoksista. Pyrimme jatkamaan projektia, kun uusi henkilö on valittu.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Alueen elinvoiman tukeminen/palvelujohtaja	Tarjouspyynnöt rakennetaan niin, että alueen yrittäjien on mahdollista tehdä tarjous (ruoka-puhtaus)	Alueellisten kumppaneiden määrä	Käynnistetty tukutuotteiden kilpailutusprosessi. Osatarjousmahdollisuudella ja puitesopimuksilla mahdollistetaan alueen yrityksille tarjousten teko.
Aktiivinen työvoimapolitiikka, yhteistyö hankintojen työllistämistavoitteissa yhdessä työllisyyspalveluiden kanssa. Moderni työnhaku edellyttää toimivia ja nykyaikaisia digitaalisia palveluja. Oman osaamisen kehittämisen ja opiskelun tulee olla mahdollista työnhaun ohessa ilman, että työtön menettää työttömyyset- tutta.	Työvoimapolitiikka suuntaa passiivisesta aktiiviseen ja kohdentaa palvelut työnhakijoiden tarpeisiin entistä tehokkaammin. Kansalaisten yksilöllisten palveluiden parantaminen on vaikuttavamman työllisyyspolitiikan avain. Palvelujen digitalisoinnin edistäminen	Hankinnoilla työllistettävien määrä. Toteutunut/ei toteutunut	2 toteutunutta Toteutuu. Foreammatti mahdollistaa digitaalisen työnhaun ja varsinkin oman työnhakuase- man määrittämisen paikallisilla työmarkkinoilla. Seudullisen kuntakoikeilun yhteydessä Foreammatin tunnuksia jaettu noin 1700 asiakkaalle.

Parannetaan yrittäjämönteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisulla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Mikkelin kaupunki järjestää hankintailtoja ja muita yritystapaamisia elinkeinoelämälle yhteistyössä Mikkelin kaupungin Kehitysyhtiö Miksei Oy: kanssa.	Tapaamisia järjestetään väh. 2 kpl/vuosi (hankintapalvelut)	Tapahtumien lukumäärä	1 toteutunut

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Yritysesittelyt oppilaitoksissa (ruoka-puh- taus)	Osaajien houkuttelu/palvelujohtaja tai -päällikkö	yritysesittelyt kpl/v	2 kpl toteutuneita yritysesittelyjä
Asukasmarkkinointia tehostetaan	Osaajien houkuttelu parantamalla mielikuvaa kaupungista ja lisäämällä potentiaalisten muuttajien tietoutta Mikkelistä / viestintätiimi	Markkinoinnin lisämäärärahalla suunnittelut toimenpiteet toteutetaan olemassa olevan suunnitelman mukaisesti.	Toteutuu. Markkinointisuunnitelma esitelty kh:lle. Toteutettu mm. Annilanranta, some-kampanjat, asukastilaisuudet.. Syksyllä tulossa esim. uusi asukaslehti ja yhteiskampanja Mikalon kanssa.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.
Tarjotaan työharjoittelupaikkoja ja opin- näytetöiden aiheita	Uusien työntekijöiden saaminen pidemmällä aikavälillä/tulosyksi- kön esimies	harjoittelijat kpl/v	Työpaikkaohjaajien korvauskäytäntö uudistettu ja selkeytetty motivoivampaan suuntaan. ruoka-puhtaus: 7 työssäoppijaa ajalla 01-07/2023 Henkilöstöpalvelut: Työharjoittelu 1. opinnäytetyöt 2 Selvityksessä, kuinka saadaan koko kaupungin työharjoittelijamäärä
Osallistutaan opiskelijoiden tapahtumiin kumppanina	Lisätään tietoisuutta ja positiivista mielikuvaa Mikkelistä / viestintätiimi	Opiskelijatapahtumat, joissa kaupunki on kumppanina kpl/v. Tavoitetaso 6 tapahtumaa / vuosi	Toteutuneita 3-4 tapahtumaa. Tavoitetaso täyttynee loppuvuodesta.

Tarjotaan tietohallinnon harjoittelupaikkoja mahdollisia opinnäytetyön aiheita	Molemminpuolinen hyöty opiskelijalle ja Mikkelin kaupungin tietohallinnossa	Harjoittelijat 2 kpl/v Opinnäytetyö 1 kpl/v	Harjoittelijan sijaan otimme työllistämistoimen kautta henkilön määräaikaiseen työsuhteeseen. Opinnäytetyöntekijöitä ei ole vielä hausta huolimatta löydetty. Jatketaan hakua.
--	---	--	--

7.2. Mikkelin seudun ympäristölautakunta

Johdon analyysi

Ympäristöpalvelujen talous on kehittynyt talousarvion mukaisesti seurantakaudella 1–7/2023. Henkilöstömenot ja muut toimintakulut ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Myöskään loppuvuodelle 2023 ei ole ennustettavissa merkittäviä poikkeamia talousarvioon ja talous pystytään pitämään tasapainossa.

Terveysvalvonnan tulot ovat tällä seurantajaksolla budjetoitua korkeammat, koska merkittävä määrä valtakunnallisten elintarvike- ja terveysvalvonnan mukaisten valvonnan perusmaksujen laskutusta on jo suurelta osin tehty heinäkuun loppuun mennessä. Perusmaksut peritään yrittäjiltä vuosittain ja ne saadaan kokonaisuudessaan laskutettua loppuvuoden 2023 aikana. Koska terveysvalvonnan resurssit on jouduttu kohdentamaan merkittävässä määrin perusmaksujen laskutuksen valmisteluun, suunnitelmallisen tarkastusten määrä ja niistä saadut tulot ovat laskeneet. Tupakka- ja lääkelain mukaiset valvontamaksut on laskutettu suunnitelman mukaisesti.

Eläinlääkärtilanne on tällä hetkellä hyvä. Kaikki virat on täytetty ja myös sijaisia on saatu. Tulot ja menot ovat kehittyneet talousarvion mukaisesti.

Ympäristönsuojelun henkilöstön kulut ajalta 01–07/2022 ovat talousarviota hieman suuremmat johtuen kesäajan työntekijöiden palkkausmenoista. Ennuste vuoden 2023 osalta on kuitenkin, että ympäristönsuojelun kulut pysyvät talousarvion puitteissa.

Strategiakortit

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkelä

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tehtävien priorisointia ja työajan käyttöä ohjaa lakisääteisyys, riskinarviointi ja valvontasuunnitelmat.	Keskitytään olennaisiin, lakisääteisiin tehtäviin. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Ajan tasalla olevat valvontasuunnitelmat	Päivitetty ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmat vuodelle 2023 on viety tiedoksi ympäristölautakunnalle ja hyväksytty ympäristölautakunnassa 15.12.2022.
Henkilöstön osaamisen kehittämistä ja hyvinvoinnista huolehditaan sekä varmistetaan riittävät henkilöstöresurssit lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Koulutuksissa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan Teams- ja muita etäyhteyksiä.	Henkilöstö on motivoitunut ja voi hyvin sekä kokee, että osaaminen ja henkilöstöresurssit vastaavat tehtävien vaatimuksia ja määrää, ja työ on mielekästä. Työtehtäviä kierrätetään tarvittaessa. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Työtyytyväisyyskyselyt	Koulutuspäiviin on osallistuttu pääsääntöisesti Teams-yhteyksillä. Viransijaisia on saatu kaikkiin yksiköihin. Työtyytyväisyyskyselyitä ei ole tehty.
Työn haasteet, kuormittavuus ja tavoitteet käydään läpi säännöllisissä palavereissa ja kehityskeskusteluissa.	Esimiestyö on avointa ja kannustavaa. Yhteiset tavoitteet ovat selkeät. Mahdollisiin ris-	Kehityskeskustelut Tiimien toiminta Työtyytyväisyyskyselyt	Kehityskeskustelut tehdään vuoden lopulla 2023. Tiimit ovat toimineet suunnitelman mukaisesti. En-

	<p>riitoihin puututaan ajoissa. Päättöksiä valmistellaan ja haasteellisia työtehtäviä pohditaan yhdessä. Tiimit suunnittelevat yhdessä tasapuolisen ja toimivan työnjaon ja selvittävät yhdessä hankalia tapauksia.</p> <p>Vastuu: Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun esimiehet sekä tiiminvetäjät</p>		<p>nen lautakunnan kokousta pidetään edellisen viikon maanantaina koko yksikön yhteinen listapalaveri. Lisäksi terveysvalvonta ja ympäristönsuojelun pitävät säännöllisesti omat palaverinsa.</p>
--	---	--	---

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
<p>Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristöterveydenhuollon asiantuntijuus ympäristöterveydenhuollossa kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.</p>	<p>Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisessa.</p> <p>Vastuu: Elintarvikevalvonta</p>	<p>Asiakaspalaute</p>	<p>Elintarvikevalvonnan resurssivajeen vuoksi esitetään lisäterveys-tarkastajan virkaa elintarvikevalvontaan vuoden 2024 talousarvioon. Elintarvikevalvonnan nykyresurssit eivät riitä elintarviketoimijoiden riittävään opastukseen.</p>
<p>Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristönsuojelun asiantuntijuus ympäristönsuojelussa kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.</p>	<p>Kunnat huomioivat kestäväan kehityksen ja ilmastonmuutoksen torjumisen tavoitteet ja toimintojen muutostarpeet läpileikkaavasti kunnan eri toiminoissa. Ympäristöpalvelut tukee näitä toimia tarjoamalla asiantuntijuutta, ja kokoamalla kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunki-strategian ympäristöön liittyviä seurantatietoja vuosittain.</p> <p>Vastuu: Ympäristönsuojelu</p>	<p>Kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunkistrategian ympäristömittareiden seurantatiedot kootaan vuosittain.</p>	<p>Vuoden 2022 seurantatiedot on koottu.</p>
<p>Osallistutaan ja kannustetaan Mikkelin kaupunkia (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntia) osallistumaan asiantuntijaverkostoihin ja ulkopuolisella rahoituksella toteutettaviin kestäväan kehityksen edistämiseen ja ilmaston muutoksen torjuntaan liittyviin hankkeisiin.</p>	<p>Mikkelin seudun kunnat ovat hyvin perillä rahoitus- ja verkostotyömahdollisuuksista, joilla tuetaan kuntien työtä kestäväan kehityksen edistämiseksi.</p> <p>Vastuu: Ympäristönsuojelu</p>	<p>Kuntien tiedottaminen kestäväan kehityksen hankkeisiin liittyvistä rahoitus- ja verkostomahdollisuuksista.</p>	<p>Tiedottamista ei ole vielä tehty tänä vuonna.</p>
<p>Kehitetään ja ollaan perillä digitalisaation mahdollisuuksista ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lupa- ja ilmoitusasioiden hoitamisessa.</p>	<p>Ympäristöpalvelujen lupa- ja ilmoitusasiat ovat pääsääntöisesti hoidettavissa sähköisten järjestelmien avulla.</p> <p>Vastuu: Ympäristöpalvelut</p>	<p>Osallistuminen työryhmiin ja verkostoihin digitaalisten palvelujen kehittämiseksi.</p> <p>Terveysvalvonnalla on käytössä sähköiset ilmoitusjärjestelmät.</p>	<p>Ympäristönsuojelun edustaja on ollut mukana kaupungin uuden paikkatietojärjestelmän käyttöönottamisessa. Lupien käsittelyssä käytetään Lupapistettä. Terveysvalvonnalla on käytössä sähköiset ilmoitusjärjestelmät.</p>

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Seurataan Mikkelin (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntien) ilmasto-ohjelmien tavoitteiden toteutumista, osallistutaan tarvittaessa kuntien maankäyttö- liikenne- ja energiahankkeiden ja investointien suunnitteluun sekä annetaan lausuntoja.	Kunnat seuraavat ilmasto-ohjelmien tavoitteita vuosittain ja arvioivat hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista, Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana edistämässä kuntien hiilineutraalisuustavoitteita kuntien hankkeiden valmistelussa ja maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien mittareiden seurantatietojen kirjaaminen vuosittain, ja hiilineutraalisuustavoitteiden arviointi	Mikkelin ilmasto-ohjelman mittareiden seurantatiedot on kirjattu.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Lausunnot, hankkeisiin ja työryhmiin osallistuminen, viranomaistyö, rekisterien ja paikkatietojärjestelmien kehittäminen valvontatyön tueksi, luonnonsuojelualueiden hoitosuunnitelmien toteuttamisen valvonta. Kehitetään kuntien viranhaltijoiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa.	Tiedot arvokkaista luontokohteista ja uhanalaisista lajeista ovat helposti kaikkien maankäytön suunnitteluun osallistuvien kuntien työntekijöiden käytävissä. Annetaan lausunnot kaikista merkittävistä kaavahankkeista ja edistetään luonnon monimuotoisuuden huomiosta edelleen maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Kaavalausuntojen lukumäärä	Uusi kaupungin paikkatietojärjestelmä otetaan käyttöön vuodenvaihteessa.
Ympäristöterveydenhuollon laakisääteisenä tehtävänä toteutetaan elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa.	Elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa tehdään vuosittain päivitettävän valvontasuunnitelman mukaisesti. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto	Valvontasuunnitelman toteuttaminen vuosittain	Juoma- ja uimavesivalvontaa on tehty valvontasuunnitelman mukaisesti. Elintarvikevalvontaa on tehty riskiperusteisesti, mutta resurssipulan takia valvontasuunnitelman mukaisiin tavoitteisiin ei ole päästy.
Lähiruokaan / alkutuotantoon liittyvän toiminnan edistäminen	Elintarviketiimin Oiva-tarkastuksilla tarkastetaan lihan- ja maidon alkuperämaan ilmoittamista kuluttajille. Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelain-säädännön vaatimusten noudattamisessa.	Toteutunut	Resurssipulan vuoksi tavoitteen toteuttaminen on viivästynyt.

Edistetään kaupungin kehittämisalustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Ohjataan ja edistetään yritysten sijoittumista tarkoituksenmukaisesti siten, että ympäristö- ja terveyshaitat minimoidaan.	Yritykset ja toimijat sijoittuvat tarkoituksenmukaisiin paikkoihin ympäristö- ja terveyshaitat minimoiden. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Toteutuneet ennakkoneuvottelut yritysten sijoittumisessa (huom. edellytyksenä on, että Ympäristöpalveluita pyydetään mukaan ennakkoneuvotteluihin)	Ennakkoneuvotteluita on käyty useamman yrityksen osalta lähinnä, Miksei Mikkelin kautta. Kaavalausuntoja on tehty yhdessä ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan kanssa.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Laajennetaan/kehitetään sähköistä asiointia Ympäristöpalveluiden lupa- ja ilmoitusasioissa.	Kaikki ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan lupa- ja ilmoitusasiat ovat hoidettavissa selkeiden ja helposti käytettävien sähköisten järjestelmien kautta.	Lupa- ja ilmoitusasiat, jotka voidaan käsitellä sähköisesti	Kaikki ympäristöluvat, muut luvat ja ilmoitukset voidaan käsitellä sähköisesti.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli**Parannetaan yrittäjämönteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.**

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Sujuvat luvituspalvelut, ennakoivat neuvottelut ja yritysten neuvonta.	Valmistellaan luvat (esim. ympäristölupa) sujuvasti ja laadukkaasti, ja annetaan yrityksille ennakoivasti riittävästi selkeää tietoa lupien ja ilmoitusten tarpeesta, sekä luvan edellytyksistä.	Lupapäätösten valmisteluun käytetty aika keskimäärin, toteutuneet ennakoivat neuvottelut	Maa-aines- ja ympäristölupien (15 kpl) käsittelyajat ovat vaihdelleet välillä 1,5–5 kuukautta.
Osallistutaan yritysten sijoittumista koskeviin neuvotteluihin (esim. yhteistyössä Mikkelin kehitysyritys Miksein kanssa).	Yritysten sijoittumispaikat ovat tarkoituksenmukaisia sekä yrityksen, ympäristön ja lähialueen asukkaiden kannalta.	Yritysten sijoittumista koskevat neuvottelut (esim. yhdessä Miksein kanssa edellyttäen, että Ympäristöpalvelut pyydetään mukaan)	Neuvotteluihin on osallistuttu säännöllisesti.

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Pito- ja vetovoiman parantaminen kunnallisiin eläinlääkäriin virkoihin ja sijaisuuksiin valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta uuden eläinlääkintähuoltolain mukaisesti.	Eläinlääkintähuollon riittävät resurssit saadaan turvattuina 24/7 lakisäätöpalveluiden tuottamiseen uuden, todennäköisesti vuonna 2024 voimaan tulevan eläinlääkintähuolto-lain mukaisesti valtakunnallisesta eläinlääkäripulasta huolimatta. Eläinlääkäriiden palkkausjärjestelmää kehitetään yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa. Arvioidaan eläinlääkärivirkojen ja vastaanottoavustajien riittävyys. Kehitetään eläinlääkäriiden työnkuvaa ja vastaanottojen varustusta sekä vastaanottojen välistä yhteistyötä. Selvitetään tarvittaessa mahdollisuudet ostopalvelulle pieneläinlääkintähuollon osalta, toimialueen kahden päivystysalueen yhdistämistä sekä yhteistyömahdollisuuksia Savonlinnan kanssa. Mahdolliset lisäkustannukset tuodaan erikseen valtuuston hyväksyttäväksi. Vastuu: Terveysvalvonnan johtaja, vastaava eläinlääkäri	Resurssitilanne Työtyytyväisyyskyselyt Asiakaspalaute	Kaikki eläinlääkäriin virat on tällä hetkellä täytetty ja sijaisia on saatu eläinlääkäriiden viransijaisiksi lomien ja virkavapaiden ajalle.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Oppilaitosyhteistyö XAMK:n kanssa.	Tarjotaan harjoittelupaikkoja ja opinnäytetöitä, ja osallistutaan tarvittaessa ja resurssien sallimissa puitteissa opetukseen tuomalla mukaan työelämänäkökulmaa.	Harjoittelupaikat, harjoittelijat (kk), opinnäytetyöt, opetukseen osallistuminen	Ympäristönsuojelun puolelta valmistui keväällä opinnäytetyö. Kesän aikana on kaksi opiskelijaa ollut harjoittelijana kolmen kuukauden ajan ympäristönsuojelussa ja terveystarkastuksessa. Elintarvikevalvonnassa on valmistunut kaksi opinnäytetyötä.
Tutkimusyhteistyö korkeakoulujen, yliopistojen ja tutkimusorganisaatioiden kanssa.	Osallistutaan tutkimushankkeisiin.	Hankkeisiin osallistuminen	Ympäristöpalvelut on ollut mukana pohjavesien suojelusuunnitelmiin liittyvässä taustatutkimusten tilaamisessa ja määrittelyssä.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tarjotaan kesätyö- ja harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille.	Tarjotaan laadukkaita ja monipuolisia kesätyö- ja harjoittelupaikkoja ja muita työpaikkoja alan opiskelijoille ja vastavalmistuneille ja luodaan myönteistä työnantajakuva, joka tulee opiskelijoiden ja vastavalmistuneiden kiinnittymistä alueelle.	Harjoittelukuukausia/vuosi	Ympäristönsuojelussa on harjoittelussa (3 kk) XAMK:n opiskelija ja ympäristötarkastajan sijaisena (3,5 kk) Aalto-yliopiston opiskelija. Terveystarkastuksessa on ollut harjoittelemassa kesäharjoittelija 3 kk ja talviaikana 3 kk. Eläinlääkintähuollossa ollut työssä kesäaikana eläinlääketieteen opiskelijoita viransijaisina 11,5 kk. Lisäksi harjoittelemassa on ollut eläinlääketieteen opiskelijoita 6 kk.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Viranomaispalvelun asiakaslähettäisyys	Toimitaan helposti lähestyttävänä ja palvelualltiina viranomaisena.	Asiakastytytyväisyyskysely	Suora palaute asiakkailta on pääosin myönteistä. Asiakaskyselyä ei ole toistaiseksi tänä vuonna tehty.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentamista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Terveystarkastuksen lausunnot rakennusluvista	Kiinnitetään huomiota terveelliseen ja turvalliseen rakentamiseen rakennuslupalausunnoissa oman lain- säädännön puitteissa. Vastuu: Ympäristöpalvelut, terveystarkastus	Toteutunut	Lausuntopyyntöjä on ollut vähemmän kuin aikaisempina vuosina hyljentyneen rakentamisen vuoksi.

Kehitetään kaupunki- ja maaseutu ympäristöjä eri asumismuotojen ja -tapojen mahdollistamiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Varataan riittävästi resursseja vesihuoltolain ja kuntien jätehuollon valvontaan haja-asutusalueilla, osallistutaan kuntien maankäytön suunnitteluun edistämällä ympäristöllisesti kestäviä, monipuolisia asumismuotoja.	Tuetaan vastuullista haja-asumista ja siihen liittyvää vastuullista maankäytön suunnittelua ja vesi- ja jätehuollon kehittämistä hiilineutraalisuus-tavoitteet ja puhtaat vedet huomioiden. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Haja-asutusalueille, asumiseen kohdistuviin kehittämishankkeisiin osallistuminen, Haja-asutusalueiden jätevesilausunnot (lkm)	Jätevesilausuntoja on annettu 21 kappaletta.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Ympäristöpalvelut tukee maankäytön suunnittelua siten, että luonnon monimuotoisuus, maisemallisesti arvokkaat alueet ja lähivirkistysalueet huomioidaan. Keskeisenä työkaluna on riittävät tietojärjestelmät arvokkaista luonto- ja maisema-alueista, toimivat lausuntokäytännöt ja työryhmiin osallistuminen.	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan monipuolisesti luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja lähiluonnon merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntien työntekijöillä on käytössään riittävästi tietoa kunnan alueella olevista arvokkaista luontokohteista, uhanalaisista lajeista ja luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnonsuojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Maankäyttöön liittyvien lausuntojen lkm (koko Ympäristöpalvelujen toimialue)	Lausuntoja on annettu kahdeksan kappaletta.

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Varataan riittävät resurssit ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palveluihin runsas vapaa-ajanasuminen huomioiden.	Tunnistetaan runsas vapaa-ajanasuminen ympäristönsuojelumääräyksissä ja lupaprosesseissa, ja neuvontatarpeessa ja muissa asiakasyhteydenotoissa.	Viranomaistoimet, joissa vapaa-ajanasukkaat on erityisesti huomioitu.	Mikkelin seudun ympäristönsuojelumääräyksissä ja ympäristöluvituksessa on huomioitu louhinnan ja murskaustoiminnan aika siten, että ajalla 1.6.–15.8. melua aiheuttavaa toimintaa ei sallita alle 500 metrin etäisyydellä asutuksesta tai vapaa-ajanasunnoista. Kesäaikana palkataan työntekijöitä varsinaisten työntekijöiden lomien ajaksi.
Otetaan huomioon vapaa-ajanasukkaat eläinlääkäriresursseja määriteltäessä.	Eläinlääkäriresurssit ovat riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen myös yleisinä lomakoikoina, jolloin harraste-eläinten määrä kasvaa merkittävästi toimialueella.	Asiakaspalaute	Asiakaspalaute on ollut pääosin myönteistä. Hoitovirhevalituksia ei ole tullut.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tuetaan ja edistetään talkootoimintaa mm. ympäristön siivoamisessa (roskien kerääminen) ja vieraslajien torjumisessa. Tehdään yhteistyötä työllisyyspalvelujen, järjestöjen ja hankkeiden kanssa.	Yhteisöllinen tekeminen ja talkootoiminta lisää kuntalaisten vastuuta omasta ympäristöstään ja toimii osana ympäristökasvatusta.	Talkoot ja yhteisölliset hankkeet, jossa Ympäristöpalvelut on ollut mukana.	Osallistuttiin YLE:n kampanjaan Miljoona roskapussia. VieKas-hanke on järjestänyt vieraslajien torjuntatalkoita.
Omaehtoisen toiminnan neuvonta ja ohjaus.	Omaehtoista toimintaa toteutetaan ohjatusti ja omaehtoista toimintaa varten on riittävästi neuvontaa saatavilla.	Toteutunut omaehtoinen toiminta, jota Ympäristöpalvelut on ohjannut ja/tai antanut neuvontaa.	Ympäristöpalvelut on ollut mukana Kestävän maankäytön mallihankkeessa, joka päättyi elokuun 2023 lopussa.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Selkeät tapahtumiin liittyvät ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan ohjeet ja neuvonta.	Ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan lupiin ja ilmoituksiin ja muihin käytäntöihin liittyvät ohjeet ovat riittävällä tavalla riittävällä mukana kaupungin tapahtumajärjestämisen ohjeituksessa.	Tapahtumiin liittyvä ohjeistus Ympäristöpalvelujen vaatimista luvista ja ilmoituksista on selkeästi näkyvillä kuntien nettisivuilla.	Ohjeistus on olemassa.
Arvioidaan säännöllisesti tapahtumiin liittyvien lupa- ja ilmoitusmenettelyjen ja muiden käytäntöjen sujuvuutta.	Tapahtumiin liittyvät lupa- ja ilmoitusmenettelyt ovat sujuvat. Yleinen terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu.	Asiakaspalaute	Asiakaspalaute on ollut myönteistä.

Tunnusluvut

		TP 2021	TP 2022	TA 2023	Tot. 7/2022	Tot. 7/2023	Tot. %
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset	kpl	383	251	700	120	188	27
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairasmatkat	kpl	1 975	1798	1 900	1169	997	52
Hoidetut pieneläimet	kpl	7 806	7523	6 000	4905	3981	66
Lupavollisten kohteiden tarkastukset	kpl	105	104	100	58	85	85
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (päätökset, lausunnot, kehotukset)	kpl	951	977	800	416	836	105

7.3. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Johdon analyysi

Talousseuranta 7/2023 tehdään viime vuoteen verrattuna ”normaalissa” toimintaympäristössä koronapandemian suhteen – kevätlukukaudella ei enää ole ollut koronasta johtuvia toiminnallisia rajoituksia. Kuitenkin koronasta johtuvia poissaoloja on edelleen ollut. Vuoteen 2022 verrattuna varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintaan on vaikuttanut Ukrainan sodan johdosta Mikkeliin tulleet turvapaikanhakijat, joita alkoi saapua Mikkeliin maaliskuun lopussa 2022 ja jotka heti tultuaan eivät vielä osallistuneet esimerkiksi varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa on 26 ukrainalaista lasta ja perusopetuksessa noin 100 ukrainalaista oppilasta.

Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan alaisen toiminnan tuottojen arvioidaan alittuvan noin 568 000 euroa. Lukio-koulutuksen maksutuottojen arvioidaan ylittävän noin 10 000 euroa ja varhaiskasvatuksen maksutuottojen arvioidaan alittuvan peräti 580 000 euroa. Alitus johtuu 1.3.2023 voimaan tulleesta lakimuutoksesta: varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen maksuttomuuden tuloalarajaa nostettiin 33 %. Muiden tulojen arvioidaan kertyvän hieman yli 10 000 euroa talousarviota enemmän.

Toimintakulujen arvioidaan ylittävän 545 000 euroa. Henkilöstökulujen arvioidaan ylittävän noin 550 000 euroa. Henkilöstökulujen ylitykseen vaikuttaa kevään palkkaratkaisu, päivitetty sijaisohjeistus sekä mahdollinen lukiokoulutuksen talousarviovalmistelussa tapahtunut virheellinen kirjaus. Avustusten arvioidaan alittuvan noin 15 000 euroa ja vuokratulujen ylittävän noin 10 000 euroa.

Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan alaisen toiminnan toimintakatteen arvioidaan heikenevän noin 1 113 000 euroa. Tulosaluejohtajia kehoitetaan noudattamaan tiukkaa taloutta ja tekevän toimenpiteitä, jotta tulotavoite täyttyy ja menoraamia ei ylitetä.

Strategiakortit ja suoritetaulukot

Lautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen järjestämisestä ja tuottamisesta. Lautakunta luo edellytyksiä ja toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta ja perusopetusta lapsille ja nuorille. Lukiokoulutuksen tarkoituksena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Lisäksi koulutuksen tarkoituksena on antaa opiskelijoille valmiuksia elinikäiseen oppimiseen ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen. Lukiokoulutus antaa opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakoulututkintoon johtavat opinnot yliopistossa tai ammattikorkeakoulussa. Lautakunta tukee lasten, nuorten ja aikuisten edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä henkiseen että myös fyysiseen hyvinvointiin.

Palvelusuunnitelma

Lautakunnan palvelut ovat pääasiassa lähipalveluja. Toiminnassa pyritään turvaamaan laadukkaat, tasavertaiset ja pedagogisesti toimivat sekä kohtuullisesti saavutettavissa olevat kasvatus- ja opetuspalvelut sekä terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt. Lautakunnan alaisen toiminnan merkitystä ja vaikuttavuutta asukkaiden hyvinvointiin, sen synnyttämiseen, ylläpitämiseen ja kehittämiseen, tullaan korostamaan.

Yhdyspintatyöllä ja yhteen sovittavan johtamisen keinoin luodaan ja vahvistetaan uusia yhteistyörakenteita ja monitoimijaisia toimintamalleja mm. Etelä-Savon hyvinvointialueen, kolmannen sektorin, oppilaitosten ja kaupungin omien toimijoiden välillä. Lasten ja nuorten osallisuuden edistäminen on yksi kehittämistoiminnan keskeisistä painopisteistä. Lisäksi hyvinvointialueiden perustamiseen liittyen Opetushallituksesta on tulossa määräys koulutuksen järjestäjille koskien esi- ja perusopetusta ja toista astetta ja niiden opiskeluhuollon ja opiskeluhoitosuunnitelmien muutoksia 1.8.2023 alkaen.

Uusi EU-ohjelmakausi on käynnistynyt ja se kestää vuoteen 2027 saakka. Strategisina painopisteinä ovat mm. haavoittuvassa asemassa olevien osallisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen sekä työnhakijoiden työllistymisen edistäminen sekä työelämän kehittäminen. Mikkelin kaupungin strategian ja hyvän elämän ohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi pyritään käynnistämään itse tai yhteistyössä kumppanien kanssa uusi hyvinvointi- ja osallisuushanke hyödyntäen aikaisempien hyvinvointihankkeiden toimintamalleja.

Mikkelin varhaiskasvatuksessa on 23 kunnallista päiväkotia ja 4 ryhmäperhepäiväkotia. Tämän lisäksi kotona työskentelee 9 perhepäivähoitajaa. Varhaiskasvatuspalvelut järjestävät avointa varhaiskasvatustoimintaa 4 päiväkodissa. Pääkirjaston alakerrassa toimii avoin perheiden kohtaamispaikka Koppa. Esiopetusta järjestetään sekä päiväkotien että koulujen yhteydessä 16 toimipisteessä. Mikkelissä osallistuu 5- vuotiaiden lasten kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun, joka koskee n. 75 lasta. Itäisen

alueen päiväkotiverkosta ei ole vielä tehty päätöstä. Hankerahoituksella työskentelee 4 varhaiskasvatuksen sosionomia ensisijaisesti tunne- ja vuorovaikutuskasvatuksen parissa. Toimintaan ja talouteen vaikuttavina toimenpiteinä esitetään seuraavia toimenpiteitä: avoimen varhaiskasvatuksen toiminnan ja resurssien yhtenäistäminen eri yksiköissä, mitoituksen mukaisen henkilöstöresurssin turvaaminen henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä (resurssilastenhoitajat), erityisvarhaiskasvatuksen avustajien määrän tarkastaminen ja perhepäivähoidosta ja ryhmäperhepäivähoidosta vapautuvan henkilöstön hyödyntäminen. Itäisellä alueella esitetään suunnittelukaudella toteutettavaksi Itäisen alueen kouluverkkoon liittyen Launialan koulun saneeraaminen alueen päiväkodiksi. Tähän noin 150 lapsen päiväkotiin yhdistyisivät teknisen ikänsä päässä olevat Peitsarin ja Tikanpellon päiväkodit. Tämän jälkeen ja varhaiskasvatuspaikkojen riittävyden turvaamiseksi ko. alueelle voidaan nykyisen Tikanpellon päiväkodin tilalle rakentaa uusi päiväkotikoti. Näin ollen itäisen alueen päiväkotiverkoston muodostaisivat 5-tien pohjoispuolella olevat Lähemäen lastentalo ja Tupalassa toimiva yksityinen päiväkotikoti Sävelpolku ja 5-tien eteläpuolella olevat Launialan päiväkotikoti ja Tikanpellon uusi päiväkotikoti. Lisäksi itäisellä alueella toimivat yksityiset päiväkodit Pirtti ja Huusharju.

Mikkelissä on tällä hetkellä 20 peruskoulua, joista viisi on yhtenäiskouluja, joissa opetusta annetaan luokille 1-9. Osa peruskouluista toimii sisäilmaongelmien takia väistötiloissa. Saimaanportin yhtenäiskoulu on suunnitteluvaiheessa ja alustava valmistumisaikataulu on kevätlukukauden alussa 2024. Itäisen alueen kouluratkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä. Perusopetusta kehitetään aktiivisesti valtakunnallisten hankerahoitusten tuella. Tärkeänä painopisteenä on oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen erityisesti koronatilanteesta ja sen jälkeen. Oppivelvollisuus on laajentunut koskemaan myös toisen asteen tutkintoa. Perusopetuksessa kehitetään tehostettua ohjausta, jotta kaikille yhdeksäsluokkalaisille löytyisi mielekäs jatko-opiskelupaikka. Kaupunkirakenneselvityksessä on linjattu uuden alakoulun rakentaminen itäiselle alueelle. Koronatilanteen vuoksi lasten ja nuorten tuen tarve on lisääntynyt, joten kasvun ja oppimisen tueksi tarvitaan lisähenkilöstöä.

Mikkelissä toimii tällä hetkellä yksi nuorten lukiokoulutuksen yksikkö Mikkelin lukio, joka tarjoaa alueensa nuorille valtakunnallisesti tarkasteltuna laadukasta, monipuolista ja laaja-alaista opetusta. Laadukas, monipuolinen ja laaja-alainen opetus tarkoittaa, että Mikkelin lukiossa tarjotaan lähiopetuksena kaikissa oppiaineissa laaja opintojaksovalikoima. Uudet opetus-suunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2021, ja ne tulevat voimaan ikäluokka kerrallaan. Mikkelin lukio tekee monipuolista yhteistyötä erilaisissa verkostoissa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Lukiokoulutusta kehitetään erilaisten hankkeiden tuella. Oppivelvollisuuden laajentuminen ja sen myötä voimaan tullut toisen asteen maksuttomuus koskevat myös lukiokoulutusta. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä toisen asteen ja perusopetuksen toimijoiden keskinäistä yhteistyötä kehitetään entisestään. Lukiokoulutukselle osoitetut säästöt muodostuvat joidenkin opetuskurssien järjestämisestä vuorovuositain, ryhmäkokojen tarkentamisesta ja hanketoiminnan supistamisesta. Mikkelin etä- ja aikuislukio lakkautettiin 31.7.2022. Aikuislukiokoulutus on keskitetty Otaviaan Nettilukioon ja Otavan Opiston aikuislukioon, ja kahden tutkinnon lukio-opetus järjestetään 1.8.2022 alkaen Mikkelin lukiossa.

Lautakunnan toiminnassa toteutetaan hyväksytyjen talouden tasapainotusohjelmien toimenpiteitä.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Yhdyspintatyöllä ja yhteen sovittavan johtamisen keinoin on luotu uusia yhteistyörakenteita kuten alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä. Toiminta on jatkunut pääosin sujuvasti. Joidenkin työryhmien osalta keskustelut jatkosta ovat vielä kesken. Opetushallitus on antanut uusia määräyksiä liittyen opiskeluhuollon ja opiskeluhoitosuunnitelmien muutoksiin. Suunnitelmia on valmisteltu eri koulutusmuotojen ja koulutuksen järjestäjien yhteistyönä ja suunnitelmat on hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa. Myös perusopetuksen poissaolojen ennaltaehkäisyyn, seurantaan ja poissaoloihin puuttumiseen liittynyt lakimuutos ja uudet opetussuunnitelman perusteet ovat vaatineet monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Mikkelin varhaiskasvatuksessa toimii 23 päiväkotia ja 1 ryhmäperhepäiväkoti. Ryhmäperhepäiväkodit Untuvikot, Peipposet ja Vaahteramäki on lakkautettu. Perhepäivähoitajia toimii neljä. Avointa toimintaa järjestetään neljässä toimipisteessä yhtenä päivänä viikossa kussakin kiertävän työntekijän voimin. Itäisen alueen päiväkotiverkosta ei ole tehty päätöstä. Esiope- tusta toteutetaan 16 toimipaikassa. Kaksivuotinen esiope- tuskokeilu toteutuu viimeistä lukuvuotta. Hankerahoituksella toimii digikehittäjä, pedagoginen johtaja, koordinoiva erityisopettaja, kaksi apulaisjohtajaa, erityisvarhaiskasvatuksen opettaja sekä kaksi S2-opettajaa.

Mikkelissä on 19 peruskoulua, joista viisi on yhtenäiskouluja, joissa opetusta annetaan luokille 1-9. Päätös Suomenniemen koulun lakkaamisesta on tehty 1.8.2023 alkaen. Saimaanportin yhtenäiskoulun sisällöllinen suunnittelu ja rakentaminen etenee. Valmistumisaikataulu on kevätlukukauden alussa 2024. Uusi koulu aloittaa toimintansa 1.3.2023 alkaen. Itäisen alueen kouluratkaisusta ei ole vielä tehty päätöstä, mutta suunnittelu on jälleen käynnistynyt siten, että koulujen kuntoarviot ja korjaustarpeet sekä oppilasennusteet päivitetään. Perusopetusta on kehitetty aktiivisesti valtakunnallisten hankerahoitusten tuella. Uuden hallituksen ja OKM:n linjauksia hankerahoitusten jatkosta ja sisällöstä odotetaan. Tärkeänä perusopetuksen painopisteenä on ollut oppilaiden hyvinvoinnista huolehtiminen erityisesti koronatilanteen jälkeen sekä koulunuorisotyön kehittäminen ja koulupudokkuuden ehkäiseminen. Kasvun ja oppimisen tueksi on saatu palkattua lisähenkilöstöä useilla eri hankerahoituksilla. Laajentuneen oppivelvollisuuden valvontaan on edelleen kiinnitetty huomiota. Lisäksi perusopetuksessa on kehitetty tehostettua ohjausta, jotta kaikille yhdeksäsluokkalaisille löytyisi mielekäs jatko-opiskelupaikka.

Erasmus+ -akkreditointi saatiin korona-aikaudella keväällä 2021, ja joka on voimassa 31.12.2027 saakka). Erasmus+ -akkreditoinnin siivittämänä lukion kv-toiminta on siirtynyt uudelle tasolle, ja Mikkelin lukio on luonut liikkuvuus-hankkeiden kautta kumppanuuksia useisiin ulkomaisiin kouluihin. Kahdesta Mikkelin kaupungin perinteisestä ystävyyskaupungista on hiljattain esitetty yhteistyötoive Mikkelin lukiolle. Lukiokoulutuksen hallinto- ja johtamisjärjestelmän uudistaminen tehdään syksyn 2023 aikana ja uusi lukiokoulutuksen tulosalueen hallinto- ja johtamisjärjestelmä otetaan käyttöön 1.1.2024 alkaen. Huom! Strategiakorttien numeeriset tiedot - lähtötilanne ja toteuma – raportoidaan pääsääntöisesti tilinpäätöksen yhteydessä.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkelä

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Rekrytoinnissa onnistuminen.	Oikea-aikainen rekrytointi, laaja-alainen osaaminen. /esimiehet	Kasvatus- ja opetushenkilöstön kelpoisuusaste	Kelpoisten hakijoiden määrä on vähentynyt.
Työhyvinvoinnin parantaminen. Tuodaan Mikkelin vahvuudet ja osaaminen selkeästi esiin. Positiivinen viestintä ja uutisointi.	Myönteinen työnantajakuva, työhyvinvoinnista huolehtiminen. /esimiehet ja työntekijät	Pulssi-kysely Sairauspoissaolojen määrä	Pitkäkestoiset täydennyskoulutuskokonaisuudet ovat tukenneet henkilöstön hyvinvointia.

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Palveluverkko sopeutetaan lapsimäärien muutoksiin (huomioiden koulumatkojen pituudet). Maahanmuutto	Lapsimäärien lasku huomioidaan palveluverkkosuunnitelmassa suunnitelmallisesti ja kestävästi. /opetusjohtaja	Euroa/ lapsi	Perusopetukseen on tullut noin 100 ukrainalaista oppilasta sotatilanteesta turvaan. Tämä on lisännyt perusopetuksen oppilasmäärää ja opetusryhmien määrää. Oppilasennusteet on huomioitu itäisen alakoulun suunnitelmassa. Päätös Suomenniemen koulun lakkaamisesta on tehty 1.8.2023 alkaen.
Kansainvälisyyskasvatus, digitalisaatio ja kestävä kehitys huomioidaan opetussuunnitelmassa. Osallistutaan asiaan liittyviin kehittämishankkeisiin.	Tavoitteet opetussuunnitelmassa. /henkilöstö	Kansainväliset tapahtumat, sähköinen oppimateriaali ja järjestelmät ja kestävä kehityksen suunnitelmat. Arvioidaan lukuvuosi-suunnitelmassa.	Keväällä 2023 yhteistyössä Opetushallituksen kanssa järjestettiin Mikkelissä merkittävä kansainvälinen konferenssi EU-alueen opetushenkilöstölle. Pitkäkestoinen yhteistyö Saksan Ostholstin alueen opetustoimen kanssa jatkuu. Uudistettu digipolku ja kestävä kehitys on osa opetussuunnitelmaa. Tällä hetkellä odotetaan uuden hallituksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksia tulevista kehittämishankkeista.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Energiatohokkaat, turvalliset ja laadukkaat koulukuljetukset, julkisen liikenteen toimivuus.	Huolellinen kuljetussuunnittelu/opetusjohtaja yhteistyössä kuljetussuunnittelun kanssa	Kustannusvaikutus, laatu huomioiden	Koulukuljetukset on suunniteltu tiiviissä yhteistyössä kustannustehokkaasti ja turvallisuus huomioiden kuljetuskoordinaattoreiden kanssa.
Energian säästäminen päiväkotien, koulujen ja toiminnan arjessa.	Energian säästö /henkilöstö	Kulutus	Energian säästäminen on osa kestävä kehityksen opetusta. Yhteistyössä Mikkelin yliopistokeskuksen ja XAMK:in kanssa on kehitetty Tiedepolkua, jossa kestävä kehitys yhtenä teemana.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Verkkokurssien hyödyntäminen lukio-opetuksen kurssitarjonnassa.	Jokainen lukiolainen suorittaa vähintään yhden verkkokurssin lukuvuodessa. /rehtori	Suoritettu/ei suoritettu	Toteutuu keskimäärin (joillakin opiskelijoilla useita verkkokursseja, joillakin opiskelijoilla vielä hyödyntämättä verkkokurssitarjontaa).
Verkkokurssien hyödyntäminen henkilöstön koulutuksessa.	Henkilöstö suorittaa vähintään yhden verkkokoulutuksen vuosittain. /esimiehet	Suoritettu/ei suoritettu	Henkilöstölle on tarjolla mm. Hallintoakatemian, Eduhousen, Xamkin ja aluehallintovirastojen verkkokoulutuksia.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
MiniMikkeli kaikille 6. luokkalaisille osana toimijuus- ja yrittäjyyspolkua.	Aktiivinen tulevaisuuden toimija. /opetusjohtaja, perusopetuksen rehtorit	Kaikki 6. luokkalaiset osallistuvat MiniMikkeliin.	Kaikki 6. luokkalaiset ovat osallistuneet MiniMikkeliin kevätlukukaudella 2023.
Yrittäjyys- ja liikeideakilpailujen järjestäminen, yritysvierailuvesot ja OpeTET-päivät	Yrittäjyyskasvatuksen osaaminen laajenee, yrittäjyyden näkyvyys lisääntyy. /opettajat ja esimiehet	Toiminnan määrä	Perusopetuksen opot ovat tehneet yritysvierailuja. Rantakylän yhtenäiskoulussa on kehitetty painotettua yrittäjyys- ja toimijuuskasvatusta.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tiedepolun rakentaminen ja kehittäminen varhaiskasvatuksesta lukioon (yliopistokeskus MUC)	Yhteistyö jatkuu ja monipuolistuu. Tiedekasvatus läpäisee kaikki koulutusasteet. /varhaiskasvatus, perusopetus, lukion kehittämistiimi	Toiminnan määrä	Perusopetuksessa Tiedepolun sisällöt on luotu 1., 2., 5., 8. ja 9. luokille. Viidensien luokkien osalta on toteutettu myös vierailut Metsä-Sairilaan. Osa 9. luokkalaisista on osallistunut Tieteen päiviin. Kahdeksansien luokkien Muisti-vierailuihin ei tässä vaiheessa ole ollut taloudellisia mahdollisuuksia.

Koulunuorisotyön kehittäminen Kaakkois-Suomen ammatikorkeakoulu Xamkin kanssa.	Koulunuorisotyön sisällön ja laadun kehittäminen. /perusopetuksen ja nuorisopalveluiden koulunuorisotyöntekijät ja esimiehet	Koulunuorisotyön osallistumisen kehittämisverkostoon	Koulunuorisotyöntekijät ja perusopetuksen edustajia on osallistunut Xamkin kehittämisverkostoon. Opetusjohtaja on osallistunut koulunuorisotyön oppikirjan laadintaan.
--	--	--	--

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Harjoittelumahdollisuudet TET-harjoitteluista alkaen.	Myönteiset työelämäkokeemukset. /rehtorit	Toteutuu/ei toteudu	TET-jaksot ovat toteutuneet perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan.
Harjoittelupaikkojen tarjoaminen.	Koulutetun työvoiman riittävyys. /varhaiskasvatuksen esimiehet, rehtorit	Harjoittelujen määrä	Varhaiskasvatus: erityisopettaja 1, opettajia 4, hoitajia 40, sosionomeja 11, kieliharjoittelija 1, sairaanhoitaja 1 ja hoivaavustaja1. Perusopetus: 51.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Koulujen vetovoimaisuuden lisääminen.	Laadukas oppimisympäristö /opetusjohtaja, rehtorit	Pitää koulunkäynnistä, %-osuus kasvaa (kouluterveyskysely)	Kouluterveyskyselyn tulokset saadaan syyskuun lopulla.
Luodaan hyvinvointialueen kanssa uudistuneen lainsäädännön mukaiset selkeät ja toimivat monialaiset opiskeluhuollon rakenteet ja toimintakulttuuri, mm. ohjausryhmät ja koulutuksen järjestäjäkohtaisten opiskeluhoitosuunnitelmien laatiminen.	Kuntakohtainen ja hyvinvointialuekohtainen opiskeluhoollon monialainen ohjausryhmä toiminnassa ja monialaisten toimintamallien kehittäminen aktiivista. /esiopetus, perusopetus, lukiokoulutus yhdessä muiden toisen asteen oppilaitosten ja hyvinvointialueen kanssa, ml. Lasten ja nuorten Etelä-Savo -hanke	Ohjausryhmät kokoontuvat säännöllisesti ja niihin osallistutaan aktiivisesti Opiskeluhoolto-suunnitelmat laadittu	Kuntakohtainen opiskeluhoollon ohjausryhmä on toiminut ja kokoontunut säännöllisesti. Koulutuksen järjestäjäkohtaiset opiskeluhoitosuunnitelmat on laadittu ja hyväksytty kasvatus- ja opetuslautakunnassa. Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä on aloittanut toimintansa. Lasten ja nuorten Etelä-Savo – hankkeessa kehitetty monialaisia toimintamalleja kevään 2023 aikana. Toiminta jatkuu myös syksyllä.
KOPPA-kohtaamispaikassa säännöllisesti kaupungin, hyvinvointialueen, järjestöjen ja ev.lut. srk:n järjestämää toimintaa, jota kehitetään yhdessä perheiden kanssa. Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen koordinoimaan perhekeskuskehittämiseen.	Perhekeskustoimintamallia ja -verkostoa kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. /varhaiskasvatus, perusopetus	Toteutunut hyvin/ toteutunut osittain/ ei toteutunut	Toteutunut hyvin. Perhekeskustoimintamallia on toteutettu yhteistyössä hyvinvointialueen, ev.lut. seurakunnan ja järjestöjen kanssa. Kesällä KOPPA-kohtaamispaikassa toteutettiin myös päiväleiritointia alakouluikäisille.

Lapsiystävällinen kunta -malli	Lasten huomioiminen päätöksenteossa ja kunnan toiminnassa toteutuu suunnitellusti. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue ja asumisen ja toimintaympäristön palvelualue /varhaiskasvatus, perusopetus	Liittyminen toteutui/ei toteutunut	Ei ole toteutunut ja koordinaatioresurssi puuttuu.
--------------------------------	---	------------------------------------	--

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Palveluverkkosuunnittelu	Kaikille lapsille motivoiva ja turvallinen varhaiskasvatus ja koulu myös tuen tarpeet huomioiden. /varhaiskasvatus, opetusjohtaja, esimiehet, sivistysjohtaja	Toteutuu/ei toteudu	Tavoite toteutunut Saimaanportin yhtenäiskoulun suunnittelussa ja lähikouluperiaatteen etenemisessä. Itäisen alueen päiväkotij- ja kouluverkkoosuunnittelu valmistelussa.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Kulttuurikameli	Kulttuuriin tutustumista varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. /päiväkotien johtajat yhteistyössä kulttuuripalveluiden kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut
Kulttuuripolku	Kulttuuripolku mahdollistaa kulttuuritarjonnan kaikille vuosiluokille perusopetuksessa. /rehtorit yhteistyössä kulttuuripalvelujen kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut.
Liikkuva lapsi -toiminta	Lasten liikkuminen arjessa lisääntyy. /varhaiskasvatus ja liikuntapalvelut	Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut
Liikkuva koulu -toiminta	Liikuntakasvatus, oma tapa harrastaa liikuntaa, kokeilukulttuuri, mahdollisuuksia ja puitteita. /rehtorit yhteistyössä Liikkuva koulu -tiimin ja liikuntapalvelujen kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Koulut ovat tehneet Liikkuva koulu –suunnitelmat lukuvuosisuunnitelmiin. Perusopetuksessa on toiminut kaksi Liikkuva koulu –tutoria. Yläkoulujen Liikkuva koulu –hanke aloitettu. Myös kerhotoiminnassa liikunnallisuus huomioitu.
Liikkuva nuori -toiminta	Liikunnanharrastaminen lisääntyy uusia mahdollisuuksia ja puitteita luomalla. /lukio ja liikuntapalvelut	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu, mm. Eslin ja teatterin ”Liike ja tunne”-hanke lukiolla.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliäisyyttä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Lähikouluperiaatteen vahvistaminen.	Tukitoimet lähikouluun. /opetusjohtaja, rehtorit	Toteutuvat/eivät toteudu	Pedagogisia ja opiskeluhaullollisia tukitoimia on kohdennettu kuhunkin lähikouluun. Saimaanportin yhtenäiskoulun suunnittelussa on myös lähikouluperiaate huomioitu.

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Lasten parlamentti ja Nuorisovaltuusto	Toiminta koetaan kiinnostavana ja mahdollistetaan vaikuttaminen. /rehtorit	Toimielimet toimivat	Toimielimet toimivat.
Neuvottelukunnat	Toiminta koetaan kiinnostavana ja mahdollistetaan vaikuttaminen. /rehtorit	Neuvottelukunnat toiminnassa perusopetuksen kouluissa ja lukiossa	Neuvottelukunnat toimivat kaikissa peruskouluissa kodin ja koulun yhteistyöelimenä.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tunne- ja vuorovaikutuskasvatus (ns. TuVu-toiminta)	Tuvu-toiminnan vakiinnuttaminen. /varhaiskasvatuksen esimiehet, perusopetuksen ja lukion rehtorit	Joka yksikössä suunnitelma lukuvuosisuunnitelmassa	Kaikissa peruskouluissa on TuVu-tiimi tai työpari sekä toimintasuunnitelma lukuvuosisuunnitelmassa sekä Hyvä ja turvallinen koulupäivä -suunnitelmassa.
Ryhmäytyminen (kohderyhmä uudet opiskelijat)	Ryhmäytymistoiminnan suunnitelmallinen toteuttaminen. /lukion apulaisrehtori ja ryhmänohjaajat yhteistyössä opiskeluhoitopalvelujen ja koulu- nuorisotyön kanssa	Toimintasuunnitelma lukuvuosittain	Toteutuu.
KOPPA-kohtaamispaikassa kävijöiden toiveiden kartoitus	Perheiden KOPPA-kohtaamispaikan kehittäminen perheiden tarpeita kuullen. /varhaiskasvatus	Kartoitus tehty ja tulokset käytettävissä kehittämiseen	Toteutunut

Lukiokoulutus

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2110 - Lukiot			
aineopiskelijoiden lukumäärä kpl	75,00	52,00	69,33 %
menot / aineopiskelija €/kpl	-69 293,33	-61 983,48	89,45 %
opetuskurssien lukumäärä kpl	745,00	468,00	62,82 %
menot / opetuskurssi €/kpl	-6 975,84	-6 887,05	98,73 %
varsinaiset opiskelijat kpl	775,00	751,00	96,90 %
menot / varsinainen opiskelija €/kpl	-6 705,81	-4 291,80	64,00 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Varsinaisten opiskelijoiden määrän arvioidaan olevan 25-30 opiskelijaa pienempi kuin talousarviossa. Uusien lukiolaisten määrä syksyllä 2023 on aikaisempaa pienempi (-41). Neljännen vuoden opiskelijoita on aikaisempaa enemmän (+10). Aineopiskelijoiden lukumäärän pieneneminen johtuu kahden tutkinnon opiskelijoiden määrän pienenemisestä. Opetuskurssien lukumäärä on keväällä 2023 toteutettujen opetuskurssien määrä.

Perusopetuspalvelut ja iltapäivätoiminta

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2900 - Iltapäivätoiminta			
menot / osallistuja €/kpl	-1 743,88	-897,07	51,44 %
aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistujia kpl	417,00	412,00	98,80 %
2610 - Perusopetus			
tuntia, koulut h	8 903,00	8 903,00	100,00 %
menot / oppilas €/kpl	-10 753,11	-6 223,21	57,87 %
joista erityistä tukea tarvitsevat oppilaat kpl	505,00	554,00	109,70 %
oppilaita kpl	4 656,00	4 642,00	99,70 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Ukrainalaisten oppilaiden tulo perusopetukseen on aiheuttanut erityisjärjestelyjä kouluilla ja lisännyt ryhmien määrää.

Varhaiskasvatus ja hoidon tuki

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
2211 - Päiväkodit			
asiakkaat kpl	1 033,00	1 228,00	118,88 %
menot / asiakas €/kpl	-14 657,41	-7 619,87	51,99 %
alle 3-vuotiaat %	23,20	19,30	83,19 %
erityisasiakkaat %	13,70	14,20	103,65 %
päiväkotien 3-6v asiakkaat kpl	793,00	991,00	124,97 %
2370 - Yksityinen päivähoito			
yksityinen päiväkotihoito, asiakkaita kpl	597,00	657,00	110,05 %
menot / asiakas €/kpl	-8 410,72	-5 405,13	64,26 %
yksityinen päiväkotihoito, alle 3-vuotiaita %	24,90	20,40	81,93 %
2400 - Vuorohoito			
asiakkaat kpl	350,00	289,00	82,57 %
menot / asiakas €/kpl	-12 930,57	-8 659,84	66,97 %
2410 - Ryhmäperhepäivähoito			
ryhmäperhepäivähoidon asiakkaat kpl	12,00	12,00	100,00 %
menot / asiakas €/kpl	-16 200,00	-9 826,20	60,66 %
2430 - Perhepäivähoito hoitajan kodis			
perhepäivähoito hoitajan kodissa, asiakkaat kpl	26,00	23,00	88,46 %
menot / asiakas €/kpl	-13 130,77	-8 747,68	66,62 %
2470 - Lasten kotihoidontuki			
kotihoidontuella hoidettavat lapset kpl	357,00	350,00	98,04 %
menot / hoidettava lapsi €/kpl	-4 514,57	-2 939,18	65,10 %
2480 - Lasten yksityisen hoidon tuki			
yksityisen perhepäivähoidon tukilapset kpl	53,00	51,00	96,23 %
menot / asiakas €/kpl	-3 905,66	-2 237,42	57,29 %
2500 - Esiopetus			
asiakkaat kpl	447,00	451,00	100,89 %
menot / asiakas €/kpl	-11 898,88	-5 474,99	46,01 %
erityisasiakkaat %	31,50	39,00	123,81 %
päiväkodit, pelkässä esiopetuksessa kpl	49,00	49,00	100,00 %
2570 - Yksityinen esiopetus			
yksityinen esiopetus, asiakkaat kpl	121,00	124,00	102,48 %
menot / esiopetusasiakas €/kpl	-3 462,81	-2 021,57	58,38 %
yksityiset päiväkodit, pelkässä esiopetuksessa kpl	3,00	2,00	66,67 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Päiväkotihoidossa olevien lasten määrä lisääntynyt, koska perhepäivähoidosta ja ryhmäperhepäivähoidosta lapset ovat siirtyneet päiväkotihoidon.

Yksityisen päiväkotihoidon asiakasmäärä on kasvanut.

Vuoro-hoidon lapset ovat vähentyneet.

Sekä perhepäivähoidon että ryhmäperhepäivähoidon lapset ovat vähentyneet.

Kotihoidontuella hoidettavat lapset ovat vähentyneet samoin yksityisen perhepäivähoidon lapset.

Esiopetuksen erityisoppilaiden määrä on kasvanut.

7.4. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta

Johdon analyysi

Heinäkuun seurannan perusteella lautakunnan alaisen toiminnan tuottojen arvioidaan alittuvan lähes 410 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Suuri tulonmenetykseen aiheutuu asiakasmaksutulojen sekä vuokratulojen arvioitua pienemmästä kertymästä. Asiakasmäärät eri palveluissa ja tilojen ulkopuolinen vuokraus eivät ole palautuneet korona-aikaa edeltävälle tasolle.

Toimintakulujen arvioidaan ylittävän alkuperäisen talousarvion noin 120 000 euroa. Ylitys syntyy henkilöstökuluista noin 42 000 euroa, palvelujen ostoista noin 40 000 euroa ja aineet/tavarat/tarvikkeet-tiliryhmästä lähes 50 000 euroa (polttoainekulut ja sähkö ylittävät talousarvion, kun taas lämmityskuluissa arvioidaan syntyvän säästöjä).

Heinäkuun seurannan perusteella hyvinvoinnin ja osallisuuden alaisen toiminnan toimintakatteen arvioidaan heikenevän lähes 530 000 euroa alkuperäiseen talousarvioon verrattuna.

Lautakunnan alaisten tulosalueita edellytetään erityisen tarkkaan taloudenpitoon ja tekevän toimivallassaan olevia toimenpiteitä, joilla talousarviossa asetetut tulot saavutetaan ja menot pysyvät menoraamissa. Ulkoisissa ostoissa tulee käyttää tarkkaa harkintaa.

Strategiakortit

Tavoitteena on edistää kaupunkilaisten hyvinvointia ja harrastuneisuutta, lisätä poikkihallinnollisuutta, kehittää toimintaympäristöjä ja sähköisten palvelujen käyttöä sekä tehostaa kumppanuussuhteita yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Lautakunta vastaa kansalaisopiston, yleisten kulttuuripalvelujen, liikuntapalvelujen, nuorisopalvelujen, kirjastopalvelujen, museopalvelujen ja orkesteripalvelujen tuottamisesta.

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaiset tulosalueet järjestävät asukkaiden hyvinvointia edistäviä ja syrjäytymistä ehkäiseviä palveluita. Ne tuottavat monipuolista ja laadukasta vapaan sivistystyön sekä kulttuuri- ja liikuntatarjontaa, mikä mahdollistaa kuntalaisille sekä ohjattuja että omaehtoisia palveluja. Palveluissa pyritään huomioimaan erilaiset kohderyhmät sekä kehittämään markkinointia ja käyttäjälähtöisiä palveluita.

Lautakunnan palvelut ovat pääasiallisesti lähipalveluita. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan kaupunginvaltuuston vuonna 2018 tekemä kaupunkirakenneselvitys, vuonna 2019 hyväksytty palvelusuunnitelma, 2020 valmistunut Talous ja tulevaisuus 2023 – ohjelma (TATU2023) ja maaliskuussa 2022 hyväksytty Palvelut ja tulevaisuus –ohjelma (PATU).

Avustuksilla ja monipuolisilla yhteistyösopimuksilla ylläpidetään ja kehitetään palvelutarjontaa ja luodaan kolmannen sektorin toimijoille mahdollisuuksia kokeilla uudentyyppisten palveluiden tuottamista. Kaupungin eri toimijoiden kesken pyritään yhteistyöhön. Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alaisten toimintojen merkitys on korostunut hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Lautakunnan alaiset tulosalueet vaikuttavat myönteisesti myös Mikkelin mainekuvaan viihtyisenä asuin- ja kulttuurikaupunkina. Kaupungin talouden tasapainottamiseksi yhtenä säästötoimenpiteenä esitetään kaikkien kumppanuuksien ja avustusten leikkaamista 20 prosentilla.

Vuonna 2022 Mikkelissä on vietetty Kulttuurin unelmavuotta. Kulttuurin unelmavuosi 2022 -hankkeen rahoittaa Etelä-Savon Maakuntaliitto Euroopan aluekehitysrahastosta sekä Mikkelin kaupunki. Hanke nostaa alueen kulttuurin vuodeksi jalustalle tuoden kulttuurin, taiteen ja viihteen lähelle asukkaita, työllistää samalla alueen toimijoita. Hanke päättyy maaliskuussa 2023.

Mikkelin kansalaisopiston koulutustehtävä perustuu paikallisesti ja alueellisesti muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn ja seniorikansalaisten keskimääräistä suurempaan määrään. Opisto toimii sivistystehtävänä ohella merkittävänä hyvinvoinnin, elinvoiman ja osallisuuden lisääjänä ja edistäjänä alueella. Vammaisneuvosto, vanhusneuvosto ja alueellinen toiminta ovat tärkeitä väyliä osallisuuden turvaamiseksi sekä eri ryhmien näkökulmien huomioon ottamiseksi päätöksenteossa. Kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue vastaa myös kaupungin osallisuuden kehittämistä. Säästötoimenpiteenä kansalaisopiston kurssitarjontaa leikataan edelleen ja osallisuuden alueella supistetaan järjestöjen kohdeavustuksia.

Kirjastopalveluja tarjotaan ja kehitetään kiinteissä toimipaikoissa, hakeutuvana palveluna ja verkkopalveluina. Toiminnan tavoitteissa korostuu erilaisten lukutaitojen edistäminen sekä aktiivista kansalaisuutta ja hyvinvointia edistävän toiminnan mahdollistaminen. Haasteena on kirjastopalveluiden saavutettavuus, koska kirjastoverkko on harva Mikkelin alueen laajuuteen nähden. Teknisiä ratkaisuja, kuten omatoimitekniikka lähikirjastoissa, hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan. Uutena

palveluna syyskuussa 2022 saatiin käyttöön varausten noutoautomaatti Rantakeitaassa. Käyttöönottoa edelsi testiasiakasryhmän pilottivaihe. Tapahtumatarjontaa kehitetään kokeilemalla uudenlaisia tilaisuuksia mm kaupungin muiden tulosalueiden, järjestöjen ja Yliopistokeskuksen ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMKin kanssa samalla kun jatketaan vakiintunutta yhteistyötä mm. digiopastuksen merkeissä. Kirjastopolku pyritään toteuttamaan nykytasoisena, mutta toteutuessaan kirjastoverkkosupistukset vaikuttavat Kirjastopolun toteuttamiseen. Säästötoimenpiteenä kirjaston vakinaisesta henkilökunnasta säästetään 2,5 htv. Pääkirjaston toimintaa joudutaan sopeuttamaan asiointipisteen muuttaessa pääkirjastoon karsimalla lainattavaa aineistoja ja sijoittamalla toimintoja uudelleen.

Museopalvelujen keskeisiä tavoitteita ovat kulttuuriperinnön tallentaminen, säilyttäminen ja esitleminen sekä kulttuuriperinnön arvostuksen lisääminen. Lisäksi tavoitteena on tulosalueen peruspalveluiden turvaaminen museolain ja -asetuksen edellyttämällä tavalla huomioiden erityisesti lapset ja nuoret, ikääntyneet ja erityisryhmät. Mikkelin taidemuseo toimii alueellisena vastuumuseona taidemuseotehtävän osalta Etelä-Savon alueella. Tavoitteena on kuvataiteen ja visuaalisen kulttuurin edistäminen alueella. Sodan ja rauhan keskus Muisti aloitti toimintansa Päämajatalossa 4.6.2021. Muisti ja Päämajamuseo toimivat yhteistyössä asiakaspalvelun ja näyttelyiden osalta. Vuoden 2022 loppuun mennessä museot uusivat kokoelmahallintajärjestelmänsä, joten vuoden 2023 alusta alkaen käytössä on ajanmukainen järjestelmä, joka parantaa museoiden kokoelmapalveluja.

Kulttuuripalveluiden toiminnan painopisteinä ovat lasten ja nuorten sekä ikäihmisten kulttuuripalvelut sekä erilainen tapahtumatoiminta. Hyvät ja toimivat poikkihallinnolliset yhteistyöprojektit, kuten Kulttuurikameli ja Kulttuuripolku sekä ikäihmisten kulttuuripalveluissa yhteistyö vuoden 2023 alussa käynnistyneen hyvinvointialueen suuntaan, jatkuvat. Tärkeä osa kulttuuripalvelujen toimintaa on myös Kulttuurin unelmavuoden myötä kulttuurin näkyväksi tekemisen jatkohyödyntäminen.

Kaupunginorkesteri tuottaa taide-elämyksiä ja osallistuu kaupungin monipuolisen kulttuuritarjonnan ylläpitämiseen. Sen tehtävänä on taidemusiikkitradition vaaliminen ja kehittäminen sekä yleisötyö kaikenikäisen kuulijakunnan parissa. Orkesteri on asukkaiden hyvinvoinnin kehittämistä mahdollistava helposti saavutettava kulttuuritoimija. Orkesteri näyttäytyy merkittävänä tekijänä kaupungin mainekuvan kehittämisessä. Orkesteri tekee yhteistyötä paikallisten ja alueellisten musiikkitoimijoiden kanssa, erityisesti Saimaa Sinfonietta -orkesteriyhteistyötä Lappeenrannan kaupunginorkesterin kanssa. Orkesterin ja Mikaeli Oy tiivistävät ja tehostavat toimintojaan ja koittavat näin parantaa toimintakatetta.

Liikuntapalveluiden toiminnan painopisteitä ovat Liikkuva Mikkelin 2030 -ohjelman mukaisesti erityisesti lasten ja nuorten liikunta, terveysliikunta ja luontoliikunta. Vuonna 2022 valmistunut lähiliikuntapaikkasuunnitelman ensimmäistä osiota eli keskusta-alueen ulkokuntosalien kehittämistä pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Suunnitelman toinen vaihe eli koulujen pihojen lähiliikuntapaikkasuunnitelma on tarkoitus toteuttaa hallintokuntien välisenä yhteistyönä. Urpolan liikunta-alue muuttuu ja kehittyy Saimaanportin yhtenäiskoulun rakentamisen rinnalla vuosina 2023-2024. Vuoden aikana laitetaan käytäntöön Patu-ohjelman mukaisia säästötoimenpiteitä sekä suunnitelmia sähkön käytön vähentämiseksi sähkön hinnan noustessa voimakkaasti.

Nuorisotyö on kasvatuksellinen prosessi, jonka tehtävänä on tukea nuorta yksilönä ja lähiympäristönsä ja maailman jäsenenä. Nuorisopalvelut ovat lähipalveluita, joita on saatavilla sekä kaupunki- että haja-asutusalueella. Vuonna 2023 alueellisen nuorisotyön toimipisteitä on viisi: Kattilansillan, Ristiinan ja Haukivuoren nuorisotilat, nuorisotila Starlight keskustassa sekä Rantakylän nuorisotalo. Palvelusuunnitelman mukaisesti nuorisotilat toimivat koulujen yhteydessä tai välittömässä läheisyydessä. Saimaanportin yhtenäiskoulun yhteyteen valmistuva nuorisotila tulee korvaamaan Kattilansillan nuorisotilan vuonna 2024; toimivaa yhteistyömallia rakennetaan yhdessä koulun ja Xamkin yhteisöpedagogikoulutuksen kanssa. Sisä- ja ulkoliikuntamahdollisuuksien turvaaminen nuorisotilojen yhteydessä on tärkeää. Digitaalisia toimintaympäristöjä ja -menetelmiä kehitetään fyysisten kohtaamispaikkojen rinnalle. Koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä kehitetään ja luodaan malli koulu- nuorisotyöntekijöiden työlle, jonka vakiinnuttamista pidetään tavoitteena. Vuonna 2023 viidellä koululla työskentelee päätoiminen koulunuorisotyöntekijä kahden eri hankerahoituksen turvin. Lisäksi alueellisen nuorisotyön työpanosta kohdennetaan koulussa tehtävään nuorisotyöhön. Etsivä nuorisotyö, joka toimii osana Ohjaamo-tiimiä, on pääosin kohdennettua nuorisotyötä ja sitä toteutetaan moniammatillisesti ja monipuolisia verkostoja hyödyntäen. Nuorten ehkäisevä päihdetyö on osa nuorisopalvelujen kokonaisuutta. Nuorten osallisuutta vahvistetaan muun muassa nuorisovaltuustotyön ja lasten parlamentin kautta. Nuoria kannustetaan toteuttamaan omia hankkeitaan YoungMikkeli-perintörahojen turvin. Nuorisopalvelujen kehittämisen ja arvioinnin tueksi laadittava nuorisotyön perussuunnitelma NUPS valmistuu vuoden 2023 aikana; laadintaprosessissa nuoria osallistetaan palvelujen suunnitteluun ja arviointiin. Nuorisojärjestöjä tuetaan toiminta- ja kohdeavustuksin, joskin säästövelvoite heikentää tätä tukea olennaisesti.

Palvelusuunnitelman toteutuminen

Kulttuurin unelmavuosi 2022 –hanke päättyi 31.3.2023. Hankkeen rahoitti Etelä-Savon maakuntaliitto Euroopan aluekehitysrahastosta sekä Mikkelin kaupunki. Hankkeen tavoitteena oli parantaa kulttuurin saatavuutta ja saavutettavuutta Mikkelissä sekä nostaa sen näkyvyys uudelle tasolle viestintää ja tapahtumatoimintaa edistämällä. Hankkeessa työllistettiin kulttuurialan toimijoita, vahvistettiin alueen asukkaiden hyvinvointia kulttuurin keinoin ja kehitettiin uusia toimialat ylittäviä yhteistyömalleja juurrutettavaksi Mikkelin kulttuurikenttään. Tuloksena syntyi malli kulttuurin unelmavuoden toteuttamisesta myös muissa Itä-Suomen kaupungeissa. Hankkeen tapahtumiin osallistui yli 33 000 ihmistä. Kaikkiaan toimijoita tapahtumien

toteuttamisessa oli mukana noin 250 henkilöä, ammattilaiset, harrastajat ja yhdistystoimijat mukaan lukien. Hankkeessa otettiin käyttöön käänteisen kilpailutuksen muoto, kulttuuritusahdus, jonka kautta luotiin mahdollisuus myös uusille toimijoille ja kokeiluille kulttuurin kentällä. Hanke järjesti tai oli mukana noin 150 yksittäisen tapahtuman, esityksen tai näyttelyn toteuttamisessa.

Ulkokuntosaleja – ja ulkokuntoilualueita koskevan lähiliikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti seuraava uudistettu ulkokuntoilualue valmistuu syksyn 2023 aikana Kalevankankaalle. Ulkokuntosalit ja ulkokuntoilualueet ovat nuorten, työikäisten ja ikäihmisten lähiliikuntapaikkoja. Keväällä 2023 valmistui koulujen pihoja koskevan lähiliikuntapaikkasuunnitelman ensimmäinen vaihe eli opinnäytetyö ”Effects of environment on physical activity of children, jossa oppilaille suunnatun kyselytutkimuksen avulla selvitettiin, miten koulujen pihosta saataisiin houkuttelevampia ja liikkumista lisääviä niin kouluajaksi kuin vapaa-ajalla. Saimaanportin koulun piha-alue valmistuu vuoden 2023 aikana. Se on samalla myös alueen lähiliikuntapaikka, jonka aktiviteetteja voivat käyttää kaikenikäiset. Alkukesästä Saimaanportin viereen, Urpolan liikunta-alueelle, valmistui 4 uutta beachvolley -kenttää. Syksyn 2023 aikana koulun vierestä kulkeva kuntorata uusitaan ja erotetaan kevyenliikenteen väylästä sekä uusi skeittiparkki valmistuu. Syksyllä alkaa myös Urpolan huoltorakennuksen laajennusosan rakentaminen. Rakennukseen sijoitetaan viereisen tekojääkaudalon hoidossa käytettävä jäänhoitokone. Retkeilyreitien kehittämistä on jatkettu edelleen lähivuosien tapaan. Ulkopelientien vieressä olevia huoltorakennuksia pukutiloineen on kunnostettu ja Viihdeumala Rantakeitaan poreallas on uusittu. Liikuntapalveluiden ja Etelä-Savon hyvinvointialueen yhteistyössä kehittämää ja toteuttamaa ikäihmisten ryhmämuotoista elintapaohjausta esiteltiin keväällä 2023 valtakunnallisilla elintapaohjauspäivillä yhtenä elintapaohjauksen huippumalleista. Sähköä käytön vähentämiseksi tehdyn suunnitelman mukaiset toimet on toteutettu. Patu-ohjelman mukaiset säästötoimenpiteet on toteutettu sisältäen mm. kahden henkilötyövuoden vähennyksen.

Museokohteissa on toteutettu kolme vaihtuvaa näyttelyä, joista kaksi Mikkelin taidemuseossa ja yksi Suur-Savon museossa. Taidemuseon kesänäyttelynä on Mikkelin 13. Kuvitstriennale. Triennale on valtakunnallinen kuvitusnäyttely, joka toteutetaan yhteistyössä Grafia ry:n ja Kuvittajat ry:n kanssa. Näyttely on kilpailumuotoinen. Kilpailuun osallistui 128 kuvittajaa yhteensä 382:lla teoksella. Jury valitsi näyttelyyn 52 kuvittajaa, joilta näyttelyssä on esillä 79 teosta. Kuvitstriennalesta julkaistiin painettu näyttelyluettelo. Syksyllä taidemuseossa toteutetaan vielä yksi vaihtuva näyttely. Yleisölle on ollut avoinna viisi pysyvää näyttelyä. Museokohteissa on ollut 27 573 kävijää heinäkuun loppuun mennessä. Museoiden uusi kokoelmahallintajärjestelmä on käytössä.

Yleisten kulttuuripalveluiden henkilöstömäärä saatiin takaisin normaaliin huhtikuun lopulla. Yleisten kulttuuripalveluiden järjestämä Huliviikkarnevaali ja Puistikonsertti-sarja ovat vakiinnuttaneet paikkansa kaupungin monipuolisten kesätapahtumien joukossa. Leikkipuistoympäristöihin kulttuurisisältöjä vievä Pienten Puistikot –sarja on usean vuoden tauon jälkeen saatu toteutettua suunnitellusti ja tehnyt ennätyksen kävijämäärässä. Kulttuurivierailuja ikäihmisten palveluyksiköihin on toteutettu määrärahojen puitteissa. Kokonaisuutta katsellessa tapahtumamäärissä sekä kävijäluvuissa ollaan vielä ”normaalivuosien” nähden takamatkalla kevään vajauksen vuoksi.

Nuorilla on ollut paljon intoa ja toimintatarvetta poikkeusvuosien vihdoin hellitettävä: he ovat halunneet viettää aikaa nuorisotiloilla, osallistuneet aktiivisesti toimintoihin ja kokoontuneet erilaisiin tapahtumiin, joten tavoitteet kohdattujen nuorten määristä ovat hienosti toteutuneet. Uusi nuorisovaltuusto aloitti innokkaana toimintansa vuoden alussa. Suomen Nuorisovaltuustojen liitto NUVA ry myönsi Mikkelille Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaatin, joka on tunnustus kunnille, jotka edistävät kiitettävällä tavalla kunnan nuorten osallisuutta ja nuorisovaltuuston toimintamahdollisuuksia. Nuorisovaltuuston jäsenet kokevat, että heillä on hyvät toimintaedellytykset ja resurssit vaikuttaa ja kuulla kunnan muita nuoria. Nuorisovaltuuston esityksen mukaisesti kahta nuorten hanketta on rahoitettu YoungMikkeli-perintörahostosta: Otavan nuorten kotahanketta ja Summervibesmikkeli-tapahtumaa. Lasten parlamentti kokoontui keväällä luontoteeman ympärille.

Koulunuorisotyön tarpeellisuus koulun arjessa on hankevuosien aikana tullut todeksi; olemme määrätietoisesti kulkemassa kohti toiminnan vakiinnuttamista. Etsivän nuorisotyön asiakaskunta painottuu oppivelvollisuuden pidentämisen myötä täysikäisiin nuoriin ja niihin oppivelvollisiin, joiden toisen asteen opintoihin liittyy haasteita. Etsivää työtä toteutetaan monialaisesti muun muassa Ohjaamo-verkostossa; sujuvat yhteydet eri toimijoihin ja palvelupolkujen toimivuus ovat avainasemassa siinä, että nuori saa tarvitsemansa avun ja tuen.

Kesätoimintatarjottimelle saimme katetuksi paljon erilaista toimintaa: lajikokeiluja, luontotoimintaa, retkiä, piknikkejä, open mic -tapahtumia, pride-viikon, taidemaanantaita, ulkoliikuntaa ja avoimia nuorisotiloja. Ilahduttavasti toiminnat saavuttivat paljon myös nuoria, jotka eivät aiemmin ole löytäneet nuorisopalvelujen äärelle tai jotka ovat jo ohittaneet nuorisotila- ja koulunuorisotyövaiheen.

Kirjastopalveluissa näkyy asiakkaiden palaaminen kirjastoihin koronan jälkeen. Kirjastokäynnit ja erityisesti tapahtumakävijöiden määrä nousivat huomasti vuoden takaisesta. Myös lainaus lisääntyi viime vuoteen verrattuna. Lumme-verkkokirjaston chat-palvelu lakkautettiin sekä vähentyneen käytön vuoksi että henkilöresurssisyistä. Kirjaston tapahtumista mainittakoon muun muassa Löydä digirohkeutesi-tapahtuma yhteistyössä Eloisan, Settlementin ja Mikkelin kesäyliopiston kanssa sekä suuret kävijämäärät kerännyt Harry Potter-tapahtuma osana Mikkelin Musiikkijuhlien Harry Potter-teemaa. Kirjastopolku toteutui kevätlukukaudella ilman uusia supistuksia. Asiointipisteen muutto pääkirjastolle pienensi lehtisalin tilan noin puoleen ja lastenosaston pinta-ala väheni 10 neliometrillä. Palautuslinjastosta luovuttiin ja sen tilalle hankittiin lainaus-palautusautomaatteja aulaan. Henkilökunnan työtiloja on tarpeen järjestellä uudelleen, mikä vaikuttaa jonkin verran myös asiakastiloihin.

Osana kehittämishanketta kirjastolle perustettiin asiakasyhteisö, jonka jäseniä kutsutaan vastaamaan kirjaston palveluja koskeviin kyselyihin ja osallistumaan keskustelutilaisuuksiin. Asiakasyhteisön ensimmäinen tapaaminen oli toukokuussa. Asiakasyhteisöltä saatuja ideoita aletaan mahdollisuuksien mukaan soveltaa käytäntöön syksystä alkaen.

Kaupunginorkesteri on pystynyt toteuttamaan konsertti ohjelmaansa suunnitellusti. Isoimpana ponnistuksen oli keväällä 2023 toteutettu Elinan surma –ooppera, joka keräsi paljon yleisöä ympäri Suomen. Lisäksi ooppera sai huomattavasti medianäkyvyyttä: oopperan ohjaaja Markku Pölönen ja kapellimestari Erkki Lasonpalo vierailivat YLEn Puoli seitsemän -ohjelmassa, Mikkelissä esitettävä ooppera nostettiin esiin muutamassa muussakin keskusteluohjelmassa sekä ainakin ooppera-alan toimijoiden käymässä some-keskusteluissa. Länsi-Savo ja Itä-Savo tekivät ennakkotutut sekä arvostelut, HS kirjoitti oopperasta arvostelun, professori Eero Tarasti kirjoitti arvostelun laajasti seurattuun blogiinsa. Ooppera toi siis huomattavan määrän positiivista näkyvyyttä Mikkelille. Toinen merkittävä seikka, joka toi positiivista näkyvyyttä orkesterille ja Mikkelille on kapellimestari Erkki Lasonpalon ja kaupunginorkesterin jatkosopimuksen julkistaminen sekä nimittäminen Musiikkijuhlien taiteelliseksi johtajaksi. Tiedotus näistä kahdesta asiasta koordinoitiin samanaikaisiksi, jotta ne tukevat toisiaan mediassa. Tällä saavutettiin myös huomattava kansallinen positiivinen näkyvyys.

Muutoinkin konserttien kävijämäärät ovat jälleen hienoisessa nousussa koronan aiheuttaman taantumun jälkeen. Orkesteri tulee saavuttamaan tavoitteensa järjestettyjen tapahtumien määrässä ja todennäköisesti myös kuulijamäärässä. Myös tulotavoitteeseen näytetään pääsevän, mikäli ennustetut konserttikävijämäärät toteutuvat ja haettu OKM:n avustus myönnetään. Negatiivisena asiana orkesterin toimintamenot tulevat ylittymään budjetoidusta. Oopperasta ja muutamasta muusta isommasta produktiosta johtuvat ennakoitua suuremmat kulut sekä täyttämättömän vakanssin ja useiden sairaslomien aiheuttama määräaikaisten muusikoiden käyttö orkesterissa nostavat toimintakulut ennakoitua suuremmiksi. Ylitystä selittää myös osaltaan se, että tänä vuonna on tehty useampi sellainen yhteistyöproduktio, jossa kaupunginorkesteri on ensin maksanut kaikki kulut ja sitten laskuttanut yhteistyökumppanilta heidän osuutensa. Toimintakate tulee pysymään orkesterilla edellisvuosien kaltaisena, koska ylittyneiden menojen lisäksi ollaan saatu kerättyä myös hyvin tuloja. Lähes kaikki orkesterin menojen ylitykset ovat henkilöstökuluja, joten korkeat henkilöstökulut tulevat todennäköisesti nostamaan orkesterin saamaa valtionosuutta tulevaisuudessa.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkel

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestävään kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Sähkökulutuksen vähentämiseen tähtäävien toimien toteuttaminen.	Mahdollisimman energiatehokas toiminta, kustannusten kasvun hillitseminen. /liikuntapalvelut	Sähkön käyttö vähenee.	Suunnitelmat toimenpiteistä sähkön käytön vähentämiseksi on toteutettu.

Edistetään kaupungin kehittämislustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Kalevankankaan kehittämisalusta: myynnin ja markkinoinnin lisääminen "prime time"-aikojen ulkopuolelle.	Liikuntapaikkojen käytön lisääminen "prime time"-aikojen ulkopuolella, kuten päiväkäyttö. /liikuntapalvelut, yhteistyö Kalevankankaan myynti- ja markkinointiryhmän kanssa	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut. Esim. jalkapallohallin päiväkäyttö arkipäivisin (ei sis. käyttö) kevätkausi 2023 35 % enemmän varauksia kuin kevätkausi 2022

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Sähköiseen ajanvaraukseen lisää varattavia kohteita.	Tilojen helpompi varaaminen ja tehokkaampi käyttö. /liikuntapalvelut	Uudet kohteet, joissa sähköinen varaaminen on mahdollista.	Beachvolley -kentät siirretty sähköiseen ajanvaraukseen. Ajanvarausjärjestelmä muutettu käyttäjäystävällisempään muotoon.

Lumme-kirjastojen kansalliseen e-kirjastoon liittymisen valmistelu Mikkelin kaupungin osalta. Valtakunnallisen e-kirjaston toiminta alkaa alkuvuodesta 2024. Vuoden 2023 kuluessa on selvítettävä liittymisen edellytykset ja sopimusprosessi vietävä läpi. Liittyminen edellyttää kunta-kohtaisten sopimusten tekemistä.	Mikkeli solmii kansallisen e-kirjaston kanssa liittymissopimuksen vuoden 2023 aikana. /kirjastopalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut siten kuin tähän mennessä on ollut mahdollista. Alustava ilmoittautuminen on tehty. Liittymissopimusta odotetaan.
Orkesterin nuottimateriaalissa siirrytään digitaalisen materiaalin käyttöön mahdollisimman paljon. Vähentää paperin käyttöä ja nuottimateriaalien postittamista merkittävästi.	Jokaiselle muusikolle hankitaan iPad, joiden avulla digitaalisen nuottimateriaalin käsittely ja soittaminen onnistuu. /kaupunginorkesteri	Ei toteutunut	Rahoitusta tähän on haettu ja pariin otteeseen ja tälläkin hetkellä on hakemus sisässä.
Orkesteri pyrkii tuottamaan verkkosisältöä konserteista. Mahdollistaa kansainvälisen näkyvyyden ja uusien kohderyhmien saavuttamisen.	Säännölliset verkkokonsertit ja niistä jäävät tallenteet. /kaupunginorkesteri	Verkkokonserttien määrä ja tallenteiden hyödyntäminen sote-palveluissa.	Eloisan kanssa suunniteltu yhteistyö ei ole edennyt odotetussa aikataulussa.
Chat-palveluita tarjotaan säännöllisesti viikoittain Po1nt-verkoston ja Ohjaamo-chatin kautta. Sosiaalisen median kanavat ovat aktiivisesti käytössä.	Nuorten kohtaaminen myös verkossa toteutuu. /nuorisopalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Po1nt-chat toimii, Ohjaamo-chat lopetettu.
Verkkokurssien hyödyntäminen henkilöstön koulutuksessa.	Henkilöstö suorittaa vähintään yhden verkkokoulutuksen vuosittain. /esimiehet	Suoritettu/ei suoritettu	On suoritettu mm. Eduhousen ja Hallintoakatemiaan ym. verkkokoulutuksia.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Mikkelin kaupunginorkesterin korkean tason säilyttäminen ja parantaminen sekä näkyvyyden kehittäminen, jotta saadaan houkutelua huippumuusikoita orkesteriin vakituiseksi sekä vierailijoiksi. Ammattitaitoinen taiteellinen henkilöstö on edellytys orkesterin kehittymisen kannalta.	Orkesterin resurssien riittävyys ja muusikoiden palkkataso houkuttelevalla tasolla verrattuna muihin orkestereihin. /kaupunginorkesteri	Rekrytointien onnistuminen ja palkkatason kehitys.	Saatu rekrytoitua puuttanut II konserttimestari 7.8. alkaen. Sijaisuudet ja määräaikaisten muusikoiden tarve aiheuttanut hankaluuksia.
Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Opinnäytetöiden ja harjoitteluiden tekeminen Mikkelin kaupungille.	Toimintojen kehittäminen tutkimuksen avulla. /lautakunnan alaiset tulosalueet	Opinnäytetöiden / harjoitteluiden määrä	1 opinnäytetyö/liikuntapalvelut 1 harjoittelija/liikuntapalvelut Tet-harjoittelijoita useita. 1 yhteinen harjoittelija liikunta- & kulttuuripalveluilla. Nuorisopalveluilla 7 harjoittelujaksoa ja 2 opinnäytetyötilausta.

			Kirjastolla 1 opinnäytetyö, sekä opiskelijatyönä ympäristökasvatussuunnitelma ja kestävän kehityksen kartoitus; 2 harjoittelijaa, jotka ovat kehittäneet toimintoja sekä useita muita harjoittelijoita.
Kaupunginorkesteri vahvistaa yhteistyötään Mikkelin musiikkiopiston kanssa. Pyritään kehittämään yhteistyötä myös XAMKin ja yliopistokeskuksen kanssa uusien toimintatapojen ja tutkimustiedon hyödyntämisen suhteen.	Uusia toimintamalleja oppilaitosten kanssa yhteistyössä. /kaupunginorkesteri	Yhteistyön ja toimintojen määrä	Mikkelin musiikkiopiston kanssa yhteistyö syvenee. Uutena avauksena yhteistyö Etelä-Savon tanssiopiston kanssa sekä esiintyminen XAMKin tilaisuudessa syyskuussa.

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Äxön Appro -messut	Erialaisten harrastusmahdollisuuksien ja harrastusten tarjoajien esille tuominen. /yleiset kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut nuorisopalvelut	Messut toteutunut/ei toteutunut	Ei toteudu (Aktiivinen Arki -tapahtuma toteutuu)

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Essote ja kaupunki ovat tehneet yhteistyötä elintapaohjauksen järjestämiseksi Mikkelissä. Yhteistä suunnittelua ja kehittämistä hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa, jotta monipuolinen elintapaohjaustoiminta edelleen jatkuisi ja kehittyisi.	Elintapaohjauksen toteuttaminen yhteistyössä hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden kanssa. /liikuntapalvelut	Liikuntapalveluiden tarjoama liikunnan palvelutarjotin elintapaohjausasiakkaille toteutunut/ei toteutunut. Ikäihmisten elintapaohjaukseen osallistuneiden määrä.	Palvelutarjotin toteutunut. Osallistuneiden määrä yhteensä 60, vuonna 2023 prosessin aloittaneita 18. Sekä työikäisten että senioreiden elintapaohjaus valittu yhdeksi valtakunnallisista elintapaohjauksen huippumalleista 2023.
Mikkelin vauvaviikko. Osana kirjaston kehittämishanketta on koottu yhteistyöverkosto toteuttamaan Mikkelin vauvaviikkoa syyskuussa 2022. Yhteistyöverkostossa on kaupungin toimijoita, tulevan hyvinvointialueen yksiköitä, yhdistyksiä ja seurakunta.	Mikkelin vauvaviikon vakiinnuttaminen vuosittain toistuvaksi tapahtumaksi laajan yhteistyöverkoston voimin. /kirjastopalvelut, Koppa, kaupunginorkesteri, kulttuuripalvelut	Mikkelin vauvaviikko toteutetaan vuosittain syyskuussa. Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Mikkelin vauvaviikko toteutetaan 25.-30.9.2023.
Kulttuurin hyvinvointivaikutusten hyödyntäminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Kulttuurin käyttö hyvinvointialueen toimintojen osana. Kulttuurin hyvinvointivaikutusten tunnistaminen ja hyödyntäminen laaja-alaisesti. /kaupunginorkesteri, kulttuuripalvelut	Kulttuuripalveluiden kävijämäärät ja yhteistyön määrä eri tahojen kanssa	Ikäihmisten kulttuurivierailuja eri kohteissa 22, osallistujia 717 (kulttuuripalvelut). Esiintymiset palvelukodeissa, osallistujia 444. (kaupunginorkesteri)
Etsivä nuorisotyö tavoittaa 15 – 28-vuotiaan nuoren, joka kaipaa tukea koulutukseen, työelämään tai elämänhallintaan liittyvissä asioissa.	Nuorisolain mukaiset ilmoitukset ja muut yhteydenotot otetaan käsittelyyn viiveettä. Nuorta tuetaan monialaisesti ja palveluohjaus on sujuvaa. /nuorisopalvelut	Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä.	125 nuorta työskentelyssä, 88 uutta nuorta vuoden 2023 aikana.

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentamista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tehdään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia ja –palveluita eri kohderyhmien saavutettavaksi.	Tarjotaan kaikille mahdollisuus monipuolisiin kulttuuripalveluihin. Kasvatetaan kulttuuritapahtumien osallistujamääriä (lähtötaso tp2021). /kaupunginorkesteri, yleiset kulttuuripalvelut, kirjastopalvelut, nuorisopalvelut, museot	Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Museoiden yö järjestetään 27.10.2023. Kirjaston tapahtumat: kävijämäärä 2548 Orkesterin kuulijamäärä 31.7.2023 mennessä 7500. Kulttuuripalveluiden omat ja yhteistyössä järjestämät tapahtumat 31.7.2023 mennessä 211 ja kävijämäärä 14 662.
Tarjotaan monipuolisia soveltavan liikunnan ohjauspalveluita yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.	Pyritään tarjoamaan kaikille mahdollisuus ohjattuun liikuntaan. /liikuntapalvelut	Soveltavan liikunnan monipuolinen palvelutarjotin on toteutunut	Toteutunut osittain. Lasten soveltavan liikunnan ryhmä puuttuu.
Alueellisen nuorisotyön menetelmiä käytetään monipuolisesti	Alueellista nuorisotyötä tehdään suunnitellusti nuorisotiloissa, kouluissa ja oppilaitoksissa sekä jalkautuen. / nuorisopalvelut	Alueellisen nuorisotyön toimipisteiden määrä, kohdattujen nuorten määrä. Nuorisotyön perussuunnitelma NUPS valmistuu.	Nuorisotiloja 5, osallistujien/kohdattujen määrä 14718. NUPS valmistuu vuoden loppuun mennessä.
Hyvää elämää ikääntyneille - Mikkelin kaupungin ikäohjelma 2025 valmistuu	Ohjelmassa määritellään tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden väestön hyvinvoinnin tukemiseksi. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue /hyvinvointikoordinaattori	Ohjelma valmistuu	Ikäohjelma on valmistunut ja hyväksytty Hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnassa 24.5.2023.
Terve kunta –verkostoon liittyminen	Kiinnitytään kansalliseen verkostoon ja toteutetaan hyviä käytäntöjä hyvinvoinnin edistämiseksi. /hyvinvointikoordinaattori, sivistysjohtaja	Toteutuu/ei toteudu	Valmisteilla.
Hyvän mielen kunta -toimintamalli	Kaikessa toiminnassa tuetaan mielen hyvinvointia. / hyvinvointikoordinaattori	Toteutuu/ei toteudu	Valmisteilla.
Asiakastyytyväisyyskysely	Palveluiden laatu ja kehittäminen palautteen mukaisesti. /sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	Toteutuu/ei toteudu	Liikunta- ja terveystottumuskysele. Kysely Kalevankankaan ulkokuntoilualueen uudistamiseksi.
Esteettömyyssuunnitelman toteutuminen	Esteetön ympäristö ja palvelut toteutuvat ohjelman mukaisesti. /vastuu asumisen ja toimintaympäristön palvelualueella /yhteistyössä vammaisneuvosto, sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualue	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Lähiliikuntapaikkasuunnitelma	Lähiliikuntapaikkaverkoston kehittäminen kaikki ikäryhmät huomioiden. /liikuntapalvelut	Suunnitelman valmistuminen	Toteutunut osittain.

Retkeilyreittien kunnostaminen, reitistön kehittäminen ja markkinointi	Houkuttelevien luontoliikunta-kohteiden tarjoaminen mikkeli-läisille, vapaa-ajan asukkaille ja matkailijoille. /liikuntapalvelut	Hyvässä kunnossa olevat retkeilyreitit	Osittain toteutunut
Uuden matka-/kuntoluistelu-mahdollisuuden toteuttaminen	Monipuolisten talviliikunta-muotojen harrastamisen mahdollistaminen. /liikuntapalvelut	Toteutunut/ei toteutunut	Ei toteutunut
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisyhjän toimenpiteet vuosikellon mukaisesti	Luodaan edellytyksiä kävelyn ja pyöräilyn lisäämiselle eri keinoin verkostoyhteistyönä. /hyvinvointikoordinaattori /Käpyryhmä	Toteutuu/ei toteudu	Toteutuu.

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Aktiivinen arki -harrastemessut	Erialaisten harrastusmahdollisuuksien ja harrastusten tarjoajien esille tuominen. /yleiset kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut nuorisopalvelut	Messut toteutunut/ei toteutunut	Tapahtuma 2.9.2023.
Kulttuurikahvila-toiminnan jatkaminen pääkirjastossa yhteistyössä järjestöjen, yhdistysten ja eri toimijoiden kanssa.	Kulttuurikahvila-toiminnan vaikiinnuttaminen Kulttuurin unelmavuosi -hankkeen jälkeen. /kirjastopalvelut	Kulttuurikahvila-tapahtumien toteuttaminen	Kulttuurikahvilat toteutuvat syyskuusta alkaen.
Matalan kynnyksen kulttuuritapahtumien järjestäminen, kuten Museoiden yö.	Kulttuuri- ja museotarjonnan ympärivuotisuus (myös kesäajan ulkopuolella) kaikenikäisille. Tavoite 10 000 käyntiä kohteissa. /museot, kulttuuripalvelut, nuorisopalvelut	Kävijämäärä, positiivinen asiakaspalaute	Museoiden yö järjestetään 27.10.2023.
Kulttuuriohjelman valmistaminen	Mikkelin kaupungin kulttuuriohjelma valmistuu vahvasti toimijakenttää kuullen. /kulttuuripalvelut, museot, kansalaisopisto, kirjasto, kaupunginorkesteri	Kulttuuriohjelma valmis / ei valmis	Ei valmis.
Kulttuuritoimijoiden hyödyntäminen kaupungin tilaisuuksissa. Kaupungissa vierailevia yhteistyökumppaneita pyritään viemään kulttuurin äärelle vierailun aikana.	Kulttuurimyönteisen Mikkelin mielikuvan vahvistaminen. /lautakunnan alaiset toimijat	Tapahtuma- ja kävijämäärät	Ei toteutunut (kaupunginorkesteri) Ei toteutunut (kirjasto)

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeli-läisyyttä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Maaro-romanipoliittinen ohjelma valmistuu.	Ohjelman toimenpiteet toden-tuvat. /Kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue	Toteutuu/ei toteudu	Valmistunut.
Kotouttamisen kokonaisvas-tuun hallittu siirtyminen kau-pungille: Sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella kotout-tamiseen liittyvät sivistyspalvelut.	Toimiva toimintarakenne. /yh-teistyö kotouttamispalveluita koordinoivan työllisyyspalveluiden kanssa	Toteutuu/ei toteudu	Toimintarakennetta työllisyys-palveluiden kanssa vahviste-taan, sivistyksen palveluissa on huomioitu myös maahanmuut-tajataustaiset kaupunkilaiset.

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Ikäihmisten vertaisohjaajien kouluttaminen (Ikiliikkujat).	Ikäihmisten vertaisohjaajatoiminnan ylläpitäminen ja kasvataminen korona-ajan jälkeen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. /liikuntapalvelut	Koulutettujen vertaisohjaajien määrä yhteensä	Toteutuu syksyllä 2023
Seurafoorumin järjestäminen 3-4 kertaa vuodessa yhteistyössä Etelä-Savon Liikunta ry:n kanssa.	Urheiluseurojen kanssa tehtävä monipuolinen yhteistyö Mikkelin liikuntatoiminnan kehittämiseksi. /liikuntapalvelut	Seurafoorumi järjestetty	Seurafoorumi järjestetty 23.3. ja seuraava syksyllä 2023.
Mieli-ikä-runopiiri on ikääntyville suunnattu mielen hyvinvointia tukeva toimintamuoto, jossa kirjallisuuteen yhdistetään sosiaalinen kanssakäyminen ja tunnetaitojen vahvistaminen. Kirjasto järjestää yhteistyössä yhdistysten ja vapaaehtoisten kanssa Mieli-ikä-runopiirikonseptin mukaisia runopiirejä kirjaston tiloissa.	Mieli-ikä-runopiiri toiminnan vakiinnuttaminen syksyn 2022 pilotin jälkeen. /kirjastopalvelut	Mieli-ikä-runopiirien järjestäminen toteutunut	Ei toteudu vuonna 2023 yhteistyökumppanin henkilöstösyistä johtuen. Pyritään toteuttamaan vuonna 2024.
Osallisuussuunnitelman toteuttaminen.	Toteutetaan osallisuussuunnitelman tavoitteita. /kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue ja soveltuvin osin kaikki yksiköt	Osallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen	Kirjastolle on perustettu asiakasyhteisö, jota pyritään hyödyntämään myös osallisuustyössä.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Kaikille avoimien ja maksuttomien senioriliikuntavuorojen järjestäminen 3-4 alueella yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (Ikiliikkujat)	Kaikille senioreille ohjatun liikunnan ja sitä kautta sosiaalisten kontaktien mahdollistaminen. /liikuntapalvelut	Avointen senioriliikuntavuorojen/toimivien ryhmien määrä	Toteutunut: Kalevankangas, Haukivuori, Ristiina, Anttola
Tarjotaan kerho- ja harrastustoimintaa jokaisella perusopetuksen koululla	Mahdollistetaan oma juttu jokaiselle koululaiselle. /kerhotoiminnan ohjausryhmä	Kerhojen määrä/ Kerho jokaisella koululla	Toteutuu, harrastamisen Mikkelin malli/Oma juttu kaikille –kerhotoimintaa järjestetään jokaisella koululla.

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Avustuksien myöntäminen tapahtumien järjestelykuluihin	Kolmannen sektorien toimijoiden järjestämien tapahtumien tukeminen. /liikuntapalvelut, nuorisopalvelut jne.	Myönnettyjen avustusten määrä	Liikuntapalvelut: 14 920 euroa (kohdeavustukset). Yleiset kulttuuripalvelut: 83 765 euroa.
Laadukkaat tapahtumat ja näyttelyt	Järjestetään neljä vaihtuvaa näyttelyä eri museokohteissa, tavoite 38 500 kävijää. /museot	Kävijämäärä	Kolme vaihtuvaa näyttelyä on toteutettu. Neljäs toteutetaan syksyllä. Museokohteissa 27 573 kävijää.
Monipuolisen kulttuuritarjonnan ylläpitäminen kaupungissa	Riittävät resurssit kulttuuritoimijoille, jotta tapahtumia voidaan järjestää. /lautakunnan alaiset toimijat	Tapahtumien määrä ja kävijämäärä	Kokonaismäärä raportoidaan vuositasolla tilinpäätökseen.

Lisätään osallistuvan budjetoinnin käyttöä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Osallistuvan budjetoinnin käyttö	Käytön lisääminen. /kansalaisopiston ja osallisuuden tulosalue	Käyttö kohteina ja euroina	Toteutuneet/liikuntapalvelut: Suomenniemen huoltorakennuksen maalaus 4200 euroa, Urheilupuiston maatrampoliini 4000 euroa.
YoungMikkeli-perintörahasen käyttö nuorilähtöisesti	Nuoret suunnittelevat omia hankkeitaan ja hakevat niiden toteutukseen YoungMikkeli-perintörahoitusta. / nuorisopalvelut	Käyttö kohteina ja euroina	Rahoitettu 2 kohdetta, yhteensä 7500 euroa.

Edistetään yhteisöllistä asumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Ikäntyneiden monimuotoista asumista (yhteisöllinen asuminen, soluasuminen) kehitetään edelleen.	Ikäntyneiden turvallisuuden tunne ja sujuva arki paranevat yhteisöllisyyttä kehittämällä. /vanhusneuvosto yhteistyössä kaupungin ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa	Yhteisöllisen asumisen yksiköiden määrä lisääntyy	Kehittämistyötä tehdään. Kiiskinmäen yhteisöllisen asumisen yksikkö valmistunut.

Suoritetaulukot

Kaupunginorkesteri			
Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3300 - Kaupunginorkesteri			
konsertit ja esitykset kpl	80,00	84,00	105,00 %
menot / konsertti tai esitys €/kpl	-13 318,75	-8 513,52	63,92 %
kuulijoiden määrä kpl	18 000,00	18 000,00	100,00 %
menot / kuulija €/kpl	-59,19	-39,73	67,12 %
Keskeiset tapahtumat kaudella			
<p>Keväällä 2023 toteutettiin ooppera Elinan surma, joka keräsi hyvän määrän yleisöä ja sai valtakunnallista mediahuomiota. Muutenkin konserttikalenteri on pystytty toteuttamaan suunnitellusti.</p> <p>Sairaspoissaolot ja yhden vakanssin täyttämättä oleminen ovat vaikuttaneet määräaikaisten henkilöstön käyttöön suunniteltua enemmän.</p>			

Museopalvelut

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3400 - Museopalvelut			
käynnit kpl	38 500,00	27 573,00	71,62 %
menot / käynti €/kpl	-35,55	-31,91	89,78 %
näyttelyiden määrä kpl	9,00	8,00	88,89 %
tallenteiden määrä kpl	54 000,00	59 297,00	109,81 %
sijoitettavien teosten määrä kpl	650,00	356,00	54,77 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Heinäkuun 2023 loppuun mennessä museokohteissa on ollut 27573 kävijää. Museoissa on toteutettu kolme vaihtuvaa näyttelyä. Yleisölle on avoinna ollut viisi pysyvää näyttelyä. Syksyllä taidemuseossa toteutetaan vielä yksi vaihtuva näyttely. Viestikeskus Lokki on ollut toistaiseksi suljettuna yleisöltä kunnes kohteen turvallisuus saadaan varmistettua. Lokin remontti on valmisteilla.

Kirjastot

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3600 - Mikkelin kirjastot			
Mikkelin kirjastot yhteensä, lainat kpl	640 000,00	412 067,00	64,39 %
menot / laina €/kpl	-4,73	-4,34	91,89 %
Mikkelin kirjastot yhteensä, käynnit kpl	350 000,00	283 872,00	81,11 %
menot / käynti €/kpl	-8,64	-6,30	72,95 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Lainojen määrä on noussut 15,6 % verrattuna edellisvuoteen, jolloin oli alkuvuodesta vielä voimassa joitakin koronarajoituksia. Kävijämäärä nousi 75,2 % ja tapahtumiin osallistujien määrä 120 %. Asiakasyhteisö aloitti toimintansa toukokuussa. Pääkirjastolle remontoitiin tilat kaupungin asiointipisteelle, jolloin kirjaston käytössä oleva tila väheni. Palautuslinjasto korvattiin aulaan sijoitetuilla lainaus-palautusautomaateilla. Osa pitkittyneistä rekrytoinneista tuotti tulosta, mutta niukka henkilöresurssi aiheuttaa silti haasteita.

Vapaa sivistystyö

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
3700 - Vapaa sivistystyö			
opiskelijat kpl	4 500,00	2 788,00	61,96 %
menot / opiskelija €/kpl	-344,02	-322,48	93,74 %
opetustunnit kpl	18 500,00	11 577,00	62,58 %
menot / opetustunti €/kpl	-83,68	-77,66	92,81 %
kurssilaisia kpl	8 500,00	4 010,00	47,18 %
menot / kurssilainen €/kpl	-182,13	-224,21	123,10 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Kurssimaksutuotot eivät todennäköisesti ole toteutumassa talousarvion mukaisina, koska opiskelijamäärä ei ole palautunut koronavuosia edeltävälle tasolle.

Liikuntapaikat

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4000 - Liikuntapalvelut			
ohjaaja-avustusta saaneiden järjestöjen määrä kpl	34,00	31,00	91,18 %
menot / avustettu järjestö €/kpl	-14 688,24	-7 957,90	54,18 %
4300 - Uimahallit			
uimahallien käynnit kpl	170 000,00	70 631,00	41,55 %
menot / käynti €/kpl	-10,38	-13,73	132,26 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Koulujen piha-alueita koskevan lähiliikuntapaikkasuunnitelman opinnäytetyö on valmistunut. Syksyllä valmistuu ulkokuntosalisuunnitelman mukaisesti Kalevankankaan ulkokuntoilualue. Urpolan liikunta-alue ja Saimaanportin koulun piha-alue/lähiliikuntapaikka valmistuu vuoden 2023 aikana. Ikäihmisten eilintapaohjaus sai valtakunnallista tunnustusta ja sen toiminta ja kehittäminen jatkuu vahvana. Uimahallien kävijämäärä on noussut alkuvuoden aikana noin 6000 kävijällä vuoden takaiseen verrattuna. Avustuksia saavien yhteisöjen määrässä ei suuria muutoksia.

Nuorisotoiminta

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
4510 - Nuorisotoiminta			
nuorisotilat ja -toiminta käynnit kpl	22 000,00	14 718,00	66,90 %
menot / käynti €/kpl	-52,83	-40,84	77,31 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Toiminta tammi-heinäkuussa on toteutunut suunnitellusti.

7.5. Kaupunkikehityslautakunta

Johdon analyysi

Maailmassa ja Euroopassa palaa edelleen Ukrainan sodan muodossa. Euroopan keskuspankki on nostanut pitkäjänteisesti viitekorkoa ja kiristänyt rahoitusmarkkinoita. Investoinneille, erityisesti asuntojen uustuotannolle merkityksellisen rahan hinta on edelleen kallistunut. Euroopan maakaasuvarannot tulevan talven eurooppalaista energiatuotantoa ajatellen on hyvässä, noin 90 % täyttöasteessa, mikä voidaan nähdä jossakin määrin vakauttavana parametrimä. Sähkön pörssihinta maltillistui ydinvoimalan tuotannon käynnistyttyä alkuvuodesta, mutta jälleen tulevaa talvea kohden sähkön pörssihinta on, ainakin hetkellisesti oleellisesti kallistunut. Alan kustannuksiin vaikuttavat parametrit ovat edelleen kehittyneet ei suotuisasti ja lisänneet siten kustannuksia. Koulutetun ja toimeliaan työvoiman saatavuudessa Etelä-Savossa on ollut haastavaa.

Uuden asuntorakentamisen aloitukset Suomessa, Itä-Suomessa ja Mikkelissä ovat romahtaneet. Rakenteille olevien kohteiden viimeistelyssä ja korjausrakentamisessa rakentajilla on riittänyt vielä töitä. Uusien kohteiden aloittamisesta ei ole päätöksiä, joka ennustaa hyvin vaikeaa urakointi- ja työllisyysilannetta tulevana talvena ja edelleen vuonna 2024. Tämä näkyy osaltaan kaupungin tontinluovutuksen ja lupaprosessin arvoketjussa tapahtuvaan tuotantoon ja asetettuihin tavoitteisiin kiinnitettyihin tavoitteiden saavuttamisen haasteina.

Käyttötalouden ja investointiohjelman kokonaisuuden ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisena kokonaisuutena. Kustannuspaikka tai investoinnin rivitasoisesti poikkeamia toki on.

Strategiakortit

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkelä

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Riittävä ja oikein kohdennettu henkilöstöresurssi peruspalveluiden tuottamiseen.	Toimintasuunnitelman mukaiset palvelut saadaan tuotettua ylikuormittamatta pysyväluotoisesti henkilöstöä.	Htv/tavoiteorganisaatio	Henkilöstö kokee työstään kuormitusta, mikä näkyy sairauspoissaoloina.
Maatalousyrittäjien vuosilomat järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana	Vuosilomapäivät toteutuvat tasaisesti molemmilla vuosipuoliskoilla. / Lomituspalvelut	26 päivää / yrittäjä / vuosi	15 päivää / yrittäjä (heinäkuu 2023)
Valmistaudutaan muuttuvaan rakennuslainsäädäntöön.	Viranhaltijat osallistuvat lainsäädäntökoulutuksiin. / Rakennusvalvonta	1 kurssi / viranhaltija	50 % henkilöstöstä osallistunut vähintään yhteen.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävässä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Huomioidaan hiilineutraalisuustavoite hankinnoissa, joko vähimmäisvaatimuksena tai laatupesteytettävänä tekijänä hankinnan luonteesta riippuen.	Hiilineutraalisuustavoitteen huomioiminen on kuvattu tarjouspyynnössä.	Kilpailutusten määrä, joissa hiilineutraalisuustavoite on hankinnassa merkittävä huomioitava tekijä.	Talonrakennuspalvelut yksi (1)
Hyödynnetään uusiutuvaa energiaa.	Rakennettavat uudet uusiutuvan energian käyttökohteet kiinteistöissä ja niiden teho. / Tilapalvelut	Arvioitu vuosituotto kWh	Ei uusia kohteita tarkastelujaksolla.

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Edistetään perinnebiotooppisopimusten tekoa.	Sopimus määrät pysyvät ennallaan tai kasvavat / Maaseutu-toimi	Sopimus määrä/vuosi	95 sopimusta / vuonna 2023
Virtaavien jokiuontojen elinympäristön parantaminen.	Kahden jokiympäristön (Urpola, Hanhikangas) ennallistaminen poistamalla nousukalan esteitä.	Hankkeiden eteneminen	Urpolan jokiuoman ennallistaminen on valmistunut ja Rokkalanjoen osalta ELY on avainasemassa (2024).

Edistetään kaupungin kehittämislustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
BEM II hankkeen käynnistäminen	Yritysten lokalisointi toimintaympäristöön (T&K ja teollisuusalue)	Yritysten määrä	Yksi japanilainen yritys allekirjoittanut T&K tilaan sijoittumissopimuksen.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
MikMap (paikkatietoalustan ja karttaohjelmiston uudistaminen) - projekti	Uusi ohjelmisto otetaan käyttöön.	Kyllä / Ei	Toteutunut n. 40 %. Aineiston siirrot käynnissä, koulutukset alkamassa.
Sähköinen allekirjoitus	Asiakaspalvelun sujuvuuden edistäminen	Allekirjoitukset/vuosi	Satoja.

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Parannetaan yrittäjämysteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisulla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Yritysinvestointien mahdollistaminen.	Asemakaavaprosessien käynnistämiseen kuluva aika.	Päiviä / ulkoisesta yrityshankkeesta käynnistetty kaavaprojekti	Hankkeen (1) asemakaavoitus käynnistetty.

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Lomittajatyönohjaajien osaamisen tukeminen	Saadaan rekrytoitua lisää lomittajia (2 lomittaja/vuodessa) / Lomituspalvelut	Uusia lomittajia / vuosi	Lomittajatyönohjaajien koulutus pidetty keväällä 2023. Suunniteltu työn resursointia esimiestyön varmistamiseksi.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Onnistuneiden harjoittelujen kautta tuetaan opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia ja helpotetaan osaavan työvoiman saantia paikallisiin yrityksiin.	Vähintään 5 harjoittelijaa vuodessa koko palvelualueella.	Harjoittelijoiden määrä henkilöä/vuosi	2 harjoittelijaa kesällä 2023.

Kehitetään toimintaa opinnäytetöiden kautta saatavalla tiedolla.	Vähintään 2 opinnäytetyötä palvelualueelle vuosittain.	Valmistuneiden opinnäytetöiden määrä kpl/vuosi	"Mikkelin Tripla" -suunnittelualue teetettiin UTA:n arkkitehtuurin alan opinnäytteenä (Dityö).
Rekrytoidaan uusia työntekijöitä onnistuneiden harjoittelujen ja oppisopimuksen kautta.	Vähintään 3 henkilöä rekrytoidaan harjoittelujaksolta pysyväksi työvoimaksi. / Lomituspalvelut	Rekrytoinnit / vuosi	Kaksi oppisopimuslomittajaa opiskelemissa lomitustyöhön.

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Osallistava budjetointi edistää kaupunginosa/pitäjätasolla alueen yhteistyötä ja hyvinvointia.	Projekti toteutuu ja osaprojekteja toteutetaan.	Toteutunut investoinnin määrä / TA varattu määrä.	Asukaskysely toteutettu ja kohteet valittu. Toteutunut investoinnin määrä 73 000 €

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja -tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentamista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Toteutetaan vuosittain vähintään kolme esteettömyyteen ja liikenneturvallisuuteen vaikuttava katurakentamiskohdetta.	Vähintään kolme kohdetta	3 kpl / vuosi	Toteutus kolmen kohteen osalta käynnissä.
Selkeytetään rakentamismääräysten ja lupamenettelyn vaatimusten sisältöä kaupunkilaisille ja yrittäjille.	Rakennusvalvonnassa laaditaan uusia sekä päivitetään vanhoja ohjeita kaupungin kotisivuille. Rakennusjärjestyksessä huomioidaan uuden lainsäädännön asettamat vaatimukset.	2 kpl / vuosi Rakennusjärjestyksen päivitys käynnistyy syksyllä 2022, voidaan viimeistään 1.1.2024. (Huom. Rakentamislaki).	Rakentajan opassivusto ja kotisivuja päivitetty. Uudistustyö käynnistetty mm. 1. ohjausryhmä kokoontunut. Voimaan 1.1.2025 samanaikaisesti Rakentamislain kanssa.

Kehitetään kaupunki- ja maaseutu ympäristöjä eri asumismuotojen ja -tapojen mahdollistamiseksi.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Maankäytön suunnittelun keinoin mahdollistetaan uudenlaisten, leimallisesti asuinpinta-alaltaan pienien erillispientalojen rakennusalue.	Kaavoitetaan erillinen, noin alle 100 m2 pientalojen yhtenäinen alue. - Maankäyttö ja kaupunkirakenne	Kaavoitus hyväksytty / suunnittelun valmiusaste-%	Selvitystyöt käynnissä (Sannasti), toteuma n. 10 %. Pankalammen "Hobittila" uuteen kilpailutukseen syyskuudella 2023.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Huomioidaan kaupunkialueen maankäytön ja rakentamisen aiheuttamat ympäristövaikutukset luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä.	Maankäytön suunnittelun keinoin voidaan osoittaa keskustajaman osayleiskaava-alueelta luonnon monimuotoisuutta säilyttäviä alueita tiivistyvän kaupunkirakenteen korvaajana. - Maankäyttö ja kaupunkirakenne	Perustetut suoja- ja erityisalueet / vuosi	Huomioitu eri asemakaavoissa 100 %.

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Viedään loppuun haja-asutusalueiden edullisuusvyöhyketarkastelu osana rakennusjärjestyksen uudistamista.	Osoitetaan koko kunnan alueella vyöhykkeittäin alueet, joille voidaan osoittaa edullisuusperiaatteella pysyvän asumisen rakentamispaiikkoja haja-asutusalueella. - Maankäyttö ja kaupunkirakenne - Rakennusvalvonta	Kv-tason päätös, kyllä / ei Rakennusjärjestyksen päivitys käynnistyy syksyllä 2022, voimaan 1.1.2024. (Huom. Rakentamislaki).	Alustavat keskustelut käyty mm. Ely-keskuksen uuden strategisen yleiskaavan toteuttamiseksi. (Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025)

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Keskikaupungin merkittävässä maankäytön suunnittelun hankkeissa korostetaan paikalliskulttuuria ja historiaa.	Satamalahden ja Kenkäveronniemen aluesuunnitelmissa hyödynnetään paikalliskulttuurin ja historian elementtejä. / Maankäyttö ja kaupunkirakenne	Huomioiminen ideasuunnittelussa ja kaavoissa, kyllä / ei	"Puhdistamo" -alueen (Kenkäveronniemi) yleissuunnitelma on valmistunut.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeliäisyyttä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Osallistavan investoinnin pilotti saa jatkoa.	Pilotin mukainen äänestys toteutuu Q1.	Toteutettu / Ei toteutettu.	Toteutettu osallistavan budjetoinnin yhteydessä.

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Kaupunginosa- ja kylätoimikuntien talkoohankkeiden esim. rai-vausten mahdollistaminen.	Yhteistyöhankkeiden edistäminen / Kaupunkiympäristö	Tapahtumien määrä	Osallistuttu kolmessa kohteessa talkoohankkeisiin ja lisäksi toimittu laajasti aluejohtokuntien kanssa (mm. miljoona roskapusia, etanataalkoot ja vieraskasvilajien poistotalkoot)

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Mahdollistavan, kokeilevan, matalan ja houkuttelevan kynnyksen aluevuokraus.	Tapahtuma ja popup vuokraukset.	Vuokrasopimusten määrä.	Kyllä mm. Suomenniemellä valtatie ranta. Ajan riskit merkitsevät huomattavaa varovaisuutta mikä näkyy.

Lisätään osallistuvan budjetoinnin käyttöä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Osallistavan budjetoinnin asukaskyselyt tehdään tammi-kuussa, jotta kohteiden toteutus on mahdollinen	Kysely toteutetaan.	Toteutetut projektit.	Toteutettu osallistavan budjetoinnin käsittelyn yhteydessä.

Edistetään yhteisöllistä asumista.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Tavoitteen mukaiset asumismahdolliset paranevat uusien asuinalueiden suunnittelussa (esim. pinta-alaltaan pienempien OKT-tonttien osalta).	Luodaan kaupunkirakenteen sisällä "kylämäisiä" asuinalueita, joissa asukkaiden välinen vuorovaikutus lisääntyy yhteiskäyttötilojen ja yhteisöllisen asumismuodon myötä. / Maankäyttö ja kaupunkirakenne	Huomioiminen ideasuunnittelussa ja kaavoissa, kyllä / ei	Kyllä mm Pankalan Hobittila.

Suorite- ja tunnuslukutaulukot

Kaavoitus				
Vuosi Palvelu	2023			
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%	
<input type="checkbox"/> 5320 - Erityiset kaavahankkeet sekä y				
yleiskaavoituksen hyväksytyt kaavat kpl	10,00	6,00	60,00 %	
<input type="checkbox"/> 5330 - Asemakaavat				
asemakaavoituksen hyväksytyt kaavat kpl	10,00	5,00	50,00 %	
menot / hyväksytyt kaava €/kpl	-43 690,00	-55 067,17	126,04 %	

Keskeiset tapahtumat kaudella

Palveluiden järjestäminen toteutuu talousarvion mukaisesti, pl. syntynyt säästö yhden kaavoittajan viran virkavapauden osalta. Osittain ainakin yksi kaava-alueen muutoshanke on viivästynyt virkavapauden takia.

Lentoasema				
Vuosi Palvelu	2023			
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%	
<input type="checkbox"/> 5150 - Lentoasema				
laskeutumisesta lukumäärä kpl	640,00	74,00	11,56 %	
menot / laskeutuminen €/kpl	-783,44	-4 630,49	591,05 %	

Keskeiset tapahtumat kaudella

Toteutuneisiin suoritteisiin on huomioitu kentän ylimääräiset avaukset, palolentotoiminta sekä koululennot. Toteumaan ei ole kuitenkaan huomioitu yleisilmailua, koska näiden osalta ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta tarkempaan dokumentointiin. Arviolta yleisilmailuun liittyviä laskeutumisista on ollut 1-7 per päivä eli arviolta n. 1500 laskeutumista vuoden aikana.

Maaomaisuuspalvelut

Vuosi	2023		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu Toteutuma%
5350 - Tonttien ja kiinteistöjen luov			
rekisteröidyt kiinteistöt kpl	35,00	7,00	20,00 %
menot / rekisteröity kiinteistö €/kpl	-7 914,29	-21 464,77	271,22 %
operoidut kiinteistöt kpl	70,00	66,00	94,29 %
menot / operoitu kiinteistö €/kpl	-3 957,14	-2 276,57	57,53 %
5360 - Paikka- ja maastotieto			
kunnan maapinta-ala km2	2 550,00	2 550,00	100,00 %
menot / neliökilometri €/km2	-150,88	-101,11	67,01 %
ylläpidettävä alue km2	152,00	152,00	100,00 %
menot / ylläpidetty neliökilometri €/km2	-2 531,25	-1 696,25	67,01 %

Henkilöliikennepalvelut

Vuosi	2023		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu Toteutuma%
5720 - Henkilöliikenne-palvelut			
Waltti-korttilatausten lukumäärä kpl	33 000,00	51 467,00	155,96 %
menot / Waltti-korttilataus €/kpl	-179,45	-56,09	31,26 %
joukkoliikenteen kyytiinnousut kpl	950 000,00	606 443,00	63,84 %
menot / kyytiinnousu €/kpl	-6,23	-4,76	76,36 %
peruskoululaisten osuus kyytiinnousuista %	43,00	53,00	123,26 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Avustuksia saatiin budjetoitua enemmän, ja lipputulot ovat kasvussa.

Kunnallistekniikan suunnittelu

Vuosi	2023		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu Toteutuma%
5820 - Suunnittelu			
hyväksytyt suunnitelmat kpl	80,00	47,00	58,75 %
menot / hyväksytyt suunnitelma €/kpl	-5 006,25	-3 251,39	64,95 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Hyväksytyjä suunnitelmia yhteensä 47 kpl joista 11 kpl liikennesuunnitelmia.

Kunnossapito

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
5840 - Kunnossapito			
rakenteelliset katualueen neliöt m2	5 548 449,00	5 548 449,00	100,00 %
menot / katuneliö €/m2	-1,39	-0,69	49,86 %
talvihoidossa olevat katuneliöt m2	2 958 337,00	2 958 337,00	100,00 %
menot / talvihoidon katuneliö €/m2	-2,60	-1,30	49,86 %
liikenneväylien valaisimet kpl	13 147,00	13 147,00	100,00 %
menot / valaisin €/kpl	-585,92	-292,16	49,86 %
liikenneväylien ohjauslaitteet kpl	27,00	27,00	100,00 %
menot / ohjauslaite €/kpl	-285 300,00	-142 262,38	49,86 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Kunnossapidon päällystyskohteita on joduttu päällysteen reilun hinnannousun johdosta kohdentamaan erityisesti liikenteellisesti vilkkaimpiin kohtiin ja kevyen liikenteen väylien ja jalkakäytävien päällystäminen on jouduttu karsimaan kokonaan. Ajoratojen isojen päällystämiskohteiden sijaan on tehty uraremixiä.

Katuvalaistussammutusajaksi kesäkuukausina sekä kevään ja alkavan syksyn aikana toteutettava yösammutus säästävät jonkin verran sähkön kulutusta.

Ajorataa maalauskiin käytettävä rahamäärä on kasvanut hiukan johtuen viime vuoden ajorata maalauskiin säästöistä. Useita pysäköintiruutuja ja keskiviivalinjoja on jouduttu mittaamaan paikalleen uudelleen.

Puistot

Vuosi Palvelu	2023		
	TA	Toteuma heinäkuu	Toteutuma%
6000 - Puistot			
puistojen hoito ja ylläpito m2	1 097 718,00	1 097 718,00	100,00 %
menot / neliometri €/m2	-1,51	-0,66	43,55 %
2. hoitoluokan puistot m2	349 236,00	349 236,00	100,00 %
menot / 2. luokan neliometri €/m2	-4,74	-2,07	43,55 %
3. hoitoluokan puistot m2	748 482,00	748 482,00	100,00 %
menot / 3. luokan neliometri €/m2	-2,21	-0,96	43,55 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Ylläpito-urakat 3 kpl on käynnissä suunnitelmien mukaisesti. Uimarantojen (29kpl) ylläpitoon varattu määräraha ylittyy noin 30 000 euroa, ylitys johtuu uimarantojen määrän lisääntymisestä. Viheralueiden ylläpito-urakoiden työmaavalvontaa ostetaan oman työn lisäksi ulkoa, kustannusvaikutus on noin 22 500 euroa. Ulkopuolinen valvonta on koettu hyvänä lisänä tukemaan omaa valvontatyötä.

Metsät ja vesialueet

Vuosi	2023		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
6020 - Metsät ja vesialueet			
talousmetsät ha	5 158,00	5 158,00	100,00 %
menot / talousmetsien hehtaari €/ha	-144,82	-57,12	39,44 %
taajamametsät ha	1 679,00	1 679,00	100,00 %
menot / taajamametsien hehtaari €/ha	-444,91	-175,48	39,44 %

Keskeiset tapahtumat kaudella

Myrskytuhojen korjuun aiheuttamat lisämenot palveluiden ostoon noin 5 000 euroa. Tehtyjen kauppojen hakkuut painottuvat syksyyn (noin 495 000 euroa). Puun myynnin tuloutuksen tavoitteiden täyttymiseen vaikuttaa vahvasti hiipuva markkinatilanne ja sen vaikutus siihen kuinka paljon metsäyhtiöt hakkaavat puuta vielä tämän vuoden puolella. Puuta on myyty tavoitteiden mukaisesti ja hyvä kuitu- ja energiapuun hinta antaa hoitohakkuille positiivisen tuloksen.

Rakennusvalvonta

Vuosi	2023		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
6100 - Rakennusvalvonta			
luvat kpl	750,00	349,00	46,53 %
menot / lupa €/kpl	-1 322,80	-1 658,82	125,40 %
katselmuksat kpl	850,00	740,00	87,06 %
menot / katselmus €/kpl	-1 167,18	-782,33	67,03 %

Tärkeimmät tapahtumat kaudella

Rakennusalan yleisestä suhdannetilanteesta johtuen isompien hankkeiden aloitukset ja luvanhakeminen on siirtynyt myöhäisempään vaiheeseen. Lupamäärä pysynyt kuitenkin aikaisempien vuosien tasolla. Uuden rakennusjärjestyksen laadinta on käynnistetty. Rakennusrekisterin puutteiden selvitystyötä tehdään normaalin viranomaistyön ohessa, joka aiheuttaa haasteita ja työruuhkaa. Uusia virheitä tai luvatonta rakentamista on tullut esiin jätehuollonperusmaksulaskutuksen sekä kiinteistöver selvityksen yhteydessä.

Rakennusvalvonnan projektit

Vuosi	2023		
	Palvelu	TA	Toteuma heinäkuu
6300 - Rakennusvalvonnan projektit			
tarkastetut kiinteistöt kpl	350,00	111,00	31,71 %
menot / tarkastettu kiinteistö €/kpl	-321,43	-500,98	155,86 %
tehdyt selvitykset kpl	350,00	200,00	57,14 %
menot / tehty selvitys €/kpl	-321,43	-278,05	86,50 %
uusia rakennuksia rekisteriin kpl	250,00	114,00	45,60 %
menot / uusi rakennus rekisteriin €/kpl	-450,00	-487,80	108,40 %

Kaupungin omistamien rakennusten tunnusluvut

	TP 2022	Toteuma 7/2022	TA 2023	Toteuma 7/2023	Toteu- tuma %	Muutos % 2022/2023
Hallinnassa oleva rakennusomaisuus 1000 m ³	1403	1425	1388	1442	104 %	4 %
Ulosvuokratut liike- ja teollisuusiinteistöt, 1000 htm ²	49	48	46	61	133 %	31 %
Tilakustannukset €/m ²			40	27	68 %	#JAKO/0!

Tietoimen tunnusluvut	TP 2022	Toteuma 7/2022	TA 2023	Toteuma 7/2023	Toteu- tuma %	Muutos % 2022/2023
Avustettavat yksityistiet, kpl	845	23	789	26	3 %	-3317 %
Perusparannetut yksityistiet, kpl	77	22	66	26	39 %	-182 %
Kunnossapidetyt yksityistiekilometrit euroa/km	306	0	311	0	0	#JAKO/0!

Maaseututoimen tunnusluvut	TP 2022	Toteuma 7/2022	TA 2023	Toteuma 7/2023	Toteu- tuma %	Muutos % 2022/2023
Maatilat yhteensä, kpl	1271	1271	1230	1202	98 %	-2 %
Maatalouden tukihakemukset, kpl	5123	4774	5000	7421	148 %	51 %
Maatalouden tuet milj. euroa/vuosi	27	4,8	25	8	32 %	-354 %
Lomituspäivät (vuosilomat, sijaisapu, tuettu lomitus)	33602	18648	35000	18319	52 %	-89 %
Kustannus euroa/lomituspäivä	247	244,5	221	271	123 %	21 %

7.6. Mikkelin kaupungin liikelaitos Otavia

Johdon analyysi

Seurantajakson aikana talous on toteutunut suunniteltua paremmin.

Perusopetuksen valtionosuudet toteutuivat suunnitellusti. Lukiokoulutuksen valtionosuudet ennakoidaan toteutuvan odotusten mukaisesti. Vapaan sivistystyön kurssitoiminta alkuvuoden osalta on toteutunut suunnitellusti.

Henkilöstökulut ovat hiukan allituneet seurantajakson aikana. Syynä on OAJ:n kanssa neuvottelun paikallissopimuksen alkamisen siirtyminen syksyyn. Loppuvuoden osalta henkilöstökulut tulevat kasvamaan kunta-alan palkkaratkaisun ja OAJ:n kanssa käytävän paikallisneuvottelun tuloksen perusteella. Kaikkia arviointipalkkioiden maksatukseen liittyviä tietoja ei ole saatu tähän seurantaan.

Palveluiden sekä tarvikkeiden ostot toteutuivat suunnitellusti.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.
Liikelylijäämä	43 500 euroa	439 866,72 euroa

Kunnallisena liikelaitoksena toimiva Otavia tarjoaa internaatti- ja verkko-oppimiseen liittyviä palveluita vapaan sivistystyön ja yleissivistävän koulutuksen toimijoille alueellisesti, valtakunnallisesti ja globaalisti. Liikelaitoksen tarkoituksena on tarjota koulutuspalveluita, joiden järjestäminen edellyttää myös yli kuntarajojen ulottuvaa toimintaa

Palvelusuunnitelma

Strategisina tavoitteina on Otavian aseman vahvistaminen yleissivistävän verkko-oppimisen valtakunnallisena palvelun tuottajana ja kehittäjänä sekä osaltaan tukea kaupungin strategiaa nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden parantamisessa erityi-

sesti koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten aseman osalta. Toimia elinkeinojen hyvinvoinnin näkökulmasta koulutuksellisesti työvoiman osaamisen parantamiseksi. Edistää kansalaisyhteiskunnan osallisuutta kehittämällä vapaan sivistystyön palvelujen kohdentuvuutta. Kehittää uusia koulutustuotteita sekä palveluntuotantomalleja.

Alueellisesti ja valtakunnallisesti kehitetään pilotoivia internet- ja internaattipalveluja oppilaitosten käyttöön. Yhteistyötä verkko-oppimisen kehittämisessä pyritään laajentamaan myös muiden lukiokoulutusta järjestävien suuntaan. Tavoitteena on luoda perusteita valtakunnalliselle lukiokoulutustoiminnalle. Verkko-oppimisen vaikuttavuuden ja oppimista uudistavien mallien kehittämistä viedään eteenpäin yhteistyössä valtakunnallisesti eri toimijoiden kanssa. Opiskeluhyvinvointiin liittyvää kehittämistyötä tehdään seudullisesti ja valtakunnallisesti mm. Opinvoimala-hankkeen avulla.

Toimenpiteet palvelutuotannon kehittämiseksi

Aktiivisesti rakennetaan yhteistyömahdollisuuksia kunta-, maakunta- ja valtakunnan tason toimijoihin, yksilöihin ja instituutioihin. Luodaan konkreettisia yhteistyömahdollisuuksia valtakunnallisesti eri alojen toimijoiden kanssa uudenlaisten yleissivistävien koulutuspalvelujen tuottamiseksi. Kartoitetaan mahdollisuuksia uudenlaisten palvelutuotantomallien luomiseksi mm. selvittämällä yritystoimintaan pohjautuvia vaihtoehtoja kunnallisen palvelutuotannon rinnalle.

Palvelusuunnitelman toteutuminen seurantajakson aikana

Palvelutuotantoa on kehitetty pitkäjänteisesti. Tuloksia on saavutettu, mutta aina meidän näkökulmastamme hyvätkään yhteistyöhankkeet eivät miellytä rahoittajaa tarpeeksi. Yhteistyötä on edistetty Mikkelin alueella ja valtakunnallisesti eri alojen toimijoiden kanssa koulutus- ja kehittämispalvelujen näkökulmasta. Yhteistyökumppanit ovat mielellään lähteneet tekemään kanssamme yhteistyötä.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
<u>Ekososiaalisen</u> sivistyksen liittyvien opintojen suorittaminen lukiokoulutuksessa ja vapaassa sivistystyössä.	Tuetaan ja vahvistetaan koulutuksen avulla ekososiaalisen sivistyksen liittyvää osaamista osana toimintaympäristön muutosta. (Sytyke-ryhmä)	Keskimäärin yksi osallistava opiskelijatapahtuma kuu-kaudessa.	KETU2-Saimaa ilmiönä kurssi. Luontokuvaajan Master Class -koulutus päätynyt 27.4.2023. Luontokuvauksen kurseja keväällä ja kesällä.
Aikuisten maahanmuuttajien perustaitojen kehittäminen. Tuetaan edellytyksiä suomalaiseen yhteiskuntaan sopeutumiseen. Tuetaan edellytykset aikuisten maahanmuuttajien perusopetuksen tutkinnon suorittamiseen ja jatko-opintovalmiuksiin.	Tuottaa jatko-opintokelpoisia henkilöitä ja parantaa työelämävalmiuksia. (Seutukampus)	Päättövaiheen suorittaneiden määrä.	Kuusi hlöä saanut päättötodistuksen.
Aikuislukion kevytopintojaksoiden kehittäminen kokeilukulttuuriin perustuen. Tuloksien skaalaaminen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön koulutuksiin.	Kehitetään Otavan kampuksella tulevaisuuden oppimiskäytäntöjen ketterän kokeilukulttuurin toimintamallia. (Seutukampus ja Sytyke-ryhmä)	Tehtyjen pedagogisten menetelmien ja teknologioiden kokeilujen määrä ja niistä raportointi.	Yksi tekoäly-kokeilu. Yksi vapaan sivistystyön opintokokonaisuus valmisteilla.

<p>Digitaalisen automatisoinnin ja verkkoitsepalvelun kehittäminen osana asiakaspalvelua ja hallintoprosesseja, kuten chattibotit ja Opinvoimala.fi.</p>	<p>Lisätään sellaisia verkkoitsepalvelu-ratkaisuja palvelupolkujen alkupäässä (kuten opiskelijaksi hakeutuminen ja itsearviointi), joissa asiakas kokee palvelun parantuvan (24/7) ja rutiinityö vähenee. (Koko organisaatio)</p>	<p>WWW-palveluiden kävijämäärät.</p>	<p>Obotin (Nettilukion hakuvaiheen apuri) kanssa on käyty reilut 370 itsepalvelu.chattailua.</p>
<p>Päästövähennyslaskelma. Toteutetaan Arene.fi:n mukainen organisaation päästövähennys- so. hiilijalanjälkilaskelma. Laskelman avulla tunnistetaan keskeisiä vähennyskohteita koko organisaation tasolla. Kohdet priorisoidaan vuosille 2023-2027 osana kestäväns tulevaisuuden strategiaa.</p>	<p>Vuosittainen ja asteittainen organisaation hiilijalanjäljen vähentäminen. (Keke-ryhmä)</p>	<p>Päästövähennyslaskelman vuosittainen tulos verrattuna edelliseen vuoteen.</p>	<p>Päästövähennyslaskelma keskeneräinen.</p>
<p>Kestävän tulevaisuuden strategia vuosille 2023-2027. Luodaan organisaation läpileikkaava toimenpidestrategia kestäväns kehityksen ja hiilineutraaliuden edistämiseksi.</p>	<p>Organisaation kokonaishiilijalanjäljen pieneneminen sekä kestäväns tulevaisuuden ajattelun arkistaminen osana opetusta sekä organisaatiossa. (Koko organisaatio)</p>	<p>Strategia luotiin/Ei luotu.</p>	<p>Strategia viimeistellään syksyllä 2023.</p>
<p>Tehdään näkyväksi organisaation kestäväns tulevaisuuden toimenpiteet sekä organisaation sisällä että ulkoisessa markkinointiviestinnässä.</p>	<p>Kestäväns tulevaisuuden ajattelun juurruttaminen ja siivittäminen organisaation sisällä sekä mielikuvana organisaatiosta. (Sytyker ryhmä ja hankkeet)</p>	<p>Kestäväns tulevaisuuden www-artikkeli, podcast, webinaari tai muu tapahtuma noin kerran kuukaudessa.</p>	<p>Ketukopteri-blogi 5 juttua, Jälkiä arjessa blogi 3 juttua, Ekoavistuksia podcast 7 tallennetta, 1 Delfoi-tulevaisuuspäivä.</p>

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestäväns rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
OKKA-Säätiön kestäväns kehityksen sertifikaatin uusiminen vuonna 2023.	Kestäväns kehityksen edistäminen koko organisaatiossa. (Keke-ryhmä)	Toteutui/ Ei toteutunut.	Ei vielä toteutunut.

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Oppimisympäristö Muikun hyödyntäminen osana kaupungin tarjoamaa lähiopetuksena toteutettua perusopetusta ja lukiokoulutusta.	Kaupungin lähiopetuksena toteutettavien koulutusten opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta yksilöllisiin koulutuspolkuihin Muikun kautta tuotetuilla palveluilla. (Nettikoulutus)	Kaupungin oppilaitoksissa suoritettujen opintojaksojen lukumäärä.	Mikkelin lukiolaiset Nettilukiossa 187 kurssia, perusopetuksesta Nettilukiossa 6 kurssia.

Haetaan Opinvoimala.fi kaltaiseen verkkoympäristöön pohjautuvaa hanketta tunnustamaan hyvinvointiin liittyviä esteitä maaseudulla, lähipalvelujen ulkopuolella, jne.	Mahdollistetaan esim. oppimisen esteisiin, mielenterveysongelmiin, jne. liittyvien ongelmien tunnistamista anonyymisti verkkopalvelun avulla ei-koulutuksessa oleville. (Suunta-tiimi)	Hanke saatiin/Ei saatu.	Hanke saatiin.
--	---	-------------------------	----------------

Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkelä

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Osallistutaan Savostamo.fi konsortioon Etelä-Savon opiskelu- ja työpaikkojen markkinoimiseksi.	Opiskelu- ja työmahdollisuuksien näkyvyyden parantaminen Etelä-Savoon ja Etelä-Savon sisällä. (Savostamo.fi viestintätiimin Otavian edustaja)	Savostamo.fi:n kävijämäärä.	3800

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Kehitetään verkko-oppimisympäristöä tukemaan työllisyyden kuntakokeilun kuuluvien työttömien osaamisen kehittämistä.	Monipaikkaisen, saatavuudeltaan ja saavutettavuudeltaan paremmat hlökoh-taiset mahdollisuudet tarjoava oppimisolusta työttömien työnhakijoiden yksilöllisistä lähtökohdista tapahtuvaa koulutusta varten. (Otavian hallinto)	Tehtiin/ei tehty.	Ensimmäinen työversio valmis.

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Ekoavistuksia podcast-sarja, jossa julkaistaan kes-tävän tulevaisuuden aihepiirejä käsitteleviä jaksoja. Podcastin tuotannossa keskeisenä kohderyhmänä ovat opiskelijat ja heidän rinnallaan opetushenkilöstö. https://www.spreaker.com/show/ekoaavistuksia .	Tukea opinto-ohjauksen opetussuunnitelmissa ilmaistuja tavoitteita yrittäjyysosaamisen sekä korkeakouluyhteistyön toteuttamisesta. (Ketukopteri-hanke, Keke-ryhmä, haussa oleva Jälkiä arjessa -hanke)	Julkaistut podcast-jaksot, joissa haastatellaan yritysten, oppilaitosten korkeakoulutoimijoiden edustajia.	7 podcastjaksoa. Kuunneltavissa myös Spotifyn kautta.

Tulevaisuudentutkimuksen Delfoi-menetelmäkoulutus ja sen ympärille rakentuva verkostotyö.	Lisätään Delfoi-menetelmä-osaamista kansallisella tasolla, joka osaltaan tukee tulevaisuudentutkimuksen verkostojen rakentumista. (Vapaa ja Suunta)	Koulutukseen osallistuvien ja Delfoi-aktiiviteettien määrä.	21 hlöä. Keväällä 5 Delfoi-koulutuspajaa.
---	---	---	---

Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Kansalaislähtöisten kursien järjestäminen. Järjestetään kansanopistotoimintana kursseja, jotka edistävät asukkaiden hyvinvointia ja tukevat paikallisuutta.	Esim. luontovalokuvauksen ja luontoon liittyvien kursien järjestäminen yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. (Vapaa sivistystyö)	Opintoviikkojen määrä.	816,8

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentumista.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Kehitetään verkkoalustaa vapaan sivistystyön opintojen suorittamiselle Etelä-Savossa joustavasti ja organisaatorajat ylittäen.	Saavutettavan ja saatavan vapaan sivistystyön koulutuspalvelun verkkoalustan kehittäminen on käynnistynyt yhteistyössä Etelä-Savon kuntien kanssa. (Otavian hallinto/Vapaa-tiimi)	Tehtiin/Ei tehty.	Ensimmäinen työversio valmis.

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutualueiden hyvinvointivaikutukset.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Tiivistetään kampuksen ja Otavan kylän yhteistyötä.	Tavoitteena on erilaisten Otavan kylän koulutustoimijoiden, yhdistysten ja yritysten vuorovaikutuksen lisääminen tapahtumien ja laajemman yhteistyön avulla. Kestävä ja kohtaava Otava -tapahtuman järjestäminen, sekä muu yhteistyö Otavan kyläyhteisön toimijoiden kanssa. (Seutukampus)	Tapahtumien lukumäärä.	1 tapahtuma.

Yhteisöllisyys ja osallisuus

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	31.7.
Equal-game hanke.	Aikuisten perusopetuksessa opiskelevia maahanmuuttajanuoria kiinnitetään yhteisöihin jalkapalloharrastuksen avulla yhteistyössä MiPK:n kanssa. (Seutukampus)	Tilaisuuksien lukumäärä.	16 tilaisuutta.

7.2 Vesiliikelaitos

Johdon analyysi

Vesilaitoksen tuotoista 94 % muodostuu vesi- ja jätevesimaksutuotoista. Veden- ja jäteveden käyttömaksuja korotettiin vuoden vaihteessa 9 %. Veden kulutus on laskutuksen seurannan perusteella vähentynyt 3 % ja jäteveden kulutus 6 %. Veden ja jäteveden kulutustiedot tarkentuvat syys- ja lokakuun aikana vuosittaisen kulutuslukemien tarkastuksen yhteydessä. Tämän hetkinen ennuste myyntituotoista on noin 3% talousarviota pienempi.

Henkilöstömenoissa toteutuma on alle talousarvion johtuen henkilöstön vaihtuvuudesta. Verkostopäällikön virka täytettiin vesiliikelaitoksen sisältä ja putkiasentajan rekrytointi aloitetaan syyskuun vaihteessa. Henkilöstömenojen arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Toimintakulut koostuvat suurimmalta osin palvelujen, aineiden ja materiaalien ostoilla. Palvelujen ostoista suurin kokonaisuus on Metsä-Sairilan jäteveden puhdistamon operointipalvelut. Toimintakuluja korotettiin vuoden 2023 talousarvioon. Toimintakulut toteutunevat talousarvion raameissa.

Investoinneissa suurimpana kuluna näkyy keväällä 2023 tehdyn Metsä-Sairilan puhdistamon pääurakan purkamisesta johtuvan sovintoratkaisun investoinniksi kirjattu osuus. Tähän ei oltu talousarviossa varauduttu. Muilta osin investoinnit ovat käynnistyneet vasta kesän alussa eivätkä vielä näy heinäkuun talouden seurannassa. Investoinnit toteutunevat talousarvion raameissa. Mahdollisia muutoksia investointimäärissä voidaan vielä tehdä syksyn aikana.

Sitovat tavoitteet

Sitova tavoite	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Liikelylijäämä	-1 591 500 e	-1 586 693,12 e
Korvaus peruspääomasta	500 000 e	0 e

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	31.7.2023
Veden myynti, 1000 m3	2472	2451	1275
Jäteveden laskutus, 1000 m3	2413	2372	1302
Vesi- ja jätevesitaksa yht. €/m3	4,68	4,91	5,10

Strategiakortit

Mikkelin Vesilaitos tuottaa vesihuoltopalveluja toiminta-alueillaan Mikkelin kantakaupungissa, Rantakylässä, Otavassa, Anttolassa, Haukivuorella, Ristiinassa ja Suomenniemellä. Vesilaitoksen asiakkaina ovat lähes kaikki kaava-alueilla olevat kiinteistöt ja tuotantolaitokset sekä Mikkelin alueella toimivat vesiosuuskunnat. Vesilaitoksen palvelut tuotetaan liiketaloudellisia periaatteita noudattaen. Vesilaitos hoitaa kaikki käyttömenonsa sekä tavoitteidensa mukaiset uudis- ja korvausinvestoinnit hankkimallaan tulorahoituksella.

Palvelusuunnitelma

Liikelaitoksella on kahdeksan jäseninen johtokunta, joka ohjaa ja valvoo liikelaitoksen toimintaa sekä vastaa sen hallinnon, toiminnan sekä sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Vesiliikelaitoksen toiminnan painopisteet on asetettu siten että ne tukevat valtuuston vahvistamia kaupungin strategisia tavoitteita. Kaupungin talousarviossa on asetettu vesilaitokselle toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

Vesiliikelaitoksen organisoinnin muotoa liikelaitoksena tai omana yhtiönä selvitetään.

Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkelä

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
Vesistöjen vedenlaadusta huolehtiminen	Viemärlaitostoiminta lupamääräysten mukaista (vesihuoltopäällikkö)	Viemäriverkoston ylivuotoja enintään 5/vuosi.	1 ylivuoto keväällä Ristiinan puhdistamossa.
Pohjavesiriskien vähentäminen	Jätevesiverkoston saneeraus (verkostopäällikkö)	100 m/vuosi	Toteutuma 140 m-

Edistetään kaupungin kehittämisalustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.			
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari	Toteuma 31.7.2023
EcoSairilan teollisuusvesiprosessi	Prosessi valittu (vesihuoltopäällikkö)	Suunnitteluvaihe valmis (100 %)	Toteutuma 100%
Vesiosaamiskeskuksen toiminnan edistäminen	T&K ympäristö varusteltu Vesilaitoksen osalta	Laitteisto käyttövalmiina (100 %)	Urakka käynnissä- Valmiusaste 10%

8. Säästöohjelmaseuranta

Tässä kappaleessa esitettävään taulukkoon on koottu ne talouden tasapainottamiseksi linjatut toimenpiteet, jotka ovat nousseet esiin konsernirakenneselvityksen, palvelusuunnitelman, Talous- ja tulevaisuus -ohjelman sekä Palvelut ja tulevaisuus -ohjelman myötä. Lisäksi taulukossa on esitetty vuoden 2022 talousarviovalmistelun yhteydessä päätetyt lisäsäästöt. Konserniyhtiöihin liittyviä toimenpiteitä ei ole sisällytetty tähän raporttiin.

Taulukossa värikoodi kertoo, onko toimenpide toteutettu (vihreä), onko asia edennyt mutta kesken (keltainen), vai onko toimenpide aloittamatta tai todettu mahdottomaksi toteuttaa (punainen). Taulukossa on myös toimenpidekohtaisesti oma laatikkonsa lyhyeen lisätarkennukseen.

Osa päätetyistä toimista ulottuu myös tuleville vuosille. Tulevaisuuteen kohdistettuja säästötavoitteita ei ole seurantataulukkaan tuotu, vaan taulukossa raportoidaan ainoastaan aiemmille tai kuluvalle vuosille asetetut tavoitteet ja niiden tilanne.

Taulukko kuvaa vuodesta 2018 alkaen eri säästöohjelmissa asetettujen tavoitteiden toteutumista. Riveittäin esitetyissä tavoitetoimenpiteissä on nähtävissä vuosikohtaisesti kullekin toimenpiteelle kohdistettu säästötavoite. Värikoodi ja/tai kirjain kertoo toimenpiteen edistymisen tilasta. Oikeassa sarakkeessa lisätiedot/perustelut (täysin toteutuneita tavoitteita ei ole perusteltu).

TOIMENPIDE	Vastuuhlö	2018	2019	2020	2021	2022	2023	ONKO TAVOITE TOTEUTUNUT/EDENNYT v. 2023 aikana tai aiempina vuosina vihr.(V)/ kelt.(K) / pun.(P)	LYHYT PERUSTELU 7/2023
Taloushallinto	Talousjoht			100 000	300 000			V	
Ryhmissen lakkauttaminen ja lapset päiväkoteihin	Sivistysjoht		10 500	27 700	15 800			K	Yksi ryhmis yhä toiminnassa, Rahula
Kansalaisopiston kurssimäärä	Sivistysjoht		10 000	10 000	20 000	20 000	20 000	K	Kurssien määrä on vähentynyt, mutta kurssien keskimääräinen osallistujamäärä on niin ikään aiempia vuosia pienempi, joten tuotot suhteessa kustannuksiin eivät ole kehittyneet parhaalla mahdollisella tavalla. Ei toteutune 2023.
TMT-maksu	Hallintojoht	170 000	130 000			400 000	300 000	K	Tavoite ei toteudu. TMT-listalla olevat työttömät eivät kohtaa avoinna olevia työpaikkoja. Maksu kuitenkin alentumassa suhteessa edelliseen vuoteen.
Lukion tuntikehys ja kurssitarjotin	Sivistysjoht		100 000	120 000	70 000			V	
Yleisavustukset, kumppanuudet (hyvos)	Sivistysjoht		30 000	75 000	35 000			V	
Konsernipalvelut: kiinteistöyhtiöiden ja muiden yhtiöiden yhdistäminen	Talousjoht			5 000	5 000			K	saavutettu lähinnä välillisiä säästöjä hallintokuluista
Konserniyhtiöiden lisätuloutus	Talousjoht			600 000	200 000	1 200 000		V	
Konsernipankin korkotuotot	Talousjoht			38 000	10 000	40 000	40 000	K	Lisätulojen saaminen riippuu myönnettävien lainojen määrästä. Myös korkotason nousu kasvattaa tuloja.
Arkistojen tiivistys	Hallintojoht			25 000	25 000			V	
Liikuntapaikat	Sivistysjoht			79 000	181 000			V	
Miksein sopimussumman vähentäminen	Hallintojoht			100 000	100 000			V	
Jaoston uudelleenorganisointi	Hallintojoht				10 000			V	
Kilpailutusten säästö/kulujen kasvun rajaus	Kaup.keh.joht			100 000	100 000			V	

Metsien hoito, tonttien myyntipros, mittauspalvelu, puistot, julk.alueet	Kaup.keh.joht			100 000	100 000			V	
Taksat tekniikassa	Kaup.keh.joht			25 000	25 000			V	
Tontinmyynnin tehostaminen	Kaup.keh.joht				145 000	145 000		V	
Kirjastoratkaisut	Sivistysjoht			19 500	189 500			V	
Mikkelin lukion Ristiinan toimipisteen lakkautus	Sivistysjoht			288 000	288 000			V	
Kunnallisveroprosentin nosto	Talousjoht			13 000 000				V	
Kiinteistöveroprosenttien nosto	Talousjoht			440 000	1 560 000			V	
16.12.2019 päättyneet YT-neuvottelut	Henk.joht			1 986 830	1 319 657	313 303		V	
Varhaiskasvatus / henkilöstösäästö (pl. Itäinen alue)	Sivistysjoht				62 500	88 000		P	ei toteutunut 2022, vakan koko henkilöstökulu ylittyi (hankkeet)
Kaupunginorkesterin toimintakulujen leikkaus	Sivistysjoht				10 000			V	
Museon palveluverkko	Sivistysjoht				11 700	7 800		V	
4H-kumppanuussopimuksen pienentäminen	Sivistysjoht				6 300			V	
Anttolan nuorisotilasta luopuminen ja Ristiinan nuorisotilan järjestely	Sivistysjoht				20 000	10 000		V	
Otavan kirjasto-nuorisotilasta luopuminen	Sivistysjoht				12 000			V	
Kattilansillan nuorisotilan siirto tilapäistiloihin	Sivistysjoht			20 000				V	
LähiTapiola Areenan sopimuksen päättäminen	Sivistysjoht					12 000		V	
Säästö aluejohtokuntien toiminnasta	Kaup.keh.joht				50 000			V	
Katuvalojen kesäkauden sammutusjakson pidennys	Kaup.keh.joht				12 000			V	
Palveluasumisen isännöinnistä luopuminen	Kaup.keh.joht					30 000	30 000	K	Palveluasumisen kohteet (yhtä lukuunottamatta) vuokrattu kokonaisuutena Eloisalle. Isännöinnistä luovuttu lähes kokonaan.

Yksityisteiden perusparannus- ja kestopäällystämisen raamileikkaus	Kaup.keh.joht				150 000			V	
KOPA:n htv-vähennykset	Hallintojoht				166 000	72 000		V	
Johtamisjärjestelmän uudistaminen	Henk.joht				130 000			V	
Kamppailuareenan käyttömaksu	Sivistysjoht				15 000	5 000		V	
Omaisuuuden realisoiminen (kertaluonteinen)	Kaup.keh.joht				220 000	1 010 000	440 000	V	Toteutuu
VUODEN 2022 TA-VALMISTELUSSA PÄÄTETYT LISÄSÄÄSTÖT									
Varhaiskasvatus: Rantakylän, Lähemäen, Ristiinan avoimien vaka-ryhmien toiminnan supistus	Sivistysjoht					82 900		V	
Varhaiskasvatus: resurssilastenhoitajien ja kiertävien lastenhoitajien määrän tarkastelu	Sivistysjoht					128 000		V	
						124 000			
Lukiokoulutus	Sivistysjoht					60 000		V	
Kansalaisopisto	Sivistysjoht					50 000		V	
Museot, menosäästö (painatukset ja ilmoitukset, muut palvelut, muu materiaali)	Sivistysjoht					8 000		V	
Museot, säästö kumppanuussopimuksesta 10 %	Sivistysjoht					5 700		V	
Yleiset kulttuuripalvelut, määrärahaileikkaus	Sivistysjoht					28 500		V	
Yleisten kulttuuripalvelujen avustusten leikkaaminen 10 %	Sivistysjoht					14 630		V	
Liikuntapalveluiden avustusten leikkaaminen 10 %	Sivistysjoht					20 000		V	
Liikunta / Raviradan pukuhuoneiden siivouksen lopetus	Sivistysjoht					3 500		V	
Liikunta / lisätulot harjoitusjäähallin kokoustilasta	Sivistysjoht					3 600		V	
Liikunta / tulolisäys, useita toimenpiteitä	Sivistysjoht					40 000		P	ei toteutunut kokonaisuudessaan 2022, alkuvuoden 2022 koronarajoitukset rajoittivat toimintaa
Nuorisopalveluiden avustuksista leikkaaminen 10 %	Sivistysjoht					8 270		V	
Orkesterin rahoitus- ja toimintajärjestelyt	Sivistysjoht					-	200 000	K	Tuloja kertynee aikaisempaa enemmän. Uuden toimintajärjestelyn valmistelu kesken (keskustelut Mikaeli Oy:n omistajien kanssa jatkuvat).

Lentokentän toiminnan tehostaminen	Kaup.keh.joht					-	100 000	K	Aktiviteetteja ja toimintaa hieman enemmän. Valtion 0,5 M € apu saatu kentän ja matkailun kehittämiseksi.
Maaseudun kehittämisen avustusleikkaus 10 %	Kaup.keh. joht.					10 000		V	
Hissiavustusten leikkaus	Kaup.keh.joht					50 000		V	
Katujen uusintapäällystys	Kaup.keh.joht					100 000		V	
Satamien ylläpito	Kaup.keh.joht					20 000		V	
Paikallisvalvojan tehtävä	Kaup.keh.joht					25 000	25 000	V	
Katusulatusjärj. korjausinvestoinnin säästövaikutus (inv.summa 40 teur)	Kaup.keh.joht					40 000		V	
Haukivuori-talon myynti tai purku (v. 22 säästö 0, jos joudutaan purkamaan)	Kaup.keh.joht						20 000	K	Asemakaavatarkastelu kesken, myyntilupa saatu. Markkinat koeponnistetaan kun on lainvoimainen kaava.
Metsätähden myynti, säästö kiinteistön kuluista	Kaup.keh.joht					15 000	15 000	K	2022: Myynti ei ole toteutunut, mutta tavoiteltu säästö on saavutettu tilojen vuokraamisella. Myyntiselvittely kaupunginlakimiehellä. Tapaaminen säätiön kanssa syksyllä 2023, jossa pohditaan miten ratkaista kiinteistön tulevaisuus. Vuokratulot eivät kata enää kustannuksia.
Kisakaaren myynti, säästö kiinteistön kuluista	Kaup.keh.joht					25 000	25 000	V	Kaupat toteutuneet keväällä 2023.
Matkailutoimisto virastotalolle, lisätulo kaupungille	Kaup.keh.joht					50 000		V	
Säästö ostopalveluista, Asto-palvelualueen yhteinen	Kaup.keh.joht					180 000		V	
Oppisopimusrahojen leikkaus	Hallintojoht					100 000		V	
Säästö työllisyydenhoidon palvelukokonaisuudesta (kilpailutus)	Hallintojoht					100 000		V	
Tasoleikkaus KH:n avustuksiin/kumppan., joita ei ole sidottu sopimuksiin v. -22	Hallintojoht					31 740		V	
Työttömien terveystarkastukset	Hallintojoht					50 000		V	
Vaihdopalvelun siirto Essotelta Telialle	Hallintojoht					12 000		V	

KOULUVERKKORATKAISUT									
Olkkola, Moisio, Urpola, Urh.puisto yhdistäminen Eteläiseen aluekouluun	Sivistysjoht							(2024 alkaen)	
Urheilupuiston koulun väistöparakkitarpeen päättyminen	Sivistysjoht							(2024 alkaen)	
Rouhialan koulu Päämajakoululle	Sivistysjoht							(2024 alkaen)	
Rahulan koulu Sairilaan	Sivistysjoht	76 155	76 155					V	
Ihastjärven ja Vanhalan koulut Kalevankankaalle	Sivistysjoht		228 619	228 619				V	
Anttolan koulun väistöparakkitarpeen päättyminen	Sivistysjoht			240 000				V	
PALVELUT JA TULEVAISUUS (PATU)									
Määräaikaiset, jotka eivät ole sijaisia (kohdentuvat myöhemmin)	Henk.joht					150 000		V	
Budjettiin varatut palkat, aleneva htv-määrä kohdentuu myöhemmin	Henk.joht					420 000		V	
Palkkauksen täyttölupamenettely, htv-määrä kohdentuu myöhemmin	Henk.joht					80 000		V	
Konsernipalvelut -11 HTV	Hallintojoht					268 571	308 571	V	
Otavan lähipalvelupisteen sopimuksen uudistaminen	Hallintojoht					-	16 000	V	Uudistettu sopimus hyväksytty. Mutta khn ja kvn päätöksellä kokonaistaso säilyi samana.
Talouspalveluiden kehitysrahat	Talousjoht.					102 000		V	
Ulkovaalilinet	Hallintojoht					-	10 000	V	
KH ja KJ ostopalvelut	Hallintojoht					10 000		P	Leikattiin 2022 budjetista, mutta se ylitettiin
Strategia, asiantuntijapalvelut	Hallintojoht					13 000		V	
Äänestysalueet	Hallintojoht					-	4 500	V	
Työpajatoimintojen siirtyminen HVA:lle	Hallintojoht					-	1 400 000	V	
Kehityshankerahat, kertaluontoinen	Hallintojoht					293 000		V	
Säästö kesätyörahasta	Henkjoht					150 000	50 000	K	V 2022 toteutunut, v 2023 toteutuu osittain

Hanke-eurot, kertaluontoinen	Hallintojoht					50 000		V	
Ruoka ja puhtaus, vuosisiivous	Hallintojoht					110 000		V	
Satunnainen myyntivoitto	Hallintojoht / kaup.keh.joht					500 000		P	ei toteutunut v. 2022 aikana, valmistelu jatkuu.
Peitsarin koulun yhdistäminen Lähemäkeen	Sivistysjoht					134 000	134 000	V	
Leikkaus kasvatus- ja opetuslautakunnan hankintoihin	Sivistysjoht					300 000		V	
Tilauskuljetusten rajoittaminen Waltti-kortin avulla	Sivistysjoht					50 000	50 000	P	Ei toteutune. Waltti-korttia käytetään aina, kun se on mahdollista.
Lukion säästötavoite	Sivistysjoht					150 000	150 000	K	Toteutunut 2022 - vuoden 2023 toteumaa vielä vaikea ennustaa (lukuvoittaiset työjärjestykset/resurssointi ym. vaihtelevat jonkin verran).
Kansalaisopisto	Sivistysjoht					100 000	100 000	P	Toteutunut 2022. Ei toteutune 2023 - kts. rivi 9.
Asiointipalvelu kirjastolle	Hallintojoht					-	100 000	V	
Kirjastot: Suomenniemen ja Otavan kirjastot	Sivistysjoht					-	50 000	V	Jatkavat omatoimikirjastoina. 2023 säästötavoite toteutuu, menot on leikattu lähinnä pääkirjaston eri menokohdista.
Vapaa-aika, liikuntapalvelut	Sivistysjoht					-	100 000	V	
Nuorisopalvelut	Sivistysjoht					-	30 000	V	
Asuminen ja toimintaympäristö -5,5 HTV	Kaup.keh.joht					141 429	141 429	V	
Naistingin ja rakennuspalveluiden yhteistyön syventäminen	Kaup.keh.joht					-	40 000	V	
Yksityistieavustukset 100 + 140 teur KH:n kumppauudet 27 teur	Kaup.keh.joht					127 000	140 000	V	
Avustukset ja kumppanuudet, jotka on lukittu 2022; 10% ja 20%	Hallintojoht					-	573 000	V	
Hankintojen leikkaus	Talousjoht.					831 400		V	